

RP 79/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om statskontoret och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om statskontoret, lagen om offentlig upphandling och koncession, lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster, brottsskadelagen, lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor, lagen om upphävande av lagen om olycksfallsverket och lagen om inkomstdatasystemet ändras.

Enligt propositionen uppdateras Statskontorets uppgifter och till lagen fogas bestämmelser om Statskontorets rätt att få information. Dessutom föreslås det att det görs andra mindre korrigeringar i lagen. Statskontoret åläggs att upprätthålla ett elektroniskt system där den upphandlande enheten får information om publiceringen av en upphandlingsannons och tidpunkten för publiceringen. Därutöver föreslås att Statskontorets uppgifter också ska omfatta de uppgifter i anslutning till verksamheten i nätverket för förmedling av elektroniska affärshandlingar som Statskontoret tidigare har skött med stöd av finansministeriets förordnande.

De föreslagna lagarna avses huvudsakligen träda i kraft den 1 november 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget	5
2.1 Finansiell verksamhet	5
2.2 Uppgifter i anslutning till ersättningar och förmåner samt statens intressebevakning.....	7
2.3 Om behandlingen av personuppgifter vid Statskontoret	11
2.4 Analys- och rapporteringstjänster.....	11
2.5 Statskontoret som nationell Peppol-myndighet	14
2.6 Anmälan om offentlig upphandling.....	14
2.7 Om handräckning till Statskontoret.....	15
2.8 Övriga förvaltningsområdets uppgifter.....	16
3 Målsättningar.....	16
4 Förslagen och deras konsekvenser	17
4.1 De viktigaste förslagen	17
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	19
4.2.1 Konsekvenser för statsfinanserna	19
4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	19
4.2.2.1 Konsekvenser för Statskontoret.....	19
4.2.2.2 Övriga myndigheter	20
4.2.3 Konsekvenser för sammanslutningar och medborgarna.....	20
4.2.4 Konsekvenser för kommunerna.....	21
4.2.5 Konsekvenser för Åland	21
5 Remissvar	21
6 Specialmotivering.....	23
6.1 Lagen om Statskontoret	23
6.2 Lagen om offentlig upphandling och koncession.....	44
6.3 Lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster	44
6.4 Brottsskadelagen.....	44
6.5 Lagen om upphävande av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor	46
6.6 Lagen om upphävande av lagen om olycksfallsverket.....	46
6.7 Lagen om inkomstdatasystemet.....	46
7 Ikraftträdande	46
8 Förhållande till andra propositioner	46
9 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning.....	47
9.1 Rätt att få uppgifter och behandling av personuppgifter	47
9.2 Behandling av personuppgifter i analys- och rapporteringstjänsten.....	50
9.3 Behandling av personuppgifter i samband med förvaltning och övervakning av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd och uppgifter i samband med skötseln av ärenden som gäller statens skadeståndsärenden, förmånsärenden, ärenden avseende betalningsbefrielse och kvarlåtenskapsrättsliga ärenden.	52

9.4	Behandling av personuppgifter vid anlitan­de av utomstående experter	53
9.5	Överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter.....	53
9.6	Om tillämpningsområdet för omprövningsförfarandet.....	54
9.7	Bedömning av huruvida begäran om omprövning och självrättelse är förenliga med grundlagen	55
9.8	Konstitutionell bedömning av handräckning.....	55
LAGFÖRSLAG.....		57
	Lag om ändring av lagen om statskontoret.....	57
	Lag om ändring av 60 § i lagen om offentlig upphandling och koncession.....	62
	Lag om ändring av 64 § i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster.....	63
	Lag om ändring av brottsskadelagen	64
	Lag om upphävande av 20 § 2 mom. i lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor.....	65
	Lag om upphävande av 3 § i lagen om upphävande av lagen om olycksfallsverket.....	65
	Lag om ändring av 13 § i lagen om inkomst­datasystemet.....	65
BILAGA		67
PARALLELLTEXTER.....		67
	Lag om ändring av lagen om statskontoret.....	67
	Lag om ändring av 60 § i lagen om offentlig upphandling och koncession.....	78
	Lag om ändring av 64 § i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster.....	78
	Lag om ändring av brottsskadelagen	79
	Lag om ändring av 13 § i lagen om inkomst­datasystemet.....	82

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering är ett centralt sätt att förbättra kvaliteten, effektiviteten och tillgången i fråga om de offentliga tjänsterna digitaliseringen och utnyttjandet av teknik i tjänsteproduktionen inom den offentliga förvaltningen. Enligt regeringsprogrammet ska utgångspunkten i kontakter med myndigheter vara att uppgifter begärs endast en gång av tjänsteanvändaren och att hela servicekedjan finns tillgänglig på ett enda ställe. I enlighet med regeringsprogrammet genomför Orpos regering de ändringar i den nationella lagstiftningen som behövs för att ny teknik och digitalisering ska kunna utnyttjas fullt ut i den offentliga förvaltningens verksamhet. Statskontoret har till uppgift att som centraliserad tjänst producera bland annat statens skuld- och låneförvaltningstjänster samt sköta statens skadeståndsärenden. För att uppnå ovannämnda mål för regeringsprogrammet föreslås nödvändiga ändringar i Statskontorets rätt att få uppgifter. Syftet med utvidgningen av rätten att få uppgifter är att effektivisera Statskontorets och andra myndigheters verksamhet samt att öka Statskontorets kundorientering.

Det har även skett förändringar i Statskontorets uppgifter som inte har beaktats i den nuvarande lagen. Lagen om statskontoret (305/1991) trädde i kraft den 1 mars 1991. Lagen har ändrats sammanlagt 16 gånger sedan den trädde i kraft. Lagtekniken och sättet att skriva författningar har förändrats under lagens giltighetstid, så det är också nödvändigt att lagtekniskt reformera lagstiftningen om Statskontoret. Lagstiftningen om Statskontoret innehåller också bestämmelser som har blivit onödiga i och med ändringarna.

Det föreslås att Statskontorets uppgifter inom analys- och rapporteringstjänster preciseras. Detta är nödvändigt för att ämbetsverkets rätt att få uppgifter ska kunna garanteras. Det föreslås att det nationella systemet för elektroniska upphandlingsannonser, nedan *Hilma*, ska förvaltas av Statskontoret som helt ny uppgift. Därför föreslås också en ändring av lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016), nedan *upphandlingslagen*, och lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016), nedan *försörjningslagen*. Därtill föreslås det att vissa andra lagar ska ändras i den mån det är nödvändigt på grund av de ändringar som föreslås i denna proposition.

1.2 Beredning

Finansministeriet tillsatte den 20 september 2023 (VN/22448/2023) en arbetsgrupp för att före den 31 mars 2024 utarbeta förslag till ändringar i lagen om Statskontoret och statsrådets förordning om statskontoret (1155/2002) samt av dessa ändringsförslag föranledda förslag till ändringar i annan lagstiftning som gäller Statskontoret. I arbetsgruppen fanns medlemmar från finansministeriets avdelningar som styr Statskontoret samt från Statskontoret. Arbetsgruppen hade dessutom till uppgift att vid behov lägga fram förslag till behövliga ändringar i annan lagstiftning som föranleds av ändringarna i form av en regeringsproposition med förslag till annan lagstiftning som gäller Statskontoret. Arbetsgruppen skulle under arbetets gång höra åtminstone försvarsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet, vilka i den lagstiftning som de ansvarar för har bestämmelser om uppgifter och befogenheter som gäller Statskontoret. Arbetsgruppen sammanträdde 11 gånger. Arbetsgruppen gav justitieministeriet, försvarsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt miljöministeriet tillfälle att bli hörda

vid arbetsgruppens möten. Arbetsgruppen hörde social- och hälsovårdsministeriet vid sitt möte den 26 oktober 2023. De övriga ministerierna meddelade att de inte behöver höras vid beredningen.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Statskontoret är ett centralt ämbetsverk som lyder under finansministeriet. Statskontoret grundades 1876. Statskontorets omkostnader 2023 var 52 miljoner euro och personalen utförde 340 avlönade årsverken.

Statskontoret har till uppgift att ordna service i samband med finansiering, placering, skötsel av skulder och lån samt arbetslivstjänster för statliga ämbetsverk och inrättningar, att sköta statens centralbokföring och handlägga statens skadeståndsärenden samt att vara ansvarig myndighet för administrationen av kommunernas informationsresurs för ekonomisk information och vara personuppgiftsansvarig för informationsresursen. Statskontoret producerar dessutom analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet samt svarar med hjälp av tjänsterna också för utvecklandet av informationsledningen inom statsförvaltningen. Utöver dessa uppgifter kan Statskontoret producera gemensamma stödtjänster för statsförvaltningen och sådana affärsverk som avses i lagen om statliga affärsverk (1062/2010). Statskontoret kan även för kundgrupper utanför statsförvaltningen producera stödtjänster som behövs vid service i samband med finansiering, placering, skötsel av skulder och lån samt arbetslivstjänster till den del servicen inte innebär utövande av offentlig makt. Statskontoret kan producera upplåningstjänster för statens affärsverk på de villkor som bestäms av finansministeriet eller av Statskontoret, inom de gränser som finansministeriet fastställt. Statskontoret kan också ha andra uppgifter som föreskrivits eller bestämts för det. Statskontoret har olika uppgifter som föreskrivs i nästan hundra speciallagar inom olika förvaltningsområden.

Nedan beskrivs nuläget i fråga om Statskontorets olika uppgifter och bedöms vad gäller verksamhetens volym i de största uppgifterna och de uppgifter i vilka ändringar föreslås.

2.1 Finansiell verksamhet

Statskontoret har enligt 1 § 1 mom. 1 punkten i lagen om Statskontoret till uppgift att ordna service i samband med finansiering, placering, skötsel av skulder och lån samt arbetslivstjänster för statliga ämbetsverk och inrättningar. Dessutom kan Statskontoret enligt 1 § 4 mom. producera upplåningstjänster för affärsverk som avses i lagen om statliga affärsverk på de villkor som bestäms av finansministeriet eller av Statskontoret, inom de gränser som finansministeriet fastställt.

Statskontorets finansiella verksamhet består av två huvudhelheter, statens skuld- och kassaförvaltningshelhet samt statens utlåningshelhet. I helheten för statens skuld- och kassaförvaltning ingår uppgifter som gäller statens skuldupptagning och skuldhantering samt placeringen av kassamedel. Utlåningshelheten omfattar uppgifter för förvaltning av olika lån, borgen, garantier och räntestöd som beviljas av staten.

Statens skuldhantering har under den senaste tiden ökat i betydelse då statsskulden ökat. Statsskulden uppgick 2008 till cirka 54 miljarder euro, 2019 till totalt 106 miljarder euro och i slutet av november 2023 till cirka 153 miljarder euro. Den årliga upplåningen har ökat betydligt och kommer att fortsätta att ligga kvar på en hög nivå under överskådlig framtid. År 2024 beräknas den totala bruttoskulden uppgå till cirka 43 miljarder euro. Statskontoret fungerar på den internationella finansmarknaden som låntagare på finska statens vägnar.

Statens upplåning grundar sig på riksdagens samtycke till statsrådet med avseende på maximibeloppet av ny upplåning eller av statsskulden. Med stöd av riksdagens bemyndigande ger finansministeriet Statskontoret ett förordnande med villkoren för upplåning inom skuldhanteringen. Finansministeriets förordnande innehåller också bestämmelser om kassaförvaltningen.

Sedan början av 2000-talet har fokus i utlåningsverksamheten överförs från förvaltning av statliga direkta lån till att tillhandahålla statsborget och statsgarantier för lån som beviljas kunder med finansiella lån. I en betydande del av de garanterade lånen ingår också räntestöd, för vilket betalningsskyldigheten vilar på Statskontoret.

Utlåningsverksamheten kännetecknas av förvaltningen av många olika lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd, som huvudsakligen baserar sig på speciallagar inom olika förvaltningsområden eller på bemyndigande eller samtycke av riksdagen och på statsrådets och ministeriernas beslut samt för sin del på lagen om Statskontoret. I fråga om direkta lån är de största grupperna lån för bostadsfinansiering och produktutvecklingslån som beviljats av Business Finland. I fråga om garantier och räntestöd utgör bostadsfinansieringen den största gruppen. Frågor inom utlåningsförvaltningen regleras i flera speciallagar.

Inom Statskontorets utlåningsverksamhet förvaltas huvudsakligen lån, statsborgen och statsgarantier som beviljas av andra statliga aktörer. I fråga om bostadsfinansieringen finns dessutom uppgifter där Statskontoret också är bland annat beviljare, övervakare och utfärdare av sanktioner. Dessutom ansvarar utlåningsfunktionen för den regelbundna sammanfattande rapporten om alla statslån och statsgarantier, som också innehåller den statsborgen och de statsgarantier som Statskontoret inte själv förvaltar.

År 2006 uppgick de statliga lån som Statskontoret förvaltade till 11,9 miljarder euro och statsgarantistocken till 7,3 miljarder euro. År 2013 var lånestocken 8,1 miljarder euro och garantistocken 19,6 miljarder euro. I juni 2023 uppgick lånestocken till 4,5 miljarder euro och garantistocken till 38,3 miljarder euro. Den förvaltade räntestödsstocken har ökat från 10,9 miljarder euro 2013 till 21,3 miljarder euro i slutet av september 2023.

Statskontoret har också fått nya uppgifter i anslutning till förvaltningen av statsborgen och räntestöd. Från Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet överfördes beslutshandläggningen av borgensersättningar för privata bostadslån till Statskontoret år 2014 (lagen om statsborgen för ägarbostadslån 204/1996, ändringar 993/2013) samt 2016 behandlingen av ändringar i lånevillkor och säkerheter under lånetiden för statligt garanterade räntestödslån (lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån 604/2001, ändringar 1713/2015). Från och med ingången av 2023 fick Statskontoret nya uppgifter i anslutning till tillsynen över BSP-lånen (lagen om räntestöd för lån för anskaffande av ägarbostad 639/1982, ändringar 752/2022, nedan *lagen om räntestöd för BSP-lån*). Inom bostadsfinansieringen har Statskontorets rätt att utfärda sanktioner också utvidgats under de senaste åren. Lagen om räntestöd för BSP-lån tillämpas inte på Åland, där räntestöd beviljas av Ålands landskapsstyrelse (Landskapsregeringen).

I Statskontorets finansieringsfunktioner lämnas rapporter i anslutning till de ärenden som förvaltas till ministerierna och de ämbetsverk som beviljar lån. Statskontoret rapporterar dessutom om borgens- och ansvarsförbindelser som täcker alla statens borgens- och ansvarsförbindelser. Det centrala i förvaltningen av utlåningsuppgifter är riskhanteringen i samband med statens ansvar och därmed minimerandet av kredit- och borgensförluster.

2.2 Uppgifter i anslutning till ersättningar och förmåner samt statens intressebevakning

Enligt 2 § 1 mom. 3 punkten i lagen om Statskontoret har Statskontoret till uppgift att handlägga statens skadeståndsärenden, om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans. Statskontorets behörighet vid handläggningen av skadeståndsärenden grundar sig dock alltid antingen på en bestämmelse i lag eller på en föreskrift av en behörig myndighet. Handläggningen av skadeståndsanspråk som grundar sig på en statlig myndighets fel eller försummelse samt strikta ansvar har i huvudsak centraliserats till Statskontoret genom lagen om statens skadeståndsverksamhet (978/2014). Statskontoret sköter med stöd av den lagen vissa skadeståndskrav som framställs av tredje part och som finska staten har förbundit sig att behandla på basis av överenskommelsen mellan parterna i Nordatlantiska fördraget om deras styrkors ställning (FördrS 23 - 24/2024, nedan *Nato SOFA*) och Parisprotokollet (FördrS 25 - 26/2024) samt försvarssamarbetsavtalet mellan Finland och Amerikas förenta stater (FördrS xx/2024), nedan *DCA-försvarssamarbetsavtalet*. Statskontoret sköter det lagstadgade olycksfallsskyddet för den som står i anställningsförhållande till staten med stöd av bland annat lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om ersättning till statsanställda för olycksfall som inträffat under förhållanden som hänför sig till distansarbete (1012/2022) samt lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppgifter (1522/2016). Enligt lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) ska Statskontoret sköta försäkringsskyddet för värnpliktiga. Ersättningar till krigsinvalidier och personer som skadats eller insjuknat i militärtjänst och fredsbevarande uppgifter före 1991 samt deras anhöriga betalas från Statskontoret med stöd av lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948). Enligt trafikförsäkringslagen (460/2016) ansvarar Statskontoret för trafikskador på oförsäkrade fordon när fordonets ägare eller innehavare är finska staten när skadan inträffar. Dessutom har Statskontoret ålagts bland annat att avgöra ersättningsärenden enligt brottsskadelagen (1204/2005) och lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd (422/1974) samt att betala gottgörelse för dröjsmål enligt lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång (362/2009).

Utöver avgörandet av egentliga skadeståndsärenden omfattar Statskontorets behörighet vissa andra uppgifter i anslutning till statens förmåner. Statskontoret fördelar årligen bland annat ett anslag till välfärdsområdena för rehabilitering av frontveteraner och för service som stöder boendet i hemmet. Verksamheten har ålagts Statskontoret genom lagen om rehabilitering av frontveteraner (1184/1988). Även med stöd av lagen om skada, ådragen i militärtjänst betalas förmåner som inte kan betraktas som egentligt skadestånd. Sådana är till exempel rehabilitering av krigsinvaliders makar, änkor och krigsänkor, rehabilitering av vissa specialgrupper samt frontunderstöd.

Statskontoret har också till uppgift att bevaka statens rätt till kvarlåtenskap efter dem som avlidit utan arvingar och att sköta de arvs- och testamentesärenden som det har ålagts i 5 och 14 kap. i ärvdabalken (40/1965). Statskontoret administrerar dessutom de betalningsbefrielser som söks för avgifter eller ersättningar till staten och kan befria den betalnings- eller ersättningsskyldige från betalning av den avgift eller ersättning som tillfaller staten i enlighet med lagen om avgiftsbefrielse (529/1980). Statskontoret har också ålagts att påföra den som försummat sin försäkringsskyldighet en avgift och försummelseavgift som motsvarar försäkringspremien. Påförandet av avgifterna grundar sig på trafikförsäkringslagen, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om patientförsäkring (948/2019), lagen om pension för arbetstagare (395/2006), lagen om pension för företagare (1272/2006), lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) och lagen om sjömanspensioner (1290/2006).

I och med den covid-19-pandemi som började 2020 tilldelades Statskontoret uppgifter i anslutning till genomförandet av vissa företagsstöd som genomfördes 2020 - 2022. Under 2022 - 2024 har Statskontoret ombesörjt genomförandet av vissa stöd till följd av det ryska anfällskriget och de stigande bränsle- och elpriserna. Om statsrådet beslutar det särskilt, ska Statskontoret även se till att ersättning betalas för kostnaderna för räddnings- och evakueringsåtgärder, evakueringsflygningar och sjukvård i katastrofområden på grund av naturkatastrofer samt ersättning för kostnaderna för transporten av avlidna till hemlandet.

I en del av de speciallagar som reglerar ersättnings- och förmånsverksamhet ingår en bestämmelse om Statskontorets rätt att få uppgifter. Lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar samt trafikförsäkringslagen innehåller omfattande bestämmelser om försäkringsanstaltens rätt att få och lämna ut uppgifter. Bestämmelserna om rätt att få uppgifter enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar tillämpas också vid behandlingen av ersättningsärenden enligt lagen om ersättning till statsanställda för olycksfall som inträffat under förhållanden som hänför sig till distansarbete, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag och lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom.

Enligt 47 § i brottsskadelagen har Statskontoret utan hinder av bestämmelser och föreskrifter om sekretess rätt att på begäran avgiftsfritt få sådana handlingar och upplysningar som är nödvändiga för att utreda ett ersättningsärende. Rätten att få upplysningar gäller domstolar, myndigheter inom polisen, kriminalvården, fängvården samt social- och hälsovården, förvarsheter som avses i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsheter (116/2002), Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter samt den ersättningssökandes arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner. Rätt att få upplysningar enligt brottsskadelagen gäller däremot inte bland annat åklagarväsendet, Utsökningsverket eller Skatteförvaltningen.

Enligt 20 § i lagen om skadeersättning vid statliga tjänsteresor har Statskontoret rätt att av den ersättningssökande få de uppgifter som behövs för att avgöra ersättningsärendet. Statskontoret har dessutom trots bestämmelser och föreskrifter om sekretess rätt att på begäran av myndigheter och inrättningar inom hälso- och sjukvården få de uppgifter som är nödvändiga för att utreda ett ersättningsärende. Rätten att få uppgifter omfattar dock för närvarande inte uppgifter som behövs av de myndigheter som ansvarar för utlandsresor.

Statskontorets rätt att få uppgifter i ersättnings- och förmånsärenden enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst grundar sig på lagen om upphävande av lagen om olycksfallsverket (1528/1995). Enligt 3 § 1 mom. i den lagen är statliga, kommunala och övriga offentligrättsliga samfunds myndigheter, rehabiliteringsanstalter, sjukhus och övriga sjukvårdsinrättningar utan hinder av sekretesstadganden skyldiga att på begäran avgiftsfritt i ärenden som avses i lagstiftningen om skada, ådragen i militärtjänst och lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990) lämna Statskontoret uppgifter som de förfogar över och som inverkar på avgörandet av det föreliggande ärendet. Skyldigheten att lämna ut uppgifter gäller också läkare som dock har rätt att få ett skäligt arvode för uppgifter och utlåtanden som de givit (3 § 2 mom.). Statskontoret har inte med stöd av någon gällande bestämmelse rätt att få de uppgifter som avgörandet av ett ersättningsärende förutsätter bland annat om sökandens anställningsförhållanden.

I uppgifter som hänför sig till ersättningar och förmåner samt statens intressebevakning saknas en bestämmelse om Statskontorets rätt att få uppgifter i ärvdabalken, lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd, lagen om avgiftsbefrielse, lagen om ersättning för olycksfall som orsakats civilpersoner av

krigsmateriel, viltskadelagen (105/2009), lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång samt lagen om statens skadeståndsverksamhet. Uppgiften att tillhandahålla alla sekretessbelagda uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende inom dessa grupper av ärenden till Statskontoret hör till den som ansöker om ersättning eller förmån eller någon annan part. I vissa fall har Statskontoret inte möjlighet att få de uppgifter som det behöver, utan ärendet måste avgöras med bristfälliga uppgifter.

EU:s allmänna dataskyddsförordning (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG), nedan även *dataskyddsförordningen*, ger förutsättningar för att behandlingen av personuppgifter ska vara lagenlig. Enligt förordningen är behandlingen laglig endast om minst ett av villkoren i artikel 6.1 i förordningen är uppfyllt. Enligt artikel 9 i förordningen är särskilda kategorier av personuppgifter till exempel hälsoinformation. Enligt förordningen är det förbjudet att behandla uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, om inte något av undantagen i artikel 9.2 är tillämpligt. Enligt artikel 10 får behandling av brottsuppgifter utföras endast under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. Dataskyddsförordningen och den nationella tillämpningen av den preciseras och kompletteras i dataskyddslagen (1050/2018). Enligt 6 § i dataskyddslagen tillämpas inte förbudet i dataskyddsförordningen att behandla uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter på behandling av uppgifter som föreskrivs i lag eller som direkt beror på en uppgift som enligt lag hör till den personuppgiftsansvarige. I 7 § i dataskyddslagen (1050/2018) finns också nationell lagstiftning om behandlingen av brottmålsdomar.

Personuppgifter som behandlas i Statskontorets ersättningstjänster och medborgartjänster är till stor del uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter enligt artikel 9 i EU:s allmänna dataskyddsförordning. Dessutom behandlas i tjänsterna uppgifter om brottmålsdomar och överträdelse som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen. Uppgifterna är i huvudsak också sekretessbelagda med stöd av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighetslagen*.

Bestämmelserna om Statskontorets rätt att få uppgifter är i fråga om ersättningstjänster och medborgartjänster utspridda i de särskilda lagar som gäller varje verksamhet eller saknas helt och hållet. Dessutom uppfyller bestämmelsen i lagen om upphävande av lagen om olycksfallsverket om Statskontorets rätt att få uppgifter inte det krav på nödvändighet som för närvarande ställs på rätten att få uppgifter om hälsotillståndet. De befintliga rättigheterna att få uppgifter omfattar inte heller i fråga om alla funktioner alla de myndigheter och andra organ som har de uppgifter och handlingar som krävs för avgörande av det aktuella ärendet. Avsaknaden av rätt att få uppgifter medför onödig administrativ börda och onödiga kostnader för både Statskontoret och den myndighet som tar emot begäran. Sekretessbelagda uppgifter måste begäras av parten själv, vilket fördröjer handläggningen av ärendena, orsakar besvär för parten och kan äventyra autenticiteten, aktualiteten och korrektheten i de handlingar som lämnas till Statskontoret. Utredningar som en part eventuellt har sänt i skriftlig form måste också skannas i digital form. I fråga om uppgifter är det ofta fråga om material som kan erhållas med hjälp av ett tekniskt gränssnitt eller en elektronisk förbindelse.

Enligt 31 § 1 mom. i förvaltningslagen (434/2003) ska en myndighet se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt genom att skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet ska kunna avgöras. Dataskyddsförordningen och dataskyddslagen har ställt nya krav på behandlingen av personuppgifter. Statskontoret ska få och behandla personuppgifter för att kunna behandla och avgöra ansökningar om ersättning och förmåner. Dessa uppgifter

omfattar också uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter samt uppgifter om fällande domar och överträdelser. Utan riktiga uppgifter kan Statskontoret inte fatta tillförlitliga avgöranden i uppgifter som gäller ersättning och förmåner eller statens intressebevakning, varför det kan anses nödvändigt att utöka och uppdatera rätten till information.

För närvarande används automatiserat beslutsfattande vid Statskontoret för fastställande av vissa avgifter för försummelse av försäkringar samt avgifter som motsvarar försäkringspremien. Sammanlagt fastställs sådana avgifter årligen för mer än 30 000 personer som inte fullgör sin försäkringsskyldighet. Enligt 53 f § 1 mom. i förvaltningslagen är en förutsättning för ett automatiserat avgörande av ett ärende att den fysiska person som beslutet gäller till alla delar kan yrka på rättelse i ärendet avgiftsfritt med ett yrkande som behandlas hos den myndighet som fattat beslutet eller hos en myndighet som hör till samma personuppgiftsansvarig som den myndigheten. Enligt ikraftträdelsebestämmelsen i lagen får automatiserat avgörande av ärenden som har varit i bruk före ikraftträdandet av lagen trots bestämmelsen om rättsskyddsförutsättning fortsatt tillämpas i 18 månader från ikraftträdandet av denna lag. Tidsfristen löper ut den 31 oktober 2024, varefter en förutsättning för ett automatiserat förfarande är att fysiska personer kostnadsfritt kan begära omprövning.

Den som försummat sin försäkringsskyldighet enligt trafikförsäkringslagen har enligt gällande lagstiftning inte möjlighet att avgiftsfritt yrka på rättelse av ett beslut som gäller en avgift som motsvarar försäkringspremien och försummelseavgift, utan fordonets ägare eller innehavare får söka ändring i Statskontorets avgörande genom besvär hos förvaltningsdomstolen. En stor del av förvaltningsdomstolens beslut är avgiftsbelagda.

Statskontorets beslut i ett ärende som gäller försummelseavgift är ett beslut som avses i 4 § i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och för vilket Statskontoret hos Trafikförsäkringscentralen som finansieras av trafikförsäkringsbolagen tar ut en avgift som är lika stor som självkostnadsvärdet. Trafikförsäkringscentralen verkställer också Statskontorets beslut och sköter uppbörden av avgifterna. År 2023 meddelade Statskontoret 31 637 beslut om försummelse av trafikförsäkring. Av dessa avgjordes nästan 97 procent genom automatiserat beslutsförfarande. Det föreslås att omprövningsförfarandet ska regleras, eftersom Trafikförsäkringscentralen enligt Statskontorets uppskattning skulle få en årlig extra kostnad på nästan 2 miljoner euro om den avstod från att fatta automatiserade beslut. Denna extra kostnad skulle annars leda till höjda trafikförsäkringspremier.

Statskontoret har för avsikt att i fortsättningen utnyttja automatiserat beslutsfattandet även i ersättnings- och förmånsärenden. Till exempel är avsikten att en del av ansökningarna om ersättning enligt lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor ska avgöras genom automatiserat beslutsförfarande redan från och med maj 2024. Avsaknaden av möjlighet att begära omprövning hindrar dock automatiseringen av beslutsfattandet i ersättningsärenden som avgörs med stöd av brottsskadelagen och i vilka Statskontorets beslut överklagas direkt hos försäkringsdomstolen. Avsaknaden av ett omprövningsförfarande medför också att Statskontoret måste ansöka hos försäkringsdomstolen om att dess beslut ska undanröjas i situationer då Statskontoret efter att besvären blivit anhängiga finner att dess tidigare avgörande varit felaktigt. Om det i brottsskadelagen föreskrivs om självrättelseförfarande, kan Statskontoret rätta klart felaktiga avgöranden eller avgöranden som grundar sig på bristfällig utredning utan att överföra dem till försäkringsdomstolen. Detta skulle på ett enklare och snabbare sätt leda till samma slutresultat som att ett lagkraftvunnet beslut upphävs och ett nytt, positivt beslut fattas.

Enligt 4 a § i lagen om Statskontoret kan Statskontoret delegera sådana uppgifter av biträdande art som i lag påförts Statskontoret till en privat aktör som har tillräckliga tekniska förutsättningar

och tillräckligt kunnande för att sköta sådana uppgifter. Med uppgifter av biträdande art avses i bestämmelsen mottagning och sortering av handlingar som lämnas till Statskontoret samt lagring av handlingarna och registrering av den information som ingår i dem. Bestämmelsen gäller således inte uppgifter som inbegriper utövande av offentlig makt.

Statskontoret utövar offentlig makt när det fattar beslut om ersättning och förmåner. En del av ersättningsförfarandena är utlåtanden från experter som är förtrogna med olika områden inom medicin och skadegranskning. Dessa experter kan agera i sin roll i ett tjänsteförhållande eller på grundval av ett administrativt uppdrag. När en expert deltar i beredningen av ett ersättnings- eller förmånsbeslut, medverkar också experten i utövningen av offentlig makt. Det slutliga avgörandet i ärendet fattas dock alltid av en tjänsteman vid Statskontoret.

Bestämmelser om uppgiftsanvändarens rätt att få uppgifter ur inkomstregistret finns i 13 § i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018). Enligt bestämmelsen förmedlar och lämnar inkomstregisterenheten ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av uppgiftsanvändaren. Bestämmelser om Statskontorets rätt att få uppgifter finns i 13 § 1 mom. 16 punkten. I punkten finns en förteckning över de författningar som för närvarande innehåller bestämmelser om Statskontorets rätt att få uppgifter, med undantag av lagen om ersättning till statsanställda för olycksfall som inträffat under förhållanden som hänför sig till distansarbete. När Statskontorets rätt att få uppgifter uppdateras bör motsvarande ändringar göras i lagen om inkomstdatasystemet med beaktande också av övriga ändringar som läggs fram i detta sammanhang.

2.3 Om behandlingen av personuppgifter vid Statskontoret

Personuppgifter behandlas vid Statskontoret i enlighet med Statskontorets dataskyddsprinciper, som uppdaterats den 26 oktober 2020. I all verksamhet vid behandlingen av personuppgifter ska det säkerställas att de registrerades rättigheter tillgodoses och personuppgifter behandlas i enlighet med lagstiftningen och dessa principer. Innan behandlingen av personuppgifter inleds och regelbundet under behandlingen bedömer man vid Statskontoret de risker som behandlingen innebär och de behövliga förvaltningsåtgärderna väljs enligt den uppskattade risknivån. Utgångspunkten är ett inbyggt och standardiserat dataskydd. Statskontoret ska vid utförandet av sina uppgifter under alla omständigheter beakta dataskyddskraven oberoende av vilken teknik som används. Principerna för dataskydd ska följas i de avtal som ingås med samarbetspartner och med andra personuppgiftsbiträden och i de anvisningar som utarbetas för användare i intressentgrupperna.

I de dataskyddsprinciper som lagts fram finns närmare bestämmelser i fråga om behandlingens lagenlighet, rimlighet, transparens, ändamålsbegränsning, uppgiftsminimering, korrekthet, lagringsminimering, informationssäkerhet och ansvarsskyldighet. Med ansvarsskyldighet avses att personuppgiftsbiträdet vid behov kan visa att den uppfyller sina skyldigheter i fråga om dataskyddet. Detta sker när de åtgärder som rör behandlingen av personuppgifter planeras och dokumenteras på ett tillfredsställande sätt.

2.4 Analys- och rapporteringstjänster

Enligt 2 § 1 mom. 5 punkten i lagen om Statskontoret har Statskontoret till uppgift att producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet, om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans. Analys- och rapporteringstjänster har använts för granskning av organ som spänner över hela statskoncernen, omfattar olika förvaltningsområden eller vissa organ. Under åren 2018 - 2023

genomförde Statskontoret över 200 analysuppdrag där kundresponserna var 4,7/5 (på skalan 1 - 5). Statskontoret förvaltar också tjänsten Granskaförvaltningen.fi, som samlar uppgifter om ekonomi, personal och upphandling inom den offentliga förvaltningen i en webbtjänst.

Fullgörande av analys- och rapporteringsuppgiften (senare *analys- och rapporteringstjänsten*) kräver att Statskontoret har rätt att få uppgifter. Statskontoret har rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna av den myndighet som är behörig enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet få nödvändiga uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi ur sådana register som förs av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, affärsverket Senatfastigheter, Hansel Ab, Haus kehittämiskeskus Oy, statsbidragsmyndigheterna eller andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd (gemensamma serviceproducenter) och ur informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. I dessa register finns uppgifter om planering och uppföljning av verksamheten, ekonomi- och personaladministration, gemensam grundläggande informationsteknik, upphandlingshantering, lokalförvaltning, centraliserade utbildningstjänster, projektledning och organisationsstruktur eller uppgifter om statsunderstödsverksamhet som gäller statens ämbetsverk och inrättningar.

Man har upptäckt problem som gäller utlämnande och utnyttjande av uppgifter i den gällande lagstiftningen. Dessa försvårar genomförandet av den uppgift som föreskrivits för Statskontoret. Den nuvarande handlingsmodellen och de författningar som hör samman med den gör det möjligt för de enskilda myndigheterna att tillämpa ett brett övervägande när det gäller att lämna ut uppgifter, vilket innebär att Statskontorets analys- och rapporteringstjänst inte får tillgång till de uppgifter som är nödvändiga för att tjänsten ska kunna tillhandahållas och som till exempel skulle göra det möjligt att ta fram de önskade analyser som omfattar hela statsförvaltningen eller ens jämförelser mellan ämbetsverken.

Syftet med de gällande bestämmelserna om analys- och rapporteringstjänster var att på ett effektivt sätt ge Statskontoret tillgång till uppgifter om verksamheten och ekonomin i fråga om ämbetsverk och inrättningar som finns i statens gemensamma tjänsteproducenters informationssystem samt att utnyttja uppgifterna i utvecklandet, styrningen och ledningen av statsförvaltningens verksamhet. Uppgifterna i de gemensamma serviceproducenternas informationssystem har samlats in systematiskt och på ett enhetligt sätt och det är kostnadseffektivt att utnyttja dem.

Enligt 2 c § i lagen om Statskontoret fastställs att Statskontoret, de gemensamma serviceproducenterna och den myndighet som lämnar ut uppgifterna i samverkan ska bestämma vilka uppgifter som ska lämnas ut för det uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten. Detta gäller inte analys- och rapporteringstjänster för statsunderstödsverksamhet enligt 2 § 1 mom. 10 punkten i den gällande lagen. Analys- och rapporteringstjänsten regleras i lag så att bedömningen av om de uppgifter som lämnas ut är nödvändiga grundar sig på ett slags avtal mellan myndigheterna som i bestämmelsen benämns samverkan. Detta tillvägagångssätt har dock visat sig fungera bristfälligt i praktiken. Även grundlagsutskottet har i sin egen avgörandepraxis ansett att tillvägagångssättet inte lämpar sig särskilt väl för utlämnande av sekretessbelagd information mellan myndigheter (GrUU 71/2014 rd).

I nuläget genomförs det samarbete mellan myndigheterna som regleringen förutsätter så att Statskontoret med hjälp av en gemensam tjänsteproducent fastställer uppgifterna i registren och går igenom dem tillsammans med myndigheterna. Det nuvarande samarbetet ger inte önskat mervärde, utan ökar tvärtom den administrativa bördan och försvårar eller till och med hindrar utbytet av information mellan myndigheterna.

Vissa myndigheter har lämnat ut de uppgifter som Statskontoret begär helt eller delvis till Statskontoret. Samtidigt tolkar dock en del myndigheter att uppgifter inte kan lämnas ut utan det uppdrag som ligger till grund för bedömningen av nödvändigheten. Av detta följer att all information som är relevant för analys- och rapporteringstjänsten inte finns tillgänglig i uppdragen. Nödvändiga uppgifter begärs av myndigheterna från fall till fall. Det tar tid att få svar från olika myndigheter och alla Statskontorets begäranden besvaras inte nödvändigtvis alls. Statskontorets analystjänst har därför inte tillgång till alla de uppgifter inom statsförvaltningen som är nödvändiga och väsentliga för att tjänsten ska kunna tillhandahållas och som skulle kunna fås ur de gemensamma systemen. Till exempel är det inte möjligt att kontinuerligt analysera och rapportera uppgifter från statsförvaltningen utifrån rätt att använda uppgifter som grundar sig på ett separat uppdrag.

Olika förfaranden för utlämnande av uppgifter och olika tolkningar hos de myndigheter som lämnar ut uppgifter om vilka uppgifter som är nödvändiga för skötseln av Statskontorets lagstadgade uppgifter har lett till att informationsmaterialen är splittrade och svåra att jämföra. Detta påverkar kvaliteten av de resultat som tas fram i tjänsten och täckningen av det material som används för det.

Statskontorets bristfälliga rätt att få uppgifter har lett till att det inte inom analys- och rapporteringstjänsterna är möjligt att producera datahelheter som beskriver hela staten. Uppgifterna om uppföljningen av ämbetsverkens ekonomi kan behandlas i stor utsträckning i Statskontorets övriga uppgifter. Av detta följer att resultaten från analystjänsterna inte stämmer överens med rapporteringen av finansiell information. Detta gör det svårare att skapa en tydlig lägesbild. På samma sätt har uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7–11 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet undantagits från rätten att få tillgång till information. Dessa uppgifter ingår dock i beräkningen av helheterna. Eftersom dessa uppgifter inte kan lämnas ut till Statskontoret måste de aggregeras innan de lämnas ut. Det finns för närvarande inga tekniska metoder för att aggregera före utlämnandet, utan aggregeringen sker manuellt. Det är mycket arbetsdrygt att hantera data manuellt. Att skapa ett nytt uppdrag eller utvidga ett uppdrag är långsamt och ger upphov till nya begäranden om uppgifter till de myndigheter som tills vidare inte har godkänt att uppgifter lämnas ut enligt Statskontorets förslag.

Statskontoret har inte rätt att inom ramen för en analys- och rapporteringsuppgift behandla uppgifter som enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7 - 11 punkten i offentlighetslagen är sekretessbelagda. Dessa uppgifter är uppgifter om internationella relationer, bekämpning av brott, allmän säkerhet, beredskap för undantagsförhållanden, Finlands säkerhet, försvaret eller stats- och samhällsekonomin funktion. I 18 § i lagen om informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (906/2019), nedan *informationshanteringslagen*, föreskrivs det om möjligheten att säkerhetsklassificera handlingar om en handling är sekretessbelagd på samma grund i 24 § 1 mom. 2, 5 och 7 - 11 punkten i offentlighetslagen. Närmare bestämmelser om säkerhetsklassificeringen finns i statsrådets förordning om säkerhetsklassificering av handlingar inom statsförvaltningen (1101/2019). I praktiken innebär detta att Statskontoret i nuläget inte inom ramen för analys- och rapporteringsuppgiften kan behandla uppgifter som kan stämplas som sekretessbelagda. Klassificeringen av uppgifter från myndigheter och inrättningar har visat sig vara en utmaning, delvis på grund av bristfälliga informationssystem, eller för att klassificeringen av uppgifter fortfarande är ofullständig.

Enligt den gällande regleringen får uppgifter endast föras in på analysplattformen per uppdrag, vilket i sig är önskvärt. På så sätt minimeras behandlingen av personuppgifter och sekretessbelagda uppgifter när uppgifterna inte lagras mellan olika uppdrag. Samtidigt ställer detta krav på det källsystem som lämnar ut uppgifterna. Det måste vara möjligt att ur källsystemet samla in de uppgifter som krävs för varje uppdrag. I en ideal situation skulle

källsystemet kunna begränsa de uppgifter som ska samlas in på grundval av vilket datafält som helst.

I de flesta av de befintliga källsystemen finns det inga programmeringsgränssnitt som gör det möjligt att söka uppgifter på ett flexibelt sätt. I många fall använder källsystemen filplockning, och att ändra specifikationerna är långsamt och orsakar kostnader. Det är betydligt effektivare att importera data till plattformen från källsystem där programmeringsgränssnitt finns tillgängliga. Även dessa gränssnitt är ofta begränsade till funktionen, och det är inte alltid möjligt avgränsa de fält eller rader som ska plockas i enlighet med en nödvändighetsbedömning. De ändringar av informationssystemen som krävs för uppdragsspecifikt urval kan medföra betydande kostnader och öka den administrativa bördan för myndigheterna.

Att producera analys- och rapporteringstjänster för statsunderstödsverksamheten för statsrådet som stöd för beredningen och beslutsfattandet har varit Statskontorets uppgift först från början av 2023. Statsunderstödstjänsterna håller fortfarande på att utvecklas, och man har ännu inte hunnit samla erfarenheter av analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten.

2.5 Statskontoret som nationell Peppol-myndighet

Statskontoret sköter den nationella Peppol-myndighetens (Pan European Public eProcurement On-Line) uppgifter på grundval av finansministeriets förordnande av den 20 maj 2022.

Peppol-myndigheten inledde sin verksamhet vid Statskontoret hösten 2022. Peppol är ett internationellt nätverk för elektronisk överföring av affärshandlingar som gör det möjligt för parterna att överföra elektroniska affärshandlingar enligt Peppol-specifikationerna till varandra direkt från sina system. Båda parter väljer sin egen tjänsteleverantör oberoende av varandra. Bilaterala förbindelser behövs inte, utan genom att bygga en enda förbindelse till sin leverantör kan slutanvändaren skicka affärshandlingar till alla medlemmar i Peppol-nätverket. Avsikten är att elektroniska affärshandlingar, det vill säga meddelanden, i framtiden ska upprättas på Peppol-baserade meddelandemallar som redan i stor utsträckning används i Europa och som även möjliggör gränsöverskridande kommunikationer. Peppol används också i Finland i fråga om överföring av nätfakturer, särskilt vid gränsöverskridande fakturering. Det är möjligt att också eKvitton i framtiden är Peppol-baserade meddelanden.

Peppol-organisationens verksamhet grundar sig på avtal, regler och instruktioner. Avtalen omfattar avtal mellan centralorganisationen, den nationella myndigheten och de nationella tjänsteleverantörerna. Genom att Peppol-myndigheternas uppgifter sköts kan finländska organisationers och Peppol-användares behov beaktas i det internationella utvecklingsarbetet. Peppol-myndigheten har till exempel möjlighet att formellt begära ändringar av OpenPeppol och bidra till att främja dem.

På internationell nivå har Peppol-nätverket användare i många olika länder. Många länder använder Peppol-nätverket som sitt huvudsakliga nät för överföring av nätfakturer.

2.6 Anmälan om offentlig upphandling

Enligt 60 § 5 mom. i lagen om offentlig upphandling och koncession och 64 § 5 mom. i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster ska finansministeriet förvalta ett elektroniskt system ur vilket den upphandlande enheten får information om att en annons har publicerats på adressen www.hankintailmoitukset.fi (Hilma)

och om publikationstidpunkten. Hilma har 57 000 användare och där publiceras årligen uppgifter om offentlig upphandling till ett värde av 27,9 miljarder euro.

Hilma, som förvaltas av finansministeriet, har fungerat väl som ett nationellt anmälningssystem enligt upphandlingslagen. Under de senaste åren har Hilma utvecklats för att kanalen ska tillgodose de upphandlande enheternas och anbudsgivarnas behov samt för att de förändringar som skett i EU-lagstiftningen ska kunna beaktas. I nuläget ansvarar finansministeriet för det operativa elektroniska informationssystemet. Finansministeriet har ingått ett serviceavtal med Hansel Ab om skötseln av upphandlingsannonsersystemet.

2.7 Om handräckning till Statskontoret

Enligt gällande lag är statens och kommunens samt andra offentliga samfunds myndigheter skyldiga att inom ramen för sina befogenheter lämna Statskontoret den handräckning som Statskontoret begär.

Förvaltningsutskottet har i sitt utlåtande (FvUU 29/2020 rd) i fråga om handräckning som givits av en annan myndighet allmänt konstaterat att den förvaltningsåtgärd för vars genomförande handräckning begärs av en annan myndighet ska höra till uppgiftsområdet för den som begär handräckning. Förvaltningsåtgärden ska således höra till de lagstadgade uppgifterna för den som begär handräckning. Om dessa uppgifter föreslås bestämmelser i 2 § 1 mom. 1 och 3 punkten i den föreslagna lagen. Den myndighet som ger handräckning ska å sin sida ha rätt att ge handräckning med stöd av en behörighet som grundar sig på lag. Enbart ett omnämnande i lagen, till exempel att en viss myndighet ger en annan myndighet handräckning, ger ännu inte någon innehållsmässig behörighet att lämna handräckning, utan det ska i lagstiftningen finnas antingen en mer specifik eller en mer allmän behörighet att ge handräckning. Enligt utskottets uppfattning har lagstiftningen i detta avseende en betydande brist som verkar ha sin grund i ett äldre tankesätt och som det finns anledning att granska mer ingående i ett lämpligt sammanhang. Enligt uppgifter från finansministeriet har detta dock ännu inte skett.

Enligt 9 kap.1 § i polislagen (872/2011) ska polisen på begäran ge andra myndigheter handräckning, om så bestäms särskilt. I förevarande fall är det uttryckligen fråga om ett sådant uppdrag. Enligt utskottet innehåller ifrågavarande bestämmelse i polislagen den behörighet att ge handräckning som framgår av den. Statskontoret ska dessutom ha behörighet att utföra uppgiften, men inte befogenhet att undanröja hindret genom sina egna befogenheter. Den åtgärd som den som ger handräckning vidtar är här en biträdande verkställighetsåtgärd. Förvaltningsutskottet har i ett annat sammanhang konstaterat att handräckningen begränsas av att handräckningsregleringen inte utvidgar polisens befogenheter att använda maktmedel eller skapar nya befogenheter för den myndighet som ger handräckning (FvUB 16/2018 rd, s. 7; se även GrUU 23/2005 rd, s. 4 - 5).

Enligt 50 § i räddningslagen (379/2011) kan räddningsmyndigheten ge handräckning som är förenlig med dess ansvarsområde för utförandet av en uppgift som i lag föreskrivits för en statlig myndighet, välfärdsområdesmyndighet eller kommunal myndighet eller en inrättning.

Förvaltningsutskottet har redan i sitt ovan nämnda yttrande (29/2020 rd) konstaterat att om det i stor utsträckning är fråga om rådgivning och handledning samt materiell hjälp, vilket inte kräver särskilda befogenheter kan åtgärderna enligt utskottets uppfattning användas flexibelt för handräckning av respektive myndighet, inom ramen för dess befogenheter, utan att det nödvändigtvis föreskrivs om saken i lag. När handräckningen är inriktad på rådgivning och handledning är det inte nödvändigt att lagstifta mer detaljerat om detta. Vid utarbetandet av detta förslag har det ansetts nödvändigt att lagen fortfarande föreskriver om handräckning till

Statskontoret. Detta beror på Statskontorets mycket omfattande verksamhetsområde och på att många av de tjänster som Statskontoret tillhandahåller är direkt inriktade på att trygga medborgarnas välfärd, vilket i en krävande verksamhetsmiljö kan göra att handräckning behövs av en annan myndighet.

2.8 Övriga förvaltningsområdets uppgifter

Statskontoret sköter också andra ärenden än sådana som hör till finansministeriets förvaltningsområde. Det är då fråga om uppgifter som hänför sig till Statskontorets finansiella funktioner, ersättningar och förmåner eller statens intressebevakning som grundar sig på lagstiftning som justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt miljöministeriet ansvarar för. Den resultatorienterade styrningen av dessa frågor sker inom ramen för styrningen av verksamheterna i fråga genom att relevanta samarbetsavtal behandlas.

Inom justitieministeriets förvaltningsområde sköter Statskontoret de ersättningar till brottsoffer som grundar sig på brottsskadelagen samt ersättningar till personer som utan grund berövats sin frihet. Statskontoret betalar dessutom av domstolen fastställda gottgörelser för dröjsmål med rättegången och för sin del statens talan i ärenden som gäller gottgörelse.

Inom inrikesministeriets förvaltningsområde arbetar Statskontoret i nära samarbete med polisen och Gränsbevakningsväsendet för att utveckla arbetarskyddet.

Inom försvarsministeriets förvaltningsområde har Statskontoret motsvarande samarbete med Försvarsmakten i fråga om arbets- och tjänstgöringssäkerhet. Dessutom samarbetar Statskontoret och Försvarsmakten bland annat vid behandlingen av skadeståndsanspråk som hänför sig till försvarssamarbetet.

Inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde sköter Statskontoret ärenden som gäller ersättning av skador som rovdjur orsakar personer samt lån inom förvaltningsområdet.

Inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde sköter Statskontoret ränteskyddet för exportfinansieringen inom ramen för arbets- och näringsministeriets anvisningar och begränsningar.

I ärenden som hör till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde sköter Statskontoret ersättningar enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst till krigsinvalidier och andra i lag avsedda persongrupper samt ersättningar till kommunerna för rehabilitering av frontveteraner och för service som stöder boende i hemmet. Till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde hör även uppgifter som hänför sig till bland annat arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring, trafikförsäkring samt försummelse av försäkringsskyldigheten.

I ärenden inom miljöministeriets förvaltningsområde sköter Statskontoret uppgifter i anslutning till lån, garantier och räntestöd.

3 Målsättningar

Målet för propositionen är att verkställa de nationella lagstiftningsändringar i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpo genom vilka ny teknik och digitalisering kan utnyttjas fullt ut i den offentliga förvaltningens verksamhet. För att dessa mål ska kunna uppnås föreslås nödvändiga ändringar i Statskontorets rätt att få uppgifter. Syftet med

utvidgningen av rätten att få uppgifter är att effektivisera Statskontorets och andra myndigheters verksamhet samt att öka Statskontorets kundorientering. Införandet av omprövningsförfaranden syftar till att stärka medborgarnas rättssäkerhet och göra det möjligt att tillämpa automatiserat beslutsförfarande.

Syftet med propositionen är att komplettera och förtydliga lagstiftningen om Statskontoret, särskilt i fråga om regleringen av utlämnandet av uppgifter. Samtidigt föreslås mindre tekniska korrigeringar i lagen, till exempel avskaffande av överlappande reglering genom att vissa bestämmelser om utlämnande av uppgifter upphävs. Det föreslås att Statskontoret åläggs uppgiften att förvalta Hilma och den nationella Peppol-myndighetens uppgifter. Syftet med Hilma-ändringen är att överföra förvaltningsansvaret för det operativa informationssystemet från ett ministerium till ett centralt ämbetsverk.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås en uppdatering av bestämmelsen om Statskontorets uppgifter. Dessutom föreslås det att en ny 2 d § införs i lagen, i vilken det föreskrivs om Statskontorets rätt att få uppgifter för skötseln och övervakningen av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd samt för skötseln av uppgifter som gäller statens skadestånds-, förmånsärenden, ärenden avseende betalningsbefrielse och kvarlåtenskapsrättsliga ärenden. Syftet med de utvidgningar och preciseringar som föreslås i fråga om rätten att få uppgifter är att säkerställa Statskontorets rätt att få de uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av de uppgifter som enligt lag hör till Statskontoret av den myndighet eller något annat organ som förfogar över datamaterialet. Syftet är också att öka kundorienteringen vid behandlingen genom att minska antalet handlingar och andra utredningar som krävs av den berörda personen. För medborgarna stöder detta också principen om ett enda verksamhetsställe, när olika myndigheter inte begär samma information av kunden vid flera tillfällen. Samtidigt effektiviserar och påskyndar bestämmelsen handläggningen av ärendet och minskar den administrativa bördan för de myndigheter som för närvarande inte omfattas av rätten att få uppgifter. På grund av de ändringar som föreslås i rätten att få uppgifter behövs det ändringar också i brottsskadelagen, lagen om inkomstdatasystemet, lagen om upphävande av lagen om olycksfallsverket och lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor.

Bestämmelserna om analys- och rapporteringstjänster förtydligas, särskilt när det gäller rätten att få uppgifter och användningen av uppgifter. Det föreslås att den analys- och rapporteringstjänst som Statskontoret redan har enligt den gällande lagen ändras till uppgiften att producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen samt att publicera information som producerats i tjänsterna i ett allmänt datanät för att stödja styrningen och ledningen samt för att säkerställa effektiviteten och öppenheten i statens verksamhet och användning av medel. När en myndighet har ålagts en uppgift, får den samtidigt en behandlingsgrund i lag även för de personuppgifter som ingår i uppgifterna. Statskontorets uppgift att producera analys- och rapporteringstjänster förtydligas så att uppgiften och den därtill hörande rätten att få uppgifter och offentliggörandet av uppgifterna klargörs jämfört med nuläget.

Det föreslås att uppgiften att annonsera om offentliga upphandlingar åläggs Statskontoret. Detta görs med ett elektroniskt system som redan är i användning, där den upphandlande enheten får information om publiceringen av en annons och tidpunkten för publiceringen på adressen www.hankintailmoitukset.fi.

Det föreslås också att de uppgifter i anslutning till verksamheten inom nätverket för förmedling av elektroniska affärshandlingar som Statskontoret tidigare har skött enligt förordnande av finansministeriet ska åläggas Statskontoret. Statskontorets uppgift ska vara att utveckla och övervaka ärenden som gäller verksamheten inom förmedlingsnätverket för elektroniska affärshandlingar samt att främja användningen av affärshandlingar som rör sig inom förmedlingsnätverket och deras internationella kompatibilitet. Med elektroniska affärshandlingar avses handlingar som rör sig i Peppol-nätverket, som för närvarande är till exempel elektroniska fakturor (nätfakturor) och e-postmeddelanden som gäller beställnings- och leveransprocesser (upphandlingsmeddelanden).

Enligt förslaget ska det i lagen om Statskontoret föreskrivas om införande av det omprövningsförfarande som ett automatiserat avgörande förutsätter vid fastställandet av avgifter och försummelseavgifter som motsvarar försäkringspremien enligt trafikförsäkringslagen. Statskontoret överväger möjligheten att utnyttja automatiserat förfarande även i ersättningsärenden enligt brottsskadelagen. I fråga om brottsskadelagen föreslås det därför att ändringsökandet ändras så att Statskontoret får möjlighet till självrättelse innan ett bemötande sänds till försäkringsdomstolen. Den som är missnöjd med Statskontorets beslut ska i framtiden lämna in sina besvär till Statskontoret, som ska ompröva ärendet på basis av de yrkanden och utredningar som framställts i besvären. Om Statskontoret godkänner alla yrkanden i besvären, fattar det ett rättelsebeslut i ärendet, och behandlingen av ärendet överförs inte till försäkringsdomstolen. Om Statskontoret godkänner yrkandena endast delvis eller inte godkänner något av yrkandena, hänskjuts ärendet till försäkringsdomstolen. När Statskontoret överför ett besvärssärende ska det ge sitt utlåtande i det överklagade ärendet. Statskontorets möjlighet att rätta sitt beslut innan besvären överförs till försäkringsdomstolen förbättrar och förenklar tillgodoseendet av rättsskyddet på ett sätt som stöder serviceprincipen inom förvaltningen. Statskontoret kan genom ett rättelsebeslut på ett flexibelt, effektivt och till kostnaderna fördelaktigt sätt rätta uppenbara fel i besluten.

Statskontoret föreslås också få skyldighet att anmäla till förmyndarmyndigheten om en ersättning som är större än ringa som betalas till en omyndig person. Dessutom föreslås det att det på lagnivå ska föreskrivas om straffrättsligt ansvar och skadeståndsansvar för de experter som Statskontoret anlitar.

På grund av ändringen i förvaltningens struktur föreslås det att en samkommun, ett välfärdsområde och en välfärdssammanslutning i paragrafen om handräckning i lagförslaget fogas till de myndigheter som är skyldiga att inom ramen för sina befogenheter ge Statskontoret handräckning när Statskontoret begär det. Syftet med detta är inte att ålägga andra myndigheter ytterligare uppgifter, utan endast att på grund av förändringar i den administrativa strukturen ange fler myndigheter som kan lämna handräckning när en del av kommunernas uppgifter har överförts till välfärdsområden och välfärdssammanslutningar. Statskontoret kan även under normala förhållanden behöva handräckning av till exempel polisen eller Utsökningsverket. Härvid är det i de flesta fall fråga om att begära handräckning av polisen på grund av ett behov av att skydda liv, hälsa eller värdefull egendom som orsakas av en person som uppträder hotfullt och i fråga om utsökning handlar det som mest typiskt om verkställande av vräkning. Av välfärdsområdena eller av de myndigheter som följer av den kommande reformen av statens regionförvaltning kan Statskontoret behöva handräckning till exempel för att följa nivån på den vård av krigsinvalidier som Statskontoret ordnar genom ramavtal eller för att trygga dess kontinuitet. Samtidigt föreslås det att de uppgifter ska fogas till paragrafen som Statskontoret kan begära handräckning för att trygga utförandet av. Statskontoret har ålagts uppgifter i omkring hundra olika lagar. Det är därför inte ändamålsenligt eller ens möjligt att i detalj räkna upp vilken av de lagstadgade uppgifterna Statskontoret kan begära handräckning för. Av denna anledning har i bestämmelsen tagits med de uppgiftsområden i fråga om vilka Statskontoret kan

förfara på detta sätt. Statskontorets begäranden om handräckning är mycket sporadiska och handräckning behövs sällan.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser för statsfinanserna

De flesta av de föreslagna ändringarna har inga direkta konsekvenser för statsfinanserna, eftersom förslagen uppdaterar den nuvarande lagstiftningen. De rättigheter att få uppgifter som föreslås för Statskontoret får indirekta konsekvenser, eftersom de sparar administrativt arbete inom olika myndigheter och hos andra aktörer, när det är möjligt att utnyttja den information som finns i olika datalager i Statskontorets uppgifter.

Statskontoret tar av Trafikförsäkringscentralen ut en avgift som motsvarar självkostnadsvärdet enligt lagen om Trafikförsäkringscentralen för beslut om avgift som påförs den som försummat sin försäkringsskyldighet enligt trafikförsäkringslagen. Beloppet av den avgift som tas ut av Trafikförsäkringscentralen motsvarar beloppet av de totalkostnader som prestationen åsamkar staten. Den ytterligare resurs som krävs för omprövningsförfarandet medför därför inte några ytterligare kostnader för staten.

I propositionen föreslås att det i lagen om statskontoret som nya uppgifter införs förvaltning av det elektroniska upphandlingsannonssystemet samt uppgifter som hänför sig till uppgiften som Peppol-myndighet. Finansieringen av förvaltningen av det elektroniska upphandlingsannonssystemet har beaktats i anslagsnivån under finansministeriets huvudtitel, moment 28.70.02 Datasystem för statens ekonomi-, personal- och lokalförvaltning samt upphandlingsverksamhetens verkningsfullhet (reservationsanslag 3 år), där man har uppskattat att det på årsnivå används 1,6 miljoner euro för förvaltning och vidareutveckling av det nationella systemet för upphandlingsannonser. Det föreslås att finansieringen av denna uppgift från ingången av år 2025 överförs från det nuvarande momentet under finansministeriet till moment 28.20.01 Statskontorets omkostnader och att finansieringen beaktas i budgetpropositionen för 2025. Finansieringen av skötseln av uppgifter som hör till Peppol-myndigheten ingår i den finansiering som hänförts till moment 28.20.01 Statskontorets omkostnader. Sålunda har den nya uppgift som föreslås för Statskontoret i fråga om förvaltningen av det elektroniska upphandlingsannonssystemet eller uppgiften som Peppol-myndighet ingå sådana konsekvenser som skulle öka statens utgifter.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

4.2.2.1 Konsekvenser för Statskontoret

De flesta av de föreslagna ändringarna har inga konsekvenser för Statskontoret, eftersom förslagen är av teknisk karaktär eller annars uppdaterar Statskontorets reglering utan att ändå påverka Statskontorets uppgifter eller resurser.

Den föreslagna rätten för Statskontoret att få uppgifter minskar den administrativa bördan av många begäranden om uppgifter och minskar de direkta kostnaderna för Statskontorets begäranden om uppgifter. De rättigheter att få uppgifter som föreskrivs i lagen säkerställer också rätten för Statskontoret att få de uppgifter som är nödvändiga vid verkställandet av de olika ersättningsarna av den myndighet eller något annat organ som har datamaterialet i sin besittning. Rätten att få uppgifter påskyndar dessutom skötseln av Statskontorets uppgifter, vilket är av särskild betydelse till exempel för dem som väntar på skadestånd. Rätten att få uppgifter förbättrar också kvaliteten på Statskontorets tjänster, eftersom det är möjligt att utnyttja den

information som redan finns i datalagren och att automatisera säkerställandet av ursprunget, aktualiteten och korrektheten i olika handlingar.

Möjliggörandet av ett omprövningsförfarande vid fastställandet av avgifter som beror på försummelse av skyldigheten att försäkra fordon kan beräknas orsaka Statskontoret behov av ytterligare årliga resurser på 1,8 - 6,9 årsverken.

I stället för ett omprövningsförfarande enligt 7 a kap. i förvaltningslagen föreslås i brottsskadelagen en självrättelse som är bunden till besvären och som i stor utsträckning används inom socialförsäkringen och därmed i de flesta ärenden som faller inom försäkringsdomstolens behörighet. Det förfarande för självrättelse som föreslås i brottsskadelagen gör i sin tur det möjligt för Statskontoret att rätta sitt beslut innan besvären överförs till försäkringsdomstolen. Detta ökar Statskontorets roll och ansvar när det gäller att i efterhand genomföra rättssäkerheten på ett sätt som stöder serviceprincipen inom förvaltningen. Statskontoret kan genom ett rättelsebeslut på ett flexibelt, effektivt och till kostnaderna fördelaktigt sätt rätta uppenbara fel i besluten. Införandet av ett självrättelseförfarande gör det också möjligt att utnyttja automatiken för att lösa brottsskadeärenden.

Hilma ökar Statskontorets arbete och ansvar. För förvaltning och vidareutveckling av Hilma har för närvarande i statsbudgeten reserverats 1,6 miljoner euro årligen, och det beloppet kommer finansministeriet att lägga fram som en del av Statskontorets omkostnadsanslag från och med 2025. När ansvaret för förvaltningen av Hilma överförs från finansministeriet till Statskontoret överförs också ett uppdragsavtal mellan finansministeriet och Hansel Ab om det tekniska underhållet och den fortsatta utvecklingen. Dessutom har finansministeriet ett separat avtal med Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning Palkeet om rådgivning om användningen av Hilma, som också överförs till Statskontoret.

4.2.2.2 Övriga myndigheter

Rätten för andra myndigheter att få olika uppgifter som Statskontoret besitter minskar den administrativa bördan för myndigheterna och Statskontoret. Preciseringsen av rätten att få uppgifter är av särskild betydelse för analys- och rapporteringstjänsten, för utlåningen och för hur smidigt den statliga skadeståndsverksamheten kan fungera. På samma sätt gagnas de myndigheter som lämnar ut uppgifter när separata begäranden om uppgifter kan undvikas i enskilda ärenden. Hos de myndigheter där en enskild handling kan innehålla sekretessbelagda uppgifter om flera parter kan de ökade rättigheterna att få uppgifter samtidigt i någon mån öka det arbete som föranleds av Statskontorets begäranden om uppgifter.

För Skatteförvaltningens inkomstregisterenhet kan propositionen enligt dess åsikt medföra betydande kostnader för ändringar i inkomstregistrets informationssystem, och de nya dataflödena inverkar också på de fasta årliga drifts- och underhållskostnaderna. Det totala beloppet av kostnaderna kan uppskattas först när användningsändamålen för de uppgifter som lämnas ut och de uppgifter som lämnas ut har definierats närmare och volymnivåerna för uppgiftslämnandet enligt dem har utretts närmare.

Införandet av självrättelseförfarande i ärenden som avgörs med stöd av brottsskadelagen skulle i viss mån minska antalet besvär som ska behandlas av försäkringsdomstolen.

4.2.3 Konsekvenser för sammanslutningar och medborgarna

De flesta av de föreslagna ändringarna har inga betydande konsekvenser för sammanslutningar eller medborgarna. Det resursbehov som ett kontinuerligt utlämnande av uppgifter innebär, kan

i fråga om planering, byggande och underhåll av det tekniska genomförandet medföra små kostnader för de sammanslutningar som lämnar ut uppgifterna till Statskontoret. Samtidigt förbättras den berörda organisationens informationshantering, vilket bidrar till produktivitetsvinster.

När Statskontoret producerar analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen samt publicerar information som produceras i tjänsterna, till exempel i webbtjänsten Granskaförvaltningen.fi, har medborgarna möjlighet att bekanta sig med och övervaka användningen av statliga medel. De uppgifter som publiceras om statsförvaltningen ökar medborgarnas förtroende för förvaltningens verksamhet och bidrar till att säkerställa förvaltningens effektivitet.

De föreslagna rättigheterna att få uppgifter förbättrar sammanslutningarnas och medborgarnas ställning, eftersom Statskontoret i sina olika uppgifter kan utnyttja information från olika myndigheter och inte behöver begära information som redan finns tillgänglig. Dessutom förbättras servicen i ärenden som gäller sammanslutningar och medborgare när Statskontoret kan behandla ärenden snabbare och inte orsakar onödig administrativ börda för de olika parterna.

Införandet av ett omprövningsförfarande vid fastställandet av försummelseavgifter enligt trafikförsäkringslagen förbättrar rättssäkerheten för dem som blir föremål för avgiften genom att göra det möjligt för dem att avgiftsfritt föra Statskontorets beslut till omprövning. Behandlingen av rättelseyrkanden medför dock ett behov av ytterligare resurser på uppskattningsvis 1,8 - 6,9 årsverken för Statskontoret. Detta innebär en extra kostnad för Trafikförsäkringscentralen på omkring 135 000 - 520 000 euro. Trafikförsäkringscentralens kostnader täcks delvis av en avgift som tas ut av försäkringsbolagen, så de ökade kostnaderna bekostas i slutändan av försäkringsbolagen och därmed av alla trafikförsäkringstagare. Utan ett förfarande för begäran om omprövning som möjliggör ett automatiserat förfarande blir kostnaderna för att fastställa försummelseavgifter dock betydligt högre.

Införandet av det förfarande för självriktelse som föreslås i brottsskadelagen stärker rättsskyddet för dem som söker ersättning, eftersom förfarandet är snabbare, enklare, mer informellt och lättare än ett besvär förfarande.

4.2.4 Konsekvenser för kommunerna

Detta lagändringspaket innehåller inga nya uppgifter för kommunerna. I fråga om offentlig upphandling är det fråga om överföring av systemet för upphandlingsannonser till Statskontoret, varför det inte framträder någon ökning av kommunernas utgifter eller administrativa börda. Reformen och förvaltningen av informationssystemen inom den offentliga förvaltningen kommer att medföra en viss kostnadsökning för alla offentliga samfund, men en del av detta kompenseras genom effektivare verksamhet.

4.2.5 Konsekvenser för Åland

Lagändringsförslagen innehåller inga nya skyldigheter för landskapet, så på grund av denna proposition kan man inte se någon ökning av landskapets kostnadsbörda eller administrativa börda. Införandet av rätt att få uppgifter i lagen möjliggör däremot en smidig dataöverföring mellan Statskontoret och Statens ämbetsverk på Åland i fråga om behandlingen av statens skadeståndsärenden som Statskontoret sköter. Det är sällsynt att begäranden om uppgifter riktas till Åland.

5 Remissvar

Begäran om yttrande publicerades i tjänsten Utåtande.fi den 3 maj 2024. Remisstiden löpte ut den 13 juni 2024. Sammanlagt kom det in 47 yttranden. Remissvaren finns tillgängliga på finansministeriets webbplats på adressen <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM074:00/2023>.

Yttrande lämnades av Centret för militärmedicin, Dataombudsmannens byrå, Domstolsverket, Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ARA, Finlands Kommunförbund rf, Finlands näringsliv rf, försvarsministeriet, Försäkringsdomstolen, Hansel Ab, Hyvinvointiala HALI ry, inrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Justitiekanslersämbetet, justitieministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Migrationsverket, miljöministeriet, Museiverket, Olycksfallsförsäkringscentralen, Pensionsskyddscentralen, Polisstyrelsen, regionförvaltningsverket i Södra Finland, Sarastia Oy, Senatfastigheter, Skatteförvaltningen, Skyddspolisen, Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori, Statskontoret, statsrådets kansli, Trafikförsäkringscentralen, Trafikledsverket och Utsökningsverket/Riksfogdens kansli.

Arbets- och näringsministeriet, Fackförbundet Pro rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Förvaltningsnämnden för Sveaborg, Institutet för hälsa och välfärd, Lantmäteriverket, Naturresursinstitutet, Riksdagens justitieombudsmans kansli, Rättsregistercentralen, Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning Palkeet, social- och hälsovårdsministeriet, Staben för gränsbevakningsväsendet, Säkerhets- och kemikalieverket Tukes, Tillstånds- och tillsynverket för social- och hälsovården Valvira, undervisnings- och kulturministeriet meddelade att de inte har något att yttra.

Den fortsatta beredningen av lagen har gjorts i samarbete med Statskontorets sakkunniga. Dessutom har ministeriet hört Finlands miljöcentral (SYKE) och Lantmäteriverket vid skrivandet av bestämmelsen i 2 d § 1 mom. 1 punkten i lagen om Statskontoret i anslutning till Statskontorets rätt att få uppgifter.

Remissinstanserna har välkomnat den föreslagna regleringen. När det gäller den föreslagna skrivningen i 2 c § 3 mom. påpekades det i några yttranden att dataskyddsförordningen inte innehåller några bestämmelser om sekretess. Detta moment har korrigerats i den fortsatta beredningen.

Enligt yttrandena måste man när det gäller Statskontorets uppgifter överväga om det är lämpligt att föreskriva om dem så noggrant att möjligheten att omorganisera verksamheten om de ekonomiska villkoren så kräver äventyras. I yttrandena uppmärksammas att förslag till bestämmelser bör vara tydliga och kunna tillämpas som sådana. Detta gäller särskilt Statskontorets rätt att få uppgifter, som enligt förslaget är omfattande och komplicerad. Behandlingen av personuppgifter liksom dataskydd och skyddsåtgärder, såsom pseudonymisering, måste beskrivas närmare.

Enligt utlåtandena måste man fästa uppmärksamhet vid det handlingsutrymme som EU:s dataskyddsförordning medger när det gäller behandling av personuppgifter. Detta bör tolkas med beaktande av nationell lagstiftning, särskilt dataskyddslagen, offentlighetslagen och behandlingen av personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. När det gäller behandlingen av personuppgifter i samband med brottmålsdomar ska frågor om tillämpningen av artiklarna 9 och 10 i dataskyddsförordningen och nationell lagstiftning utredas. När det gäller utlämnande av personuppgifter ska kumuleringseffekten beaktas på grund av de omfattande rättigheterna att få uppgifter. Det behövs också en komplettering av bedömningen av huruvida behandlingen av personuppgifter är förenlig med grundlagen. I fråga om

Statskontorets skadeståndsverksamhet bör nämnas att Nato SOFA och DCA-avtalet om försvarssamarbete har trätt i kraft.

När det gäller externa experter måste de föreslagna bestämmelserna preciseras och också den konstitutionella dimensionen i förslaget klargöras. Detsamma gäller behandlingen av konstitutionellt känsliga personuppgifter. Förfarandet för omprövning ska möjliggöras också för juridiska personer i bestämmelsen om försummelseavgift för trafikförsäkring.

Konsekvensbedömningarna måste preciseras. I synnerhet måste beskrivningen av konsekvenserna för kommuner och andra samfund samt för Åland utökas. I fråga om förslaget till bestämmelse om handräckning ska de som ger handräckning utredas och omfattningen av utnyttjandet av handräckning med beaktande av att övriga funktioner för den som ger handräckning äventyras på grund av detta. I den fortsatta beredningen har rätten att få uppgifter från Statskontoret inte utvidgats till nya aktörer. Ett sådant förslag har gjorts av Hansel Ab och Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Detta beror på att rätten att få uppgifter endast gäller de aktörer för vilka det i lag har föreskrivits en uppgift som kräver att aktören har rätt att få uppgifter och att uppgifterna lämnas av Statskontoret.

Statskontorets uppgifter har vid den fortsatta beredningen preciserats så att uppgiften att utveckla arbetslivet har blivit en separat punkt i paragrafen. Hållbarhetsrapporteringen och uppgiften att utveckla upphandlingar nämns inte längre i lagen. Till uppgiften att sköta analys- och rapporteringstjänsten har även lagts uppgiften att utveckla den. Förslagen till bestämmelser om rätten att få uppgifter har preciserats i fråga om lagtexten och motiveringen och i fråga om bedömningen av den konstitutionella dimensionen. Behandlingen av personuppgifter vid Statskontoret har beskrivits mer detaljerat. Omprövningsförfarandet i fråga om försummelseavgift för trafikförsäkring är också möjligt för en juridisk person. Förslagen om externa experter och givande av handräckning har kompletterats. Konsekvensbedömningarna har utökats och preciserats. Kapitlet om förslagets grundlagsenlighet har kompletterats i betydande grad. Avvikande från den version av propositionen som var på remiss föreslås ändringen i brottskadlagen träda i kraft den 1 januari 2025.

Remissinstanserna framförde också vissa andra anmärkningar och ändringsförslag av teknisk karaktär, vilka i mån av möjlighet har beaktats vid den slutliga bearbetningen av propositionen.

6 Specialmotivering

Enligt namnplaneringsguiden hos Institutet för de inhemska språken (Kielitoimiston ohjepankki) skrivs Statskontoret med stor initial. Därför föreslås det att ämbetsverkets namn i lagens namn och i lagtexten i fortsättningen skrivs med stor initial.

6.1 Lagen om Statskontoret

1 §. Statskontoret är en statlig myndighet inom finansministeriets förvaltningsområde. I den gällande bestämmelsen har också lagts till välfärdsområden och välfärdssammanslutningar som användare av Statskontorets tjänster, vilket följer av förvaltningsreformen. Ansvaret för ordnandet av social- och hälsovården bärs av välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen i enlighet med lagen om välfärdsområden (611/2021) och lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021). Ansvaret för ordnandet av räddningsväsendet bärs av välfärdsområdena och Helsingfors stad i enlighet med lagen om välfärdsområden och lagen om ordnande av räddningsväsendet (613/2021). Bestämmelser om ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland och Helsingfors stad finns dessutom i lagen om anordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland (615/2021).

2 §. Enligt 119 § 2 mom. i grundlagen ska de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt.

I *1 mom.* anges Statskontorets huvudsakliga uppgifter. Utöver detta har Statskontoret i ett flertal lagar inom olika förvaltningsområden föreskrivits uppgifter som inte alla kan nämnas i detalj i denna paragraf.

I *1 punkten* föreslås det att Statskontorets befintliga uppgifter ska regleras med hjälp av en terminologi som motsvarar verksamhetens nuvarande innehåll och prioriteringar. Det föreslås att bestämmelsen i det gällande momentet om arbetslivstjänster ska strykas i punkten. Det föreslås att bestämmelser om arbetslivstjänsterna införs nedan i momentets 9 punkt.

Enligt förslaget ska Statskontoret ordna service i samband med skötsel av statens skulder, placeringar och finansiering. När det gäller utlåningsuppgifter är det lämpligt att ändra definitionen av låneförvaltningstjänster enligt den nuvarande lagen på grund av utvidgningen och de ändrade prioriteringarna för att bättre återspegla den nuvarande situationen när det gäller skötsel av uppgifter som anknyter till förvaltning och övervakning av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd.

Sedan 2000-talet har tyngdpunkten i verksamheten förändrats kraftigt, vilket har lett till en minskning av de direkta lånen från staten och den relativa andelen och en motsvarande ökning av statsborgen, statsgarantierna och räntestödsförbindelserna, vilka i dag utgör en betydligt större andel av verksamheten än de direkta lånen. Det centrala i förvaltningen av utlåningsuppgifter är riskhanteringen i samband med statliga lån borgensansvar och därmed minimerandet av kredit- och borgensförluster.

Utlåningsverksamheten består av omfattande förvaltningsuppgifter som inte kan specificeras på ett uttömmande sätt. I uppgifterna ingår bland annat utbetalning av lån, inkrävande av fordringar, rättslig indrivning, hantering och avveckling av säkerheter samt skuldsanering, företagssanering och konkursärenden. I fråga om statsborgen, statsgarantier och räntestödsärenden gäller uppgifterna bland annat verkställighet, säkerhetsarrangemang, gottgörelselösningar för räntestöd och utbetalning av räntestöd samt fattande av beslut om borgensersättning och betalning av borgensersättningar och indrivning av borgensersättningsfordringar. En del av uppgifterna rörande borgens- och räntestödslånen omfattar dessutom behandling av lånevillkor och ändringar av garantierna under lånets livscykel. I speciallagar ingår dessutom uppgifter där Statskontoret också bland annat fattar olika beslut om beviljande. I bostadsfinansieringen ingår också övervakningsuppgifter och beslut om sanktioner som grundar sig på speciallagar.

Inom utlåningsfunktionen utarbetas rapportering om de ansvar som förvaltas bland annat till ministerierna och de myndigheter som beviljar lån. Dessutom utarbetas inom utlåningsfunktionen en regelbunden sammanfattande rapport om statsborgen och statsgaranti som omfattar statens alla borgens- och ansvarsförbindelser. Fullmakten att sköta denna uppgift anses för sin del ingå i de uppgifter som hänför sig till förvaltningen och övervakningen av statliga lån, statsborgen och statsgarantier enligt denna paragraf.

Till uppgifterna i *2 punkten* fogas enligt förslaget beredningen av statsbokslutet samt styrningen av den ekonomiska förvaltningen av statliga ämbetsverk, inrättningar och statliga fonder utanför budgeten. Betalningsrörelsen kan definitionsmässigt anses höra också till den ekonomiska förvaltningen. Men med tanke på tydlighet och exakthet nämns den ändå här särskilt. Närmare bestämmelser om detta finns i lagen om statsbudgeten (423/1988). Den styrning och utveckling som hör till styrningen av statens ekonomiförvaltning är redan i dag Statskontorets uppgifter.

Omfattande och detaljerade bestämmelser om Statskontorets behörighet till denna del finns i lagen om statsbudgeten och budgetförordningen (1243/1992). Förordningen motsvarar i huvudsak redan nu det nuvarande läget och därför är ändringen i huvudsak förtydligande och teknisk. Med statens ekonomiförvaltning avses i stor utsträckning processkedjor som hänför sig till ekonomiförvaltningen, såsom hantering av utgifter, hantering av inkomster och bokföring samt ekonomiplanering. Betalningsrörelsen har i definitionshänseende ansetts vara en del av den ekonomiska förvaltningen och uppgifterna i anslutning till den har bestämts från fall till fall i de ovannämnda författningarna.

Enligt förslaget tilläggs i 3 *punkten* vid sidan av skötsel av skadeståndsärenden skötsel av statens förmånsärenden samt påförande av vissa avgifter som motsvarar försäkringspremier och försummelseavgifter för försäkringar. Eftersom den gällande bestämmelsen om skötsel av statens skadeståndsärenden endast omfattar en del av de uppgifter som hör samman med ersättning, förmåner och statens intresse, kan uppdateringen av bestämmelsen anses motiverad.

I 4 *punkten* föreslås det i enlighet med gällande lag om uppgiften att vara ansvarig myndighet för administrationen av kommunernas och välfärdsområdenas informationsresurs för ekonomisk information och vara personuppgiftsansvarig för informationsresursen. I 120 a § 2 mom. i kommunallagen (410/2015) föreskrivs det om kommunens skyldighet att lämna ekonomiska uppgifter till Statskontoret. Motsvarande bestämmelse finns i 120 § lagen om välfärdsområden.

I 5 *punkten* föreskrivs det om den analys- och rapporteringstjänst och anknytande utvecklingsuppgift som Statskontoret sköter och där Statskontoret producerar och publicerar analyser och rapporter till stöd för styrning och ledning samt för att säkerställa effektiviteten och öppenheten i statens verksamhet och användning av medel. Uppdraget omfattar också en utvecklingsuppgift; informationsledningen kan förbättra kvaliteten, effektiviteten, genomslaget hos myndigheternas och statsförvaltningens verksamhet i vidare bemärkelse. Detta kräver att kunnandet stärks, att handlingsätten reformeras och att informationsresurserna öppnas för bredare användning inom förvaltningen. Tjänster för informationsledning är bland annat webbtjänsten Granskaförvaltningen.fi med uppgifter om statens lokaler, upphandlingar, ekonomi, projekt, IKT-tjänster, resor, utbildning och personalutgifter. Utvecklingen av analys- och rapporteringstjänsterna inom statsförvaltningen omfattar utveckling av informationsledningen inom statsförvaltningen. Statskontoret avses dessutom producera olika analyser som betjänar ledningen av statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet.

I 6 *punkten* föreslås det bestämmelser om att Statskontoret ska vara ansvarig myndighet för förvaltningen av den informationsresurs för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna inom den samt producera och publicera informationsmaterial i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd samt sköta andra uppgifter som anknyter till behandlingen av uppgifter som sparats i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Analys- och rapporteringstjänsterna för statsunderstödsverksamhet handlar också om uppgifter om bland annat mottagare, belopp och användningsändamål, och inte bara om uppgifter om statsbidragsmyndigheternas verksamhet. Analys- och rapporteringstjänster för statsunderstöd och statsunderstödsverksamhet produceras för statsrådet som stöd för beslutsfattandet. Närmare bestämmelser om uppgifterna enligt detta moment finns i 6 a kap. i statsunderstödslagen (688/2001). Uppgiften i anslutning till statsunderstöden förblir oförändrad, det är fråga om en lagteknisk ändring. I den gällande lagen finns bestämmelser om detta i 1 mom. i fyra olika underpunkter. Den tidigare 6 punkten i momentet har i detta sammanhang överförs till en 7 punkt, så att analys- och rapporteringstjänsterna presenteras på ett konsekvent sätt i lagen.

I enlighet med 7 *punkten* ska Statskontoret fortsätta att utföra sina uppgifter i samband med förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens. Närmare bestämmelser om detta finns i lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens (537/2022).

I 8 *punkten* föreskrivs det om en ny uppgift för Statskontoret. Statskontoret ska förvalta Hilma, som innehåller upphandlingsannonser enligt upphandlingslagen och försörjningslagen. Bestämmelser om förvaltning av tjänsten finns i 60 § 5 mom. i upphandlingslagen och i 64 § 5 mom. i försörjningslagen. Ansvaret för verksamheten överförs till Statskontoret vid ingången av 2025.

I 9 *punkten* föreslås bestämmelser om att Statskontoret ska ha till uppgift att utveckla arbetslivet. Statskontorets arbetslivstjänster stöder statliga ämbetsverk och nätverk i utvecklandet av verksamheten. Dessutom ansvarar arbetslivstjänsterna för finansieringsutvecklingen Kaiku och samordnar arbetet i utvecklingsnätverket Arbete 2.0. Uppgiften är inte ny, även i gällande lag föreskrivs det om arbetslivstjänster som sköts av Statskontoret.

I 10 *punkten* föreslås bestämmelser om att Statskontoret ska utveckla och övervaka verksamheten och användningen i nätverket för förmedling av elektroniska affärshandlingar. Statskontoret har till uppgift att vara Finlands nationella Peppol-myndighet. Till denna så kallade Peppol-uppgift hör också att främja användningen av affärshandlingar som överförs i förmedlingsnätverket och deras kompatibilitet på internationell nivå. De uppgifter som nu föreslås i lagen motsvarar i huvudsak de uppgifter som finansministeriet ålagt Statskontoret i egenskap av Peppol-myndighet. För skötseln av uppgifterna deltar Statskontoret i OpenPeppol-föreningens beslutsfattande och utvecklingsarbete, främjar användningen av Peppol-nätet i Finland samt sörjer för det stöd som behövs för de nationella aktörerna, svarar för tillsynen över att OpenPeppol-nätverkets regler följs i Finland och rapporterar avvikelser till OpenPeppol-föreningen. Statskontoret svarar för främjandet av lösningen av de problem och felsituationer i Peppol-nätverket som tjänsteleverantörerna själva inte kan lösa och sörjer för de övriga åtgärder som krävs.

Till Peppol-myndighetens uppgifter hör att utföra de uppgifter som OpenPeppol-föreningen har bemyndigat och ålagt de nationella myndigheterna att sköta. I OpenPeppol-föreningens anslutningsavtal eller i föreningens verksamhet anses inte ingå något som hör till riksdagens behörighet och som bör regleras i speciallagstiftning.

Enligt 11 *punkten* ska Statskontoret sköta de uppgifter som ålagts ämbetsverket i lag eller genom separata bestämmelser med stöd av lag eller förordnande eller som finansministeriet förordnat. I justitieministeriets, försvarsministeriets, finansministeriets, jord- och skogsbruksministeriets, kommunikationsministeriets, arbets- och näringsministeriets, social- och hälsovårdsministeriets samt miljöministeriets speciallagstiftning för varje förvaltningsområde finns flera bestämmelser om de uppgifter som Statskontoret har föreskrivits.

Enligt förslaget stryks i 2 *mom.* bestämmelsen om övriga uppgifter som Statskontoret föreskrivits eller förordnats, eftersom detta har lagts till som en 11 punkt i 1 *mom.* Till övriga delar förblir momentet oförändrat till sitt innehåll.

2 b §. I 1 *mom.* föreslås behövliga ändringar till den del det i paragrafen hänvisas till Statskontorets uppgifter enligt förslaget i 2 § 1 *mom.* i lagen. Det föreslås att till momentet fogas statsrådets kanslis, jord- och skogsbruksministeriets, social- och hälsovårdsministeriets, arbets- och näringsministeriets samt miljöministeriets rätt att oberoende av sekretess få uppgifter av

Statskontoret som ingår i uppgifter som hänför sig till förvaltningen och övervakningen av statens skuldförvaltnings-, investerings- och finansieringstjänster samt statliga lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd som dessa sköter. Statskontoret förvaltar lån, borgen, garantier och räntestödsförbindelser inom flera olika förvaltningsområden. Ministeriet inom varje förvaltningsområde kan ha behov av bakgrundsinformation om de ärenden som ska förvaltas, till exempel på grund av lagberedning, budgetberedning, riskhantering, planering eller andra särskilda behov i anslutning till ansvar. Varje ministeriums rätt begränsas till ärenden inom det egna förvaltningsområdet. Finansministeriet ska dock i egenskap av det styrande ministeriet för Statskontoret i anslutning till de ovan nämnda behoven ha rätt att få uppgifter om ärenden inom sitt förvaltningsområde och för att utreda statens ekonomiska riskhanteringssituation och minimera riskerna vid behov även i fråga om ansvar inom de andra ministeriernas förvaltningsområden som nämns i detta moment.

Det föreslås att även arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Finlands Kommunförbund rf läggs till i bestämmelsen, med rätt att till denna del få uppgifter av Statskontoret om kommunernas och välfärdsområdenas informationsresurs för ekonomisk information för skötseln av de uppgifter som föreskrivs för dem i 2 § 1 mom. 4 punkten.

De ekonomiska uppgifter om kommunerna och välfärdsområdena som ska rapporteras till Statskontoret publiceras i tjänsten Granskaförvaltningen.fi. En ekonomisk uppgift kan innehålla sekretessbelagda personuppgifter när den bedöms innehålla ekonomiska uppgifter om ordnandet eller produktionen av tjänster för högst fem personer. Denna typ av ekonomisk information förs samman och presenteras i en större helhet av tjänster. Information om de sammanförda servicehelheterna finns i tjänsten Granskaförvaltningen.fi i samband med varje rapporteringshelhet.

Arbets- och näringsministeriets rätt att få uppgifter hänför sig till kommunernas föränderliga uppgiftsområde från och med början av 2025, då ansvaret för att ordna offentlig arbetskraftsservice överförs från arbets- och näringsbyråerna till kommunerna. Vid ingången av 2025 träder lagen om främjande av integration (681/2023) i kraft och utvidgar kommunernas uppgiftsområde. Dessa uppgifter förutsätter att kommunernas ekonomiska rapportering förnyas i fråga om de datainnehåll som ska rapporteras per service. Med dessa ändringar bildas nya styrningsuppgifter för arbets- och näringsministeriet som kräver att kommunerna på en exakt nivå kan få tillgång till ekonomisk information.

Social- och hälsovårdsministeriets styrnings- och utvärderingsuppgifter i anslutning till både kommunernas och välfärdsområdenas uppgifter förutsätter också att den ekonomiska informationen behandlas på en nivå som kan innehålla personuppgifter. Därför föreslås det att social- och hälsovårdsministeriet ska läggas till de aktörer som har rätt att få uppgifter, så att man kan undvika att använda ett separat ansökningsförfarande.

Bestämmelser om Finlands Kommunförbund rf:s uppgifter vid statens och kommunernas förhandlingsförfarande finns i 11 § i kommunallagen. Kommunförbundet företräder kommunerna vid beredningen av programmet för kommunal ekonomi. Programmet för kommunernas ekonomi innehåller den del i planen för de offentliga finanserna som gäller kommunernas ekonomi. Kommunförbundets rätt att få sekretessbelagda uppgifter grundar sig på Kommunförbundets uppdrag som företrädare för kommunerna enligt 12 och 13 § i kommunallagen (bedömnings-, uppföljnings-, forsknings-, statistikförings- och rådgivningsuppgifter inom kommunal ekonomi). Närmare bestämmelser om detta utfärdas genom statsrådets förordning om delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning (596/2015).

Statskontoret har för närvarande gjort det möjligt för Kommunförbundet att få tillgång till sekretessbelagda ekonomiska uppgifter genom en separat ansökan på det sätt som avses i 28 § i offentlighetslagen (tillstånd av en myndighet att ta del av en sekretessbelagd handling). Statskontoret kontrollerar årligen grunderna för tillståndet att behandla sekretessbelagda uppgifter tillsammans med tillståndshavaren. Ansökan ska dock förnyas varje gång datainnehållet ändras. Eftersom kommunernas föränderliga uppgiftsfält och de årliga ändringarna av det datainnehåll som ska rapporteras medför extra administrativt arbete vid behandlingen av ansökningarna, föreslås det att Kommunförbundet ska ges rätt att få sekretessbelagda uppgifter om kommunernas ekonomi. I 120 a § 2 mom. i kommunallagen föreskrivs det om kommunens skyldighet att lämna ekonomiska uppgifter till Statskontoret. Motsvarande bestämmelse finns i 120 § i lagen om välfärdsområden.

2 c §. Ordalydelsen i *1 mom.* har preciserats för att möjliggöra genomförandet av den analys- och rapporteringsuppgift som föreskrivs för Statskontoret och för ett bättre utnyttjande av uppgifterna. I paragrafen förtydligas beskrivningen av datainnehåll och uppgifter om de enheter som lämnar ut uppgifterna från sina informationssystem. En mer detaljerad beskrivning av datakategorierna och deras datainnehåll har förts in i specialmotiveringen. Detta är en av de viktigaste ändringarna i förhållande till den tidigare regeringspropositionen och förändringen behövs, eftersom den statliga analys- och rapporteringsverksamheten i praktiken inte har uppnått de mål som satts upp för den. Syftet med ändringen är att klargöra det praktiska genomförandet av analys- och rapporteringstjänsten och att vid utlämnande av uppgifter minska hindren för de myndigheter som lämnar ut uppgifter till Statskontoret som är nödvändiga för skötseln av lagstadgade uppgifter.

Skyldigheten att lämna ut uppgifter bör i första hand gälla myndigheter som är behöriga enligt offentlighetslagen. I den gällande lagen har rätten att få uppgifter gällt både behöriga myndigheter och producenter av gemensamma statliga tjänster. Det föreslås att detta klargörs genom att skyldigheten att lämna ut uppgifter uttryckligen riktas till de myndigheter som är behöriga enligt offentlighetslagen. Producenter av gemensamma statliga tjänster har inte alla nödvändiga uppgifter, utan de behandlar dem för de behöriga myndigheternas räkning. Utöver detta måste vissa uppgifter som är nödvändiga för att analys- och rapporteringstjänsten ska kunna utföras fås direkt av det berörda ämbetsverket.

Analys- och rapporteringstjänsten har beskrivits tidigare i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om statskontoret och lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (RP 20/2020 rd). I avsnitt 2.2.2 i regeringspropositionen i fråga beskrivs bland annat uppgiftens proportionalitet i förhållande till målsättningarna, tillräckliga tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder samt en konsekvensbedömning som görs upp av en extern sakkunnigorganisation för säkerställande och förbättring av verksamhet i anslutning till behandlingen av personuppgifter.

Det föreslås att Statskontorets rätt att få uppgifter som gäller uppdraget för analys- och rapporteringstjänster preciseras. Det handlar om ett informationsutbyte mellan myndigheter. De uppgifter som lämnas ut beskrivs så exakt som möjligt per datakategori. En datakategori är en uppsättning liknande eller sammanhörande datafält som beskriver en sak eller ett fenomen. Till exempel personuppgifter, beställningsuppgifter och faktureringsuppgifter är olika datakategorier som används i de analys- och rapporteringstjänster som Statskontoret sköter. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 71/2014) konstaterat att när de uppgifter som ska lämnas ut anges i en uttömmande förteckning i bestämmelsen och utlämnandet förutsätter nödvändighet är regleringen inte ett konstitutionellt problem.

De uppgifter som lämnas ut till Statskontoret är fortfarande noga avgränsade så att de inom analys- och rapporteringstjänster inte innehåller sådana uppgifter om internationella relationer, bekämpning av brott, allmän säkerhet, beredskap för undantagsförhållanden, Finlands säkerhet, försvaret eller stats- och samhällsekonomins funktion som avses i 24 § 1 mom. 2, 5 och 7 - 11 punkten i offentlighetslagen. Ovanstående uppgifter är uppgifter som överensstämmer med den högre skyddsnivå IV som användes tidigare och därför finns de inte i de system som används som källa. De uppgifter som ska behandlas i analys- och rapporteringstjänster är högst uppgifter enligt den tidigare skyddsnivån IV. I handlingsmodellerna för urval och behandling av uppgifter följs de förfaranden som krävs för minimering av riskerna enligt den nuvarande skyddsklassificeringen, för säkerställande av adekvata säkerhetsåtgärder i behandlingsprocesserna och behandlingsprinciperna samt för de kontroller som utförs för att processerna och principerna ska följas. Inte heller uppgifter som är sekretessbelagda enligt artikel 9 i EU:s allmänna dataskyddsförordning behöver lämnas ut. Förvaltningsutskottet har i samband med en tidigare ändring av lagen (FvUB 12/2020) förklarat att en uppgift om sjukfrånvaro, dess längd eller sjukledighet inte som sådan är en uppgift om hälsotillståndet och således inte hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Om en sådan uppgift kan kopplas till en person, ändrar informationen karaktär. Utskottet föreslog därför vid den tidpunkten att bestämmelsens ordalydelse ändras så att det konstateras att uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter inte får lämnas ut. Uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet fortgått får dock lämnas ut.

Paragrafens 1 mom. motsvarar huvudsakligen gällande lag. I 1 mom. 1 - 6 punkterna uppräknas de uppgifter som är nödvändiga för analys- och rapporteringstjänsterna. I dessa punkter nämns först den gemensamma tjänsteproducent som lämnar ut uppgifterna ur sitt informationssystem och därefter de datakategorier som lämnas ut. Datainnehållen i dessa beskrivs närmare nedan. Det föreslås att bestämmelser om uppgifterna om statsunderstöd ingår i 2 mom.

Uppgifter som behandlas inom analys- och rapporteringstjänsterna är bland annat uppgifter om ekonomi- och personalförvaltningen (inkl. uppgifter om reseförvaltningen), uppgifter om planering och uppföljning av verksamheten samt uppgifter om organisationsstrukturen. Dessa uppgifter lämnas ut av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning Palkeet. Uppgifter om gemensam grundläggande informationsteknik lämnas ut av Statens informations- och kommunikationsteknikcentral Valtori, uppgifter om projekt- och projektförvaltning (projektportfölj) lämnas ut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, uppgifter om lokalförvaltning lämnas ut av Senatfastigheter, uppgifter om upphandlingsförvaltning lämnas ut av Hansel Ab, uppgifter om centraliserade utbildningstjänster lämnas ut av Haus kehittämiskeskus Oy och uppgifter om statsunderstödsverksamhet lämnas ut av statsbidragsmyndigheter eller andra myndigheter som med stöd av lag beviljar statsunderstöd.

De uppgifter som behandlas är inte sådana registeruppgifter som förvaltas av gemensamma tjänsteproducenter och som i första hand rör medborgare, företag eller organisationers kunder. Uppgifterna hänför sig till verksamheten vid statliga ämbetsverk och inrättningar och, med de begränsningar som nedan beskrivs närmare, till personuppgifter. I verksamheten kan också användas annan information som behövs för genomförandet av analys- och rapporteringstjänster samt offentlig information.

Med 1 mom. 1 punkten avses i praktiken uppgifter om ekonomiförvaltningen, såsom uppgifter om statens centralbokföring samt uppgifter som uppkommit i statens organisationers ekonomi, såsom uppgifter om extern redovisning, intern redovisning samt uppgifter om betalningsrörelse och kassaförvaltning. Uppgifter om den externa redovisningen är budgetuppgifter samt uppgifter om affärsbokföring och fullmaktsuppföljning. Uppgifter om interna kalkyler omfattar uppgifter om intern budgetering, kostnadsberäkningar och andra uppföljningsobjekt, såsom

uppgifter om funktioner, prestationer och projekt. Uppgifter om betalningstransaktioner omfattar kassaprognoiser, uppgifter om fakturornas cirkulation och reskontrauppgifter. Uppgifterna om ekonomiförvaltningen omfattar de personuppgifter som finns i kund- och leverantörsregistret, såsom kund- eller leverantörsnummer eller verbala beskrivningar. Uppgifterna om elektronisk beställning, behandling av dokument och arkivsystem samt om betalningsrörelsesystemet innehåller personuppgifter som är kopplade till fullmakter.

I 1 punkten i fråga avses också uppgifter om personalförvaltning som beskriver anställningsförhållandena för statsanställda. Exempel på uppgifter om personalförvaltningen är uppgifter om utvärderingar av ledningen och arbetstillfredsställelsen, uppgifter om personalen, såsom uppgifter om examina och utbildningar, uppgifter som gäller löner, uppgifter om kompetens, uppgifter om registrerad arbetstid och frånvaro och uppgifter som gäller rekryteringar, kostnader för företagshälsovården, olycksfall, och skadestånd. Uppgifterna inbegriper inte uppgifter om diagnoser som gäller hälsotillståndet. Uppgifterna om statsförvaltningens arbetsgivares personuppgifter, det vill säga statistiksystemet Tahti, innehåller också de uppgifter i examens- och beteckningsklassificeringar som Statistikcentralen har lämnat ut samt de pensioneringsuppgifter som Keva har lämnat ut. På behandlingen av personuppgifter om tjänstemän och personal i arbetsavtalsförhållande tillämpas också lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004).

I 1 punkten avses också uppgifter om reseförvaltningen, som hör till uppgifterna om ekonomi- och personalförvaltning, som omfattar faktiska transaktionsuppgifter och styrddata. Exempel på händelseuppgifter är reseplaner, reseförskott, inköp, fakturor (inbegripet dagtraktamenten och kilometerersättningar) samt skattepliktiga ersättningar. Exempel på styrddata är uppgifter för hanteringen av rese- och kostnadsersättningar, personuppgifter, organisationsuppgifter, uppgifter om uppföljningsobjekt, konteringsuppgifter och uppgifter om valutakurser. Uppgifterna om reseförvaltningen finns i registren över användare och resenärer i servicecentrets rese- och kostnadshanteringssystem. Uppgifterna i reseförvaltningens system inbegriper personuppgifter.

I 1 mom. avses också uppgifter om organisationsstrukturen, som består av uppgifter om statens budget- och fondeekonomi som övergripande organisationsstruktur samt uppgifter per organisation. Statens budget- och fondeekonomi består av bokföringsenheter och av statliga fonder utanför budgeten. Organisations specifika uppgifter är till exempel organisationens firmanamn, enhetsstruktur, interna verksamhetsenhetsstruktur och verksamhetsställe. Organisationsuppgifterna inbegriper personuppgifter om personer i organisationsstrukturen.

Uppgifter om den gemensamma grundläggande informationstekniken (informationsförvaltning) som avses i 2 punkten är uppgifter om terminalutrustning och användarstödtjänster hos ämbetsverken, uppgifter om kommunikationstekniska tjänster, uppgifter om datakommunikationstjänster, uppgifter om användningstjänster och kontorstillämpningar samt uppgifter om användningen av dessa tjänster. Uppgifterna i registren för den gemensamma grundläggande informationstekniken inbegriper personuppgifter såsom användarnas namn, kontaktuppgifter, uppgifter om användaridentiteter och åtkomsträttigheter.

Uppgifter om projektförvaltning som avses i 3 punkten är uppgifter om statsförvaltningens projekt och om beslut, innehåll och mål som gäller projekt samt om kostnaderna och finansieringen av dem. Sådana här projekt hänförs till huvudsakligen till utveckling av verksamheten eller till lagberedning.

Uppgifter om projektprojektförvaltning finns också i Statens ekonomi- och personalförvaltningscenters informationssystem för ekonomiförvaltningen och uppgifterna

innehåller personuppgifter om statliga leverantörer och kunder. I de register som ingår i servicecentrets informationssystem för personalförvaltningen finns det uppgifter om den arbetstid som anvisats för projekt och om de personer som anvisat arbetstiden.

Uppgifter om lokalförvaltning som avses i *4 punkten* är uppgifter om byggnader, lokaler, konstruktioner och fastighetstillgångar som används av staten. Dessa uppgifter omfattar basuppgifter, såsom uppgifter om byggnadens eller fastighetens offentliga läge, egendomsstyp, arealuppgifter och det huvudsakliga användningsändamålet. Uppgifter om lokalhanteringen är också uppgifter om användningen av lokalerna, till exempel grundläggande uppgifter om hyresavtal, uppgifter om den organisation som använder lokalerna, personantal per verksamhetsställe, allmänna uppgifter om användningsändamål, uppgifter om lokalkostnader (hyror och andra lokalkostnader), effektiv användning av lokalerna samt andra motsvarande offentliga uppgifter om lokalhanteringen. Till uppgifterna i lokalhanteringen hör också uppgifter om miljöansvar, såsom energiförbrukningen i lokalerna och de koldioxidutsläpp som den orsakar. Uppgifterna om lokalhanteringen kan inbegripa personuppgifter i form av uppgifter om placeringen i fastigheter, och sådana uppgifter kan användas i analys- och rapporteringstjänsterna om dataskydds- och informationssäkerhetskraven beaktas. I HTH-informationstjänsten finns både offentliga och sekretessbelagda uppgifter (säkerhetsklass IV). Förvaltningens lokalförvaltning, HTH, är en lokalförvaltningstjänst som Senatfastigheter tillhandahåller sina kunder inom statsförvaltningen. HTH-informationstjänsten hjälper organisationerna att hantera och optimera lokalanvändningen och lokalkostnaderna. Registren i lokalhanteringssystemen innehåller personuppgifter i form av uppgifter om kunder och kontaktpersoner i anslutning till skötseln av hyresförhållanden.

Uppgifter om förvaltningen av upphandlingar i *5 punkten* är uppgifter om statsförvaltningens upphandlingar, gemensamma upphandlingar, ramavtal, konkurrensutsättningar, beställningar och kontrakt. Upphandlingsuppgifterna innehåller personuppgifter om kontaktpersoner och ansvariga personer för upphandling. Uppgifter om kontaktpersoner och ansvariga personer används inte i analys- och rapporteringstjänsterna.

Uppgifter som gäller upphandlingar finns också i servicecentrets informationssystem (register) för ekonomiförvaltningen och uppgifterna kan inbegripa uppgifter om statens leverantörer och kunder.

Uppgifter om centraliserade utbildningstjänster i *6 punkten* omfattar uppgifter om utbildningsformer, deltagande i utbildning och kostnader för anordnande av utbildning. Uppgifter om enskilda personers kompetens och utbildningar ingår i uppgifterna om personalförvaltningen. Uppgifterna innehåller personuppgifter om personer som deltagit i utbildningen. Uppgifter om personernas kompetens och utbildning finns också i Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning Palkeets informationssystem (register).

Några av remissinstanserna uttryckte sin oro över den stora mängd uppgifter som ska samlas in och om den förmodade kumulativa effekten av detta. Vid behandling av uppgifter bedöms den kumulativa effekten med hänsyn till dataskyddet för att de uppgifter som kombineras inte ska avslöja en tidigare tillämpad för hög skyddsnivå eller uppgifter enligt den nuvarande säkerhetsklassificeringen. Minimeringen av uppgiftsbehandlingen syftar till att förhindra detta. Statskontoret tillämpar följande principer för att minimera insamling, behandling och lagring av uppgifter: minimering av uppgifter som samlas in: Endast de personuppgifter som är nödvändiga för ett visst ändamål samlas in. Minimering av lagringen av uppgifter: personuppgifter bevaras endast så länge som är nödvändigt med tanke på användningsändamålet. När uppgifterna inte längre behövs raderas de. Minimering av användningen av uppgifter: Statskontoret använder personuppgifterna endast för de ändamål för

vilka de ursprungligen har samlats in och endast i den omfattning som behövs. Minimering av noggrannhet och aktualitet: personuppgifterna ska vara exakta och uppdaterade, men onödig uppdatering av uppgifterna undviks. Uppgifter samlas inte in "för säkerhets skull", utan endast de uppgifter som behövs samlas in och upprätthålls.

Uppgifterna i analys- och rapporteringstjänsten används på statsrådsnivå för att utveckla, styra och leda statsförvaltningens verksamhet. De används för granskning av hela statskoncernen, olika förvaltningsområden eller vissa ämbetsverk.

De uppgifter som granskas i analys- och rapporteringstjänsterna gäller statliga ämbetsverk och inrättningar vars uppgifter finns i de gemensamma serviceproducenternas register och vilka är skyldiga att använda de gemensamma tjänsterna. I informationsresursen lagras de uppgifter som behövs för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag. Varje statlig myndighet eller inrättning äger de uppgifter som finns om dem i registren. Sådana ämbetsverk och inrättningar är också de statliga ämbetsverk och inrättningar som Statskontoret med stöd av en budgetlag har beviljat dispens för viss tid för avvikelser från bestämmelserna om ansvarsfördelningen inom ekonomiförvaltningen och löneräkningen. Mål för verksamheten är inte riksdagen, inte heller riksdagens justitieombudsmans kansli, Statens revisionsverk, Människorättscentralen, Utrikespolitiska institutet eller Jubileumsfonden för Finlands självständighet som verkar i samband med eller under riksdagens tillsyn. Även andra uppgifter om statliga eller icke-statliga organisationer som eventuellt finns i de gemensamma serviceproducenternas register lämnas utanför granskningen. Dessa är bland annat Finlands Bank och Försörjningsberedskapscentralen.

När det gäller uppgifter som lämnas ut inom ramen för analys- och rapporteringsverksamheten bör det betonas att analys och rapportering är uppdragsbaserade verksamheter. Statskontoret har inget självständigt behov av att använda uppgifterna i fråga, utan den myndighet som begär analys och rapportering behöver analys- och rapporteringsuppgifterna för att kunna fullgöra sina lagstadgade uppgifter. Dessa är till exempel övervakning av budgetuppfyllelsen, resursanvändningen, resultatstyrningen, den interna kontrollen och riskhanteringen.

Enligt 2 *mom.* fastställer Statskontoret, den gemensamma tjänsteproducenten och den myndighet som lämnar ut uppgifterna i samarbete vilka uppgifter som lämnas ut. Servicecentraler och andra tjänsteproducenter handlar för sina kunders räkning och är därför i princip inte behöriga att besluta om tillhandahållande av inspelningar i informationssystem, eftersom de är handlingar från kundämbetsverk och kundinrättningar. Endast den myndighet som enligt offentlighetslagen har rätt att lämna ut uppgifter kan göra en bedömning av vilka nödvändiga uppgifter som kan lämnas till en annan myndighet. Även av denna anledning är det viktigt att dessa aktörer tillsammans fastställer vilka uppgifter som lämnas ut till tjänsten.

Enligt 3 *mom.* har Statskontoret rätt att av statsbidragsmyndigheterna och de som med stöd av lag beviljar andra statsunderstöd avgiftsfritt få uppgifter som inom analys- och rapporteringstjänsterna inom statsunderstödsverksamheten är nödvändiga för skötseln av uppgifter om ansökan om, beviljande, utbetalning, användning och övervakning av statsunderstöd samt återbetalning och återkrav av statsunderstöd, trots sekretessplikt och andra begränsningar som gäller användningen av uppgifterna. Dessa uppgifter är sådana som gäller ansökan hos myndigheter eller de som med stöd av lag beviljar understöd, liksom uppgifter om beviljade statsunderstöd samt uppgifter om uppföljningen av användningen, övervakningen, återkravet och behandlingstiderna. Närmare bestämmelser om dessa uppgifter finns i 32 a § i statsunderstödslagen (688/2001). Statskontorets uppgifter i statsunderstödsverksamheten beskrivs närmare i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av statsunderstödslagen och lagen om statskontoret (RP 88/2022 rd).

Bestämmelsen i 4 mom. motsvarar huvudsakligen den gällande lagen. Pseudonymisering, anonymisering och aggregering är metoder inom dataskydd och informationssäkerhet, som används för att skydda personuppgifter. Pseudonymisering innebär att personuppgifter behandlas så att uppgifterna inte längre kan kopplas till en viss person utan ytterligare uppgifter, som måste förvaras separat och skyddade. Anonymisering innebär att personuppgifter behandlas så att de inte längre kan kopplas till en viss person med någon rimlig åtgärd. Anonymiserade uppgifter betraktas inte längre som personuppgifter. Aggregering innebär att enskilda uppgifter kombineras till större grupper av uppgifter så att enskilda uppgifter inte kan identifieras. Metoden bidrar till skyddande av individens integritet genom att uppgifterna kombineras till gruppnivå. Dessa metoder används i synnerhet i syftet att förbättra dataskyddet och minska riskerna i behandlingen av personuppgifter, i forskning och statistisk analys.

Pseudonymisering är i enlighet med artikel 25 i dataskyddsförordningen en del av ett inbyggt dataskydd som standard. Pseudonymisering nämns som ett exempel på de tekniska och organisatoriska åtgärder som den personuppgiftsansvarige ska vidta för att säkerställa dataskyddet. Det föreslås nu att pseudonymisering ska användas innan analysen inleds. Det är inte lämpligt att närmare ange hur metoden ska användas, eftersom användningen av en separat pseudonymiseringsplattform fördröjer analysen och ökar analyskostnaderna.

De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem. Det finns en motsvarande bestämmelse i den gällande lagen.

Bestämmelsen i 5 mom. motsvarar gällande lag, uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter lämnas inte ut. I bestämmelsen nämns i likhet med den gällande lagen särskilt en nödvändig uppgift om längden av frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet, vilken kan lämnas ut även om den inte i sig är en uppgift som hör till särskilda kategorier av personuppgifter.

Enligt 6 mom. är Statskontoret personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 och 3 mom. i denna paragraf. Bestämmelsen i gällande lag om gemensamt personuppgiftsansvar i fråga om statsunderstödsuppgifter har strukits. Uppgifterna om statsunderstöd lämnas ut för analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten och då är den personuppgiftsansvarige i praktiken Statskontoret som tar emot uppgifterna.

2 d §. Det föreslås att en ny 2 d § om Statskontorets rätt att få uppgifter och om Statskontorets skyldighet att underrätta förmyndarmyndigheten om ett betydande belopp av ersättning som kommer att betalas till en minderårig ska läggas till lagen. I paragrafen föreskrivs det om Statskontorets rätt att trots sekretessbestämmelserna och sekretessföreskrifterna på begäran avgiftsfritt få de handlingar och uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende vid skötseln av de uppgifter som nämns i 2 § 1 mom. 1 och 3 punkten.

Punkterna 1 - 5 i 1 mom. gäller uppgifter i samband med förvaltning och övervakning av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd och punkterna 6 - 15 gäller uppgifter i samband med skötseln av ärenden som gäller statens skadeståndsärenden, förmånsärenden, ärenden avseende betalningsbefrielse och kvarlåtenskapsrättsliga ärenden. Till den del rätten att få uppgifter gäller Statskontorets rätt att få uppgifter som ska anmälas till inkomstdatasystemet föreslås nedan att motsvarande ändringar görs i 13 § 1 mom. 16 punkten i lagen om inkomstdatasystemet.

De uppgifter (och handlingar) som nämns i denna paragraf är nödvändiga för att Statskontoret ska kunna undersöka, utreda, avgöra, besluta och även i övrigt på ett ändamålsenligt sätt sköta

de uppgifter som enligt 2 § 1 mom. 1 och 3 punkten hör till Statskontoret (1) att ordna statens skuldförvaltnings- och investeringstjänster och finansiella tjänster samt sköta de uppgifter som hänför sig till förvaltningen och övervakningen av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd, samt 3) för sin del sköta statens skadestånds- och förmånsärenden, kvarlåtenskapsrättsliga ärenden, betalningsbefrielseärenden samt ärenden som gäller bestämmande av försummelseavgifter för vissa försäkringar och avgifter som motsvarar försäkringspremien).

Den föreslagna paragrafen ger Statskontoret rätt att få uppgifter bland annat av förundersökningsmyndigheterna. Förundersökningsmyndigheter är enligt 2 kap. 1 § i förundersökningslagen (805/2015) någon annan polis än skyddspolisen. Förundersökningsmyndigheter är också gränsbevaknings-, tull- och militärmyndigheterna. Bestämmelser om deras förundersökningsbehörighet finns i lagen om brottsbekämpning inom Gränsbevakningsväsendet (108/2018), lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015) samt lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014). Också åklagaren kan delta i en förundersökning.

I 1 mom. 1 punkten ges Statskontoret rätt att få uppgifter av Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdata, Lantmäterverket, Finlands miljöcentral (SYKE) och Skatteförvaltningen för att Statskontoret ska kunna fatta beslut enligt lagen om räntestöd för lån för anskaffande av ägarbostad. Som räntestödslån kan godkännas ett lån eller en del av ett sådant lån som avses i ett bostadssparavtal enligt lagen om bostadssparpremier (1634/1992). I 11 § i lagen om räntestöd för lån för anskaffande av ägarbostad föreskrivs det om indragning eller återkrav av räntestöd som staten betalar i fall av missbruk. Statskontoret fattar beslut om detta. För att kunna fatta beslut behöver Statskontoret av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Lantmäterverket och Finlands miljöcentral identifieringsuppgifter om låntagaren och personers adressuppgifter, byggnaders identifieringsuppgifter samt uppgifter om fastighetens, byggnadens och lägenhetens invånare. När det gäller byggnadsuppgifter regleras informationssystemet för den byggda miljön av lagen om datasystemet för den byggda miljön (431/2023) och bygglagen (751/2023). Som det nu ser ut ges kommunerna i bygglagen en övergångsperiod som fortgår åtminstone till den 1 januari 2028, under vilken kommunerna fortfarande kan lämna uppgifterna till befolkningsdatasystemet. Samma uppgifter om övergångsperioden finns i både Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Finlands miljöcentral system.

Statskontoret behöver dessutom av Skatteförvaltningen uppgifter om låntagarens beskattning och förmögenhet samt uppgifter om byggnadens identifieringsuppgifter och uppgifter om vem som äger fastigheten, byggnaden eller lägenheten jämte identifieringsuppgifter om låntagaren. En bestämmelse av motsvarande typ om Skatteförvaltningens rätt att lämna ut uppgifter för kontroll av uppgifterna i befolkningsdatasystemet till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata finns i 20 § 3 punkten i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999).

Enligt 2 *punkten* har Statskontoret rätt att av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) samt av den kommun där den ägarbostad eller hyresbostad för vilken aravalån har beviljats är belägen få sådana uppgifter som är nödvändiga för utförandet av den tillsynsuppgift som avses i 36 § aravalagen (1189/1993). Enligt 36 § i aravalagen har Statskontoret tillsammans med vissa andra myndigheter rätt att styra och övervaka efterlevnaden av aravalagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser och föreskrifter. Enligt samma bestämmelse har myndigheterna rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna få tillgång till de handlingar som behövs för tillsynen. Låntagaren är skyldig att på anmodan tillstålla inspektören handlingarna för inspektion. Genom den föreslagna ändringen preciseras

Statskontorets rätt att få uppgifter till denna del så att de även gäller uppgifter som innehas av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och den kommun där den bostad för vilken lånet beviljats är belägen. En precisering är nödvändig på grund av att Statskontoret har haft svårigheter att få de nödvändiga uppgifter som krävs för att den ska kunna fullgöra sitt uppdrag.

I 3 *punkten* föreslås det att Statskontoret ska ha rätt att få sådana uppgifter som behövs för skötsel av uppgifter enligt lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret (78/2007). För skötseln av uppgifterna behöver Statskontoret uppgifter om låntagarens inkomst och förmögenhet av Skatteförvaltningen.

I 4 *punkten* föreslås bestämmelser om Statsrådets rätt att för skötsel av uppgift för uttag av stödmottagarens andel och ränta som fastställts i 13 § i lagen om stöd för nyskiften (1423/2014) få uppgifter av Skatteförvaltningen. Rätten att få uppgifter gäller låntagarens inkomst- och förmögenhetsuppgifter som behövs för skötseln av uppdraget.

I 5 *punkten* föreslås att Statskontoret ska ha rätt att få uppgifter från utrikesministeriet och Finnvera Abp. Enligt 8 § i lagen om räntestöds krediter till utvecklingsländer (1144/2000) beslutar utrikesministeriet om beloppet av det räntestöd som ska betalas, i vilket ingår förvaltningspremie. Enligt 2 mom. krävs det en exportgaranti av Finnvera Abp för att en kredit ska kunna godkännas som räntestöds kredit. Enligt 9 § betalar Statskontoret räntestöd till det kreditinstitut som beviljat krediten. För att möjliggöra denna uppgift är det nödvändigt att Statskontoret ges rätt att få uppgifter om handlingar som gäller räntestöds krediten av utrikesministeriet och Finnvera Abp.

I 6 *punkten* föreskrivs det om Statskontorets rätt att med stöd av lagen om skada, ådragen i militärtjänst få de handlingar och uppgifter som behövs för avgörande av ett ärende. Med avvikelse från den nuvarande rätten att få upplysningar enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, uppräknas i denna punkt uttryckligen de myndigheter som berörs av rätten att få uppgifter. Enligt 6 *a punkten* har Statskontoret rätt att av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland få exempelvis uppgifter om ersättnings- och förmånstagares familjeförhållanden samt uppgifter om intressebevakning och dödsfall. Uppgifter från Skatteförvaltningen är nödvändiga för utredande av den sökandens inkomst- och förmögenhetsuppgifter vid prövning av en krigsinvalids rätt till tilläggsränta och sjukbidragstillägg samt en krigsinvalids efterlevande makes rätt till tilläggsförsörjningspension och ersättning i ett för allt. På basis av underpunkten har Statskontoret också rätt att av Militärmedicinska forskningsinstitutet och Riksarkivet få de nödvändiga handlingar och uppgifter som gäller tjänstgöringstiden. Utifrån de uppgifter som Statskontoret har fått av myndigheter och inrättningar inom socialvården betalar Statskontoret bland annat ersättningar för institutionsvård.

I 1 mom. 6 *punkten underpunkt b* har Statskontoret rätt att få de uppgifter som krävs för avgörande av ett ersättningsärende som behandlas med stöd av lagen om skada, ådragen i militärtjänst om de tjänstgöringsförhållanden och inkomster som den som ansöker om en förmån har samt om de förmåner som betalats till hen. I *underpunkt c* uppräknas de aktörer som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet och av vilka Statskontoret har rätt att få handlingar och uppgifter som hänför sig till en parts hälsotillstånd, arbetsförmåga, vård och rehabilitering för avgörande av ett ärende som avses i lagen om skada, ådragen i militärtjänst. Uppgifter om hälsotillstånd är nödvändiga för behandlingen av ersättningsärenden vid bedömningen av ersättningsgrunden, orsakssambandet mellan de kostnader och skador som orsakats och den skada som ersätts, beloppet av den ersättning som ska betalas och hur länge arbetsoförmågan varar.

I 1 mom. 7 punkten föreskrivs det om Statskontorets rätt att få uppgifter för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i 5 och 14 kap. ärvdabalken. Enligt 7 punkten *underpunkt a* omfattar rätten att få uppgifter rätten att av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland och Skatteförvaltningen få de handlingar och uppgifter som behövs för identifiering av arvlåtaren och den som ansöker om arv samt för utredning av arvlåtarens egendom. I *underpunkt b* föreskrivs det om Statskontorets rätt att få uppgifter om hälsotillstånd, vård och rehabilitering gällande en person som upprättat testamente. Statskontoret behöver uppgifter om hälsotillståndet när det överväger att väcka klandertalan mot ett testamente.

I 2 d § 1 mom. 8 punkten föreslås det bestämmelser om Statskontorets rätt att få uppgifter för avgörande av ett ärende som behandlas med stöd av lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd. Enligt *underpunkt a* har Statskontoret rätt att få uppgifter om den som ansöker om ersättning av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata samt av Statens ämbetsverk på Åland. Uppgifterna från Skatteförvaltningen behövs för utredning av inkomstuppgifterna för den som ansöker om ersättning. Handlingar och uppgifter som förundersökningsmyndigheten har i sin besittning och som behövs för avgörande av ett ersättningsärende är till exempel ett förundersökningsprotokoll, uppgift om att förundersökningen har avslutats, uppgifter om gripande samt uppgifter om innehållet i och grunden för ett eventuellt reseförbud eller en efterlysning. Uppgifter som inhämtas av Åklagarmyndigheten är åtminstone åtalet eller beslutet om åtal eftergift jämte bilagor samt uppgifter om delgivning av dem. Av domstolen behöver Statskontoret bland annat uppgifter om laga kraft samt uppgifter om huruvida den sökandes frihetsberövande har minskats med stöd av 6 kap. 13 § i strafflagen (29/1889) i någon annan dom i ett brottmål. För avgörande av ärendet behöver Statskontoret dessutom protokoll över behandling av tvångsmedelsärenden samt uppgifter om innehållet i reseförbud.

För bedömning av grunden för ersättningen behöver Statskontoret uppgifter om verkställigheten av straff av Brottsförmyndigheten. Det är nödvändigt för Statskontoret att få uppgifter om bland annat kvotdelen vid villkorlig frihet samt om innehållet i den övervakning eller övervakade frihet på prov som eventuellt har bestämts för den villkorligt frigivna. Migrationsverket har för sin del nödvändiga uppgifter i ärenden som gäller avvisning och utvisning. Uppgifterna behövs, eftersom frihetsberövanden med stöd av lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd anses upphöra vid tidpunkten för utvisningen.

I 1 mom. 8 punkten *underpunkt b* preciseras vilka de aktörer som beviljar förmåner är och vilkas handlingar och uppgifter behövs för avgörande av ett ärende som behandlas med stöd av lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd samt specificeras de handlingar och uppgifter som den som betalar ut förmånen eller arbetsgivaren är skyldig att lämna ut till Statskontoret. Handlingar och uppgifter som fås av de aktörer som nämns i punkten är nödvändiga för att beloppet av inkomstbortfall som orsakats av tiden för frihetsberövandet ska kunna utredas. I *underpunkt c* uppräknas de aktörer som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet och av vilka Statskontoret har rätt att få handlingar och uppgifter som hänför sig till hälsotillståndet, arbetsförmågan, vården och rehabiliteringen av den som ansöker om ersättning. Rätten att få uppgifter gäller läkare eller andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, aktörer som tillhandahåller rehabilitering för skadelidande, andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård samt socialserviceproducenter eller vårdinrättningar. Uppgifter om hälsotillstånd är nödvändiga vid behandlingen av ersättningsärenden då den som kräver ersättning åberopar sitt hälsotillstånd och den vård som

hen fått som en faktor som höjer ersättningens belopp. Rätten att få uppgifter gäller bland annat handlingar och uppgifter från Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

I 1 mom. *9 punkten* föreskrivs det om Statskontorets rätt att få de handlingar och uppgifter som behövs för utredning av förutsättningarna för beviljande av avgiftsbefrielse enligt lagen om avgiftsbefrielse. *Underpunkt a* skulle ge Statskontoret rätt att få de handlingar och uppgifter som är nödvändiga för bevakande av statens intresse av den statliga myndighet vars verksamhet betalnings- eller ersättningsskyldigheten hänför sig till. Sådana är bland annat uppgifter om innehållet i en sekretessbelagd dom. Enligt *underpunkt b* gäller Statskontorets rätt att få uppgifter också Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen och Utsökningsverket. Handlingar och uppgifter som dessa myndigheter tillhandahåller och som är relaterade till den sökande samt hans inkomster, förmögenhet, skulder och familjeförhållanden behövs för behandlingen och avgörandet av ett ärende enligt lagen om betalningsbefrielse. För att den sökandes ekonomiska situation ska kunna utredas kan det bland annat behövas en utsökningsutredning av Utsökningsverket.

De handlingar och uppgifter som är nödvändiga vid prövningen av om avgiftsbefrielse ska beviljas är också handlingar och uppgifter som fås av de arbetsgivare och beviljare av förmåner som nämns i *underpunkt c* samt uppgifter om den sökandes sysselsättning samt hans förvärvsinkomster och övriga inkomster. Som omständigheter som inverkar på saken beaktas dessutom den sökandes eller en familjemedlems hälsotillstånd samt beloppet av sjukkostnader när den som ansöker om avgiftsbefrielse åberopar sin egen eller sin familjemedlems hälsotillstånd, arbetsförmåga eller kostnader för sjuk- eller hälsovård som en omständighet som talar för beviljande av avgiftsbefrielse. Dessa uppgifter ska Statskontoret ha rätt att få på grundval av den föreslagna *underpunkt d*.

I den föreslagna 1 mom. *10 punkten* föreskrivs det om Statskontorets rätt att få uppgifter för avgörande av ett ärende som behandlas med stöd av lagen om ersättning för olycksfall som orsakats civilpersoner av krigsmateriel. Med stöd av den lagen betalas ersättning för skada eller sjukdom som krigsmateriel som tillhör Försvarsmakten eller en i försvarssamarbete med Försvarsmakten deltagande stats stridskrafter, om olycksfallet har skett inom Finlands territorium. Ersättning beviljas på de grunder som anges i skadeståndslagen (412/1974). För att kunna utreda ett ersättningsärende behöver Statskontoret uppgifter och utredningar om den som ansöker om ersättning och om skadefallet samt om följderna av den personskada som orsakats den sökande.

I *underpunkt a* anges de myndigheter som Statskontorets rätt att få uppgifter avser. För behandlingen av ett ersättningsärende behöver Statskontoret bland annat uppgifter om personen och hans familjeförhållanden av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata samt Statens ämbetsverk på Åland. De uppgifter som Skatteförvaltningen ger behövs för fastställande av den förlust av inkomst eller underhåll som den sökande har lidit. Uppgifterna från förundersökningsmyndigheter, domstolar och åklagarväsendet behövs för utredning av skadefallet och vem som är ansvarig för det. I artikel VIII.5 i Nato SOFA finns bestämmelser bland annat om fördelningen av skadeståndsansvar mellan avsändar- och mottagarstaten. Bestämmelserna i Nato SOFA:s om skadeståndsansvar har genom Parisprotokollet utvidgats till att även gälla Natos staber samt deras militära och civila personal. Inte heller bestämmelserna i artikel 15 i DCA-avtalet om skadeståndsanspråk ändrar principerna för fördelningen av skadeståndsansvaret, som definieras i artikel VIII i Nato SOFA. När stridsmateriel som orsakat personskada hör till Försvarsmaktens partnerland ska Statskontoret således i enlighet med bestämmelserna i Nato SOFA ta ut en del av den betalda ersättningen av den stat som ansvarar för det stridsmateriel som orsakat skadan. För att utreda bland annat detta behöver Statskontoret uppgifter av Försvarsmakten. Försvarsmakten behöver dock inte lämna ut de uppgifter som

avses nedan i 2 mom. till Statskontoret. I de fall då Finlands internationella avtalsförpliktelser (FördrS 23 - 24/2024 Nato SOFA och FördrS 25 - 26/2024 Parisprotokollet och FördrS xx/2024 DCA) blir tillämpliga vid behandlingen av skadeståndsärenden vid Statskontoret, på utlämnandet av uppgifter mellan Försvarsmakten, Statskontoret och en eventuell tredje part tillämpas bland annat dataskyddsförordningen och dataskyddslagen och offentlighetslagen. Sekretessbelagda uppgifter som hänför sig till den nationella säkerheten har på det sätt som offentlighetslagen begränsar utslutits från de uppgifter som lämnas ut.

Underpunkt b omfattar de aktörer som besitter uppgifter som behövs för bedömning av förlusten av inkomst eller underhåll för den som lidit en personskada. De i *underpunkt c* definierade uppgifterna om hälsotillståndet hos den skadelidande är nödvändiga för behandlingen av ersättningsärenden vid bedömningen av ersättningsgrunden, orsakssambandet mellan de kostnader och skador som orsakats och den skada som ersätts, beloppet av den ersättning som ska betalas och hur länge arbetsoförmågan varar.

I *11 punkten* finns bestämmelser om Statskontorets rätt att få de uppgifter som behövs för behandlingen av ett ärende som ska avgöras med stöd av brottsskadelagen. Den nuvarande 47 § i brottsskadelagen om rätt att få upplysningar föreslås bli upphävd. Genom den nya bestämmelsen föreslås det att Statskontorets rätt att få uppgifter ska utvidgas till att även omfatta sådana handlingar och uppgifter som andra myndigheter än de som nämns i den gällande bestämmelsen har och som är nödvändiga för utredning av ersättningsärenden. Dessutom föreslås det att rätten att få uppgifter utvidgas till att omfatta inte bara social- och hälsovårdsmyndigheterna utan även andra aktörer inom social- och hälsovården.

Enligt den föreslagna *underpunkt a* ska Statskontoret utöver av de aktörer som nämns i den gällande bestämmelsen ha rätt att få handlingar och uppgifter av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen, Åklagarämbetet, Utsökningsverket och Migrationsverket. Dessutom föreslås det att den polismyndighet som nämns i den nuvarande bestämmelsen ersätts med förundersökningsmyndigheten samt kriminalvårdsmyndigheten och fängvårdsmyndigheten med Brottspåföljdsmyndigheten. För att ett ersättningsärende enligt brottsskadelagen ska kunna avgöras kan det krävas uppgifter om en parts nuvarande eller tidigare boningsort, familjeförhållanden och dödsfall. Bland annat dessa uppgifter samt uppgifter som hänför sig till intressebevakning fås vid behov av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller Statens ämbetsverk på Åland. På grundval av uppgifterna kontrolleras bland annat den sökandes boningsort vid tidpunkten för brottet eller för ansökan om ersättning. Uppgifterna behövs också vid bedömningen av en avlidens närståendes rätt till ersättning som betalas på grund av dödsfall. Uppgifterna om intressebevakning är av betydelse till exempel vid prövning av den sökandes rätt till ersättning för ekonomisk skada. Uppgifterna från Skatteförvaltningen är i sin tur ofta en förutsättning för att en parts inkomst och förmögenhet ska kunna utredas. Nödvändiga handlingar och uppgifter som kan fås av Åklagarämbetet är åtminstone stämningsansökan, beslut om åtalseftergift samt uppgift om att åtalsprövningen pågår. Utsökningsuppgifter om den som gjort sig skyldig till brott behövs för att avdrag enligt 19 § 2 mom. i brottsskadelagen ska kunna göras från den ersättning som ska betalas. Utsökningsuppgifter kan också vara nödvändiga bland annat för återkrav av ersättning som betalats utan grund till den sökande. Av Migrationsverket kan det behövas uppgifter om hur länge ett brottsoffer eller den som gjort sig skyldig till ett brott vistats i Finland, eftersom det enligt 2 § i brottsskadelagen är en förutsättning för betalning av skadestånd för brottsskador att den skadelidande vid tidpunkten för ansökan om ersättning eller vid tidpunkten för brottet var bosatt i Finland eller i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen eller att anknytningen till Finland annars är starkare än ringa. Av Brottspåföljdsmyndigheten, myndigheter och inrättningar inom socialvården samt förvarsenheter enligt lagen om bemötande av utlänningar

som tagits i förvar och om förvarsenheter behövs uppgifter för utredning av om en gärningsman när ett brott begicks var intagen på en anstalt på det sätt som avses i 13 § i brottsskadelagen.

I *underpunkt b* preciseras de beviljare av förmåner, vilkas handlingar och uppgifter behövs för avgörandet av ett ersättningsärende samt de handlingar och uppgifter som den som betalar ut förmånen eller arbetsgivaren är skyldig att lämna ut till Statskontoret. Med avvikelse från 47 § i den gällande brottsskadelagen nämns i punkten uttryckligen Folkpensionsanstalten, som betalar ut förmåner om vilka det är nödvändigt att Statskontoret får uppgifter för att i den dagliga ersättningsverksamheten kunna göra de avdrag som anges i 19 § 1 mom. i brottsskadelagen. De handlingar och uppgifter som Folkpensionsanstalten ger behövs också för bestämmande av den tid som den skadade har varit arbetsoförmögen till följd av brottsskadan samt den skadades inkomstbortfall.

I *underpunkt c* uppräknas noggrannare än i den gällande bestämmelsen de aktörer som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet och av vilka Statskontoret har rätt att få handlingar och uppgifter om hälsotillstånd, arbetsförmåga, vård och rehabilitering i fråga om den skadelidande. Rätten att få uppgifter gäller läkare eller andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, aktörer som tillhandahåller rehabilitering för skadelidande, andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård samt socialserviceproducenter eller vårdinstitut. Uppgifter om hälsotillstånd är i behandlingen av ersättningsärenden nödvändiga vid bedömningen av ersättningsgrunden, orsakssambandet mellan kostnaderna och skadorna och den skada som ersätts, beloppet av den ersättning som ska betalas och hur länge arbetsförmågan varar. Uppgifter om hälsotillståndet behövs också vid bedömningen av andra ersättningsystems företrädare i förhållande till brottsskadelagen.

I *12 punkten* föreskrivs det om Statskontorets rätt att få de handlingar och uppgifter som behövs för avgörande av ett ärende som behandlas med stöd av viltskadelagen. Enligt den lagen bestäms ersättningen för personskada som orsakats av stora rovdjur i enlighet med skadeståndslagen. Behörighet att fastställa personskadans art och svårighetsgrad samt att behandla ersättningsanspråk som gäller personskador har Statskontoret. I *underpunkt a* anges att Statskontoret för behandlingen av ett ersättningsärende behöver uppgifter om personen och hans familjeförhållanden av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata samt Statens ämbetsverk på Åland. De uppgifter som Skatteförvaltningen ger behövs för fastställande av den förlust av inkomst eller underhåll som den sökande har lidit. Enligt viltskadelagen ska den som ansöker om ersättning för personskada anmäla personskadan till polisen på skadeorten, av vilken uppgifter om skadefallet behövs för avgörandet av ersättningsärendet. Uppgifter av åklagarämbetet och domstolen behövs till exempel när den skadelidande misstänks för jaktbrott.

I *underpunkt b* anges den skadelidandes arbetsgivare samt de förmånsbeviljare, av vilka handlingar och uppgifter behövs för fastställande av den skadades inkomstförlust eller hans förmånstagares förlust av underhåll. De i *underpunkt c* angivna aktörernas uppgifter om hälsotillståndet hos den skadelidande är nödvändiga för behandlingen av ersättningsärenden vid bedömningen av ersättningsgrunden, orsakssambandet mellan kostnaderna och skadorna och den skada som ersätts, beloppet av den ersättning som ska betalas och hur länge arbetsförmågan varar.

Paragrafens *13 punkt* gäller bevakning av statens intresse samt betalning av dröjsmålgottgörelse enligt lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång. Statskontoret behöver, för att sköta de uppgifter som anges i nämnda lag, uppgifter om mottagaren av gottgörelse också när ett ärende som behandlas vid en domstol är sekretessbelagt. Utöver

domstolarna ska rätten att få uppgifter även gälla de nämnder som inrättats för att behandla klagomål som omfattas av lagens tillämpningsområde. Sådana nämnder är besvärsnämnden för social trygghet, besvärsnämnden för arbetspensionsärenden, besvärsnämnden för olycksfallsärenden, besvärsnämnden för studiestöd, centralnämnden för uppbådsärenden, bildprogramsnämnden, rättsskyddsnämnden för studerande och virkesmätningnämnden.

I 14 punkten föreskrivs det om Statskontorets rätt att få uppgifter för avgörande av ett ärende som behandlas med stöd av lagen om statens skadeståndsverksamhet eller för bevakning av statens intresse. Enligt den föreslagna *underpunkt a* ska Statskontoret ha rätt att få handlingar och uppgifter av den statliga myndighet vars verksamhet ersättningsanspråket gäller. Då det är fråga om ett ersättningsyrkande som grundar sig på en annan stats verksamhet och som finska staten har förbundit sig att behandla med stöd av ett för Finland bindande avtal om truppers eller en internationell militärstabs ställning eller avtalet om försvarssamarbete (mellan Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering), anses ersättningsverksamheten ha samband med Försvarsmaktens verksamhet. Statskontorets nuvarande rätt att få uppgifter grundar sig på 26 § 3 mom. i offentlighetslagen, enligt vilket en myndighet får lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling för handräkning som myndigheten lämnar samt för något annat uppdrag som myndigheten givit eller någon uppgift som i övrigt handhas för myndighetens räkning om detta är nödvändigt för att uppdraget eller uppgiften skall kunna skötas. Avsaknaden av en särskild bestämmelse om rätt att få uppgifter har dock gett upphov till ovisshet mellan Statskontoret och den myndighet som åberopats som orsak till skadan samt även mellan myndigheterna och den skadelidande, varför det föreslås att Statskontorets rätt att få uppgifter ska regleras särskilt.

I *underpunkt b* föreskrivs det om Statskontorets rätt att av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland och Skatteförvaltningen få de handlingar och uppgifter som de har i sin besittning. Bestämmelsen gör det bland annat möjligt att kontrollera den sökandes skatteuppgifter när hen har beviljats ersättning för inkomstförlust.

Statskontoret ska ha rätt att få de uppgifter som nämns i *underpunkt c* endast i det fall att grunden för statens ersättningsskyldighet i ärendet i fråga hade utretts. Enligt bestämmelsen har Statskontoret rätt att av arbetsgivaren till den som är berättigad till ersättning samt av den som beviljar en förmån få de handlingar och uppgifter som behövs bland annat för fastställande av inkomstförlusten för den som är berättigad till ersättning eller förlusten av hans förmånstagares underhåll.

Motsvarande förutsättning om att det ska finnas en grund för ersättning gäller *underpunkt d*. Enligt den ska Statskontoret ha rätt att av de aktörer som nämns i punkten få uppgifter och handlingar om den ersättningsberättigades hälsotillstånd. Uppgifter om hälsotillståndet är i behandlingen av ersättningsärenden nödvändiga vid bedömningen av orsakssambandet mellan kostnaderna och skadorna och den skada som ersätts, beloppet av den ersättning som ska betalas och hur länge arbetsförmågan varar.

I 15 punkten föreskrivs det om Statskontorets rätt att få uppgifter och handlingar för avgörande av ett ärende som behandlas med stöd av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor. I samband med detta ska 20 § 2 mom. i den lagen upphävas, enligt vilket Statskontoret trots bestämmelser och föreskrifter om sekretess har rätt att på begäran av myndigheter och inrättningar inom hälso- och sjukvården få de uppgifter som är nödvändiga för utredning av ett ersättningsärende. I *underpunkt c* uppräknas noggrannare än i den gällande bestämmelsen de aktörer som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet och av vilka Statskontoret har rätt att få handlingar och uppgifter om hälsotillstånd, arbetsförmåga, vård och rehabilitering i fråga om den skadelidande. Dessutom ger *underpunkt a* Statskontoret rätt att av Myndigheten för

digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland få de uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ersättningsärenden samt *underpunkt b* rätt att av den statliga myndighet som ansvarar för utlandsresor få de uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ärendet.

I 2 *mom.* anges förutsättningarna för de rättigheter att få uppgifter som ingår i paragrafen. Statskontoret ska ha rätt att få handlingar och uppgifter endast till den del de är nödvändiga för Statskontorets avgörande av ett ärende som avses i 1 *mom.* eller för utförande av ett uppdrag. På motsvarande sätt som i 2 e § 3 *mom.* är de uppgifter som lämnas ut till Statskontoret fortfarande noga avgränsade så att de inte innehåller sådana uppgifter om internationella relationer, bekämpning av brott, allmän säkerhet, beredskap för undantagsförhållanden, Finlands säkerhet, försvaret eller stats- och samhällsekonominns funktion som avses i 24 § 1 *mom.* 2, 5 och 7 - 11 punkten i offentlighetslagen.

I 3 *mom.* föreskrivs enligt förslaget att Statskontoret är skyldigt att underrätta förmyndarmyndigheten om en ersättning som är större än ringa och som ska betalas till en omyndig, om ersättningen omfattar någon annan prestation än ersättning för kostnader eller förlust av underhåll. Anmälningsskyldigheten föreslås gälla situationer där den totala ersättning som ska betalas är större än ringa. Åtminstone ersättningar på mindre än 1 000 euro kan anses vara ringa. Anmälningsskyldighet föreligger enligt förslaget inte när ersättningen gäller kostnader som följer av en skada eller förlust av underhåll. Ingen anmälan behöver därför göras om till exempel sjukhusavgifter, läkararvoden eller läkemedelskostnader eller om familjepension som betalas på grund av en tjänstemans död i samband med ett olycksfall i arbetet. En ersättning som omfattas av anmälningsskyldigheten, en ersättning som hänför sig till egendom som är i en omyndig persons besittning och andra ersättningar som en omyndig person har rätt att bestämma över betalas utgångsmässigt till den omyndige själv, det vill säga i praktiken till ett bankkonto som öppnats i den omyndiges namn eller ett bankkonto för medel för eget hushåll enligt 77 § i barnskyddslagen (417/2007). I övrigt ska på utbetalning av ersättning tillämpas lagen om förmyndarverksamhet (442/1999). Enligt bestämmelserna i 31 § i den lagen kan en fordran som ingår i den egendom som förvaltas av en intressebevakare betalas endast till intressebevakaren eller till huvudmannens konto som intressebevakaren anvisar.

Enligt propositionen ska det föreslagna momentet tillämpas på alla ersättningar som Statskontoret betalar. För närvarande föreskrivs det om anmälningsskyldighet endast i fråga om ersättning som Statskontoret betalar för brottsskada. I propositionen föreslås att brottsskadelagens 45 § om betalning av ersättning till en omyndig upphävs, varför det föreslagna momentet enligt propositionen ska tillämpas också på brottsskadeersättning. Det förfarande som följs vid utbetalning av brottsskadeersättning ändras inte genom den nya regleringen.

4 §. En bestämmelse enligt gällande lag om Statskontorets rätt att sända handlingar per post till domsagan behövs inte längre. Inskrivningsmyndighet är för närvarande enligt 5 kap. 2 § i lagen om ändring av jordabalken (572/2009) den lantmäteribyrå inom vars verksamhetsområde fastigheten finns. Den lagen trädde i kraft genom lagen om införande av lagstiftning om överföring av inskrivningsärenden (584/2009). För närvarande sköter Statskontoret lagfarts- och inteckningsärenden i Lantmäteriverkets gränssnittstjänst för fastighetsbyte.

I stället för paragrafen föreslås en bestämmelse om rättelseyrkande i fråga om de försummelseavgifter för trafikförsäkring som Statskontoret behandlar. Enligt bestämmelsen ska den som är avgiftsskyldig avgiftsfritt kunna föra ett beslut om försummelse av försäkringsskyldigheten enligt trafikförsäkringslagen till Statskontoret för omprövning. Den föreslagna bestämmelsen uppfyller kravet i EU:s allmänna dataskyddsförordning och

förvaltningslagen om att en person ska delta i behandlingen av ett ärende när ett beslut som är föremål för begäran om omprövning har meddelats i ett automatiskt avgörandeförfarande. Motsvarande villkor gäller inte för juridiska personer (53 f § i förvaltningslagen). Det görs dock ingen skillnad i bestämmelserna om begäran om omprövning enligt förvaltningslagen till exempel när det gäller huruvida en part är en fysisk eller en juridisk person. Enligt 49 b § 2 mom. i förvaltningslagen får omprövning begäras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet.

I ett ärende som gäller rättelseyrkande ska bestämmelserna i 7 a kap. i förvaltningslagen följas. Ändring i ett beslut med anledning av ett rättelseyrkande ska sökas på det sätt som stadgas i speciallagen i fråga.

Det föreslås att bestämmelsen i denna paragraf ska tillämpas också i ärenden som är under behandling när denna lag träder i kraft.

4 b §. Den föreslagna paragrafen är ny. Enligt 2 § 3 mom. i grundlagen ska utövning av offentlig makt grunda sig på lag och lagen ska iaktas noggrant i all offentlig verksamhet. Bestämmelser om anförtroende av offentliga förvaltningsuppgifter till andra än myndigheter finns i 124 § i grundlagen. Enligt bestämmelsen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter. Enligt förarbetena till lagen (RP 1/1998 rd) används begreppet offentliga förvaltningsuppgifter i detta sammanhang i en relativt vidsträckt bemärkelse, så att det omfattar uppgifter som hänför sig till till exempel verkställigheten av lagar samt beslutsfattande om enskilda personers och sammanslutningars rättigheter, skyldigheter och förmåner.

Statskontoret utövar offentlig makt när det fattar beslut om ersättning och förmåner. I sitt avgörande om handlingars offentlighet (HFD:2014:83) har högsta förvaltningsdomstolen bland annat ansett att försäkringsbolagens sakkunnigläkare också deltar i utövningen av offentlig makt när de deltar i lagstadgade uppgifter. Också vid avgörandet av ärenden i Statskontorets ersättningstjänster stöder man sig på utlåtanden av sakkunnigläkare och skadeinspektörer som är förtroagna med olika områden, även om det slutliga avgörandet i ärendet dock alltid fattas av en tjänsteman vid Statskontoret. En medicinsk sakkunnig ska i regel delta i beredningen av ett ersättningsärende bland annat då när ett ersättningsärende som handläggs med stöd av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar gäller bedömningen av en medicinsk fråga (121 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar). Eftersom det inte är ändamålsenligt att alla ovan avsedda sakkunniga står i tjänsteförhållande till Statskontoret, föreslås att det i paragrafen föreskrivs om Statskontorets rätt att anlita experter och ingå förvaltningsavtal enligt 3 § i förvaltningslagen med sammanslutningar och enskilda personer om utförande av enskilda expertuppdrag inom sitt uppgiftsområde för ämbetsverkets räkning. Till ämbetsverkets skyldigheter ska enligt förslaget höra att ingå ett i den lagen avsett förvaltningsavtal också med så kallade ad hoc-expert (se justitiekanslerns beslut dnr OKV/2850/10/2022 av den 4 september 2023). De enskilda expertuppdragen är i sin tur nära kopplade till de uppgifter som föreskrivs för Statskontoret. Paragrafen måste anses nödvändig för att Statskontoret på ett sätt som motsvarar nuläget ska kunna anlita utomstående experter för skötseln av sina föreskrivna uppgifter. Att anställa en sakkunnig i ett tjänsteförhållande till Statskontoret är inte ändamålsenligt på grund av uppdragens slumpmässiga karaktär och det varierande användningsbehovet. Statskontoret behöver för skötseln av sina lagstadgade uppgifter sakkunniga inom flera specialområden, särskilt inom olika medicinska områden.

Enligt det föreslagna *1 mom.* kan Statskontoret vid beredningen av ersättnings- och förmånsärenden anlita experter och ingå förvaltningsavtal med sammanslutningar och enskilda personer om givande av expertutlåtanden inom kontorets ansvarsområde. Statskontoret har för närvarande anlitat bland annat så kallade permanenta experter som företräder sakkunskap inom medicin eller skadegranskning som är av betydelse för ämbetsverkets verksamhet. Det görs också en begränsad säkerhetsutredning enligt säkerhetsutredningslagen (726/2014) om utomstående experter.

I *2 mom.* föreskrivs det att Statskontorets oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter kan lämna ut uppgifter till de sammanslutningar och enskilda personer med vilka ämbetsverket har ingått ett i *1 mom.* avsett förvaltningsavtal om utförande av enskilda expertuppdrag inom Statskontorets ansvarsområde för Statskontorets räkning. Expertuppdragen kan gälla uppgifter inom medicin eller skadegranskning, varför det är nödvändigt att sekretessbelagda uppgifter kan lämnas ut till experterna för utförande av de enskilda expertuppdrag som överenskommit i förvaltningsavtalet. Eftersom till exempel sekretessbelagda uppgifter om hälsotillståndet, på grundval av bestämmelserna om skydd av personuppgifter, samtidigt är personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, har det ansetts nödvändigt att föreskriva att de som utför expertuppdrag ska agera som personuppgiftsbiträde för Statskontoret som är personuppgiftsansvarig. I enlighet med bestämmelserna om skydd av personuppgifter ska ämbetsverket vara personuppgiftsansvarig, med skyldighet att utarbeta dokumenterade anvisningar för behandling av personuppgifter som en expert som agerar som personuppgiftsbiträde ska följa. I sista hand ansvarar ämbetsverket i egenskap av personuppgiftsansvarig för att behandlingen av personuppgifterna är lagenlig och för andra skyldigheter. Till Statskontorets skyldigheter hör att introducera nya experter i sina uppdrag på motsvarande sätt som i nuläget.

I *3 mom.* föreskrivs det om straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndsansvar för utomstående experter. Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar och tjänstebrott ingår i 40 kap. i strafflagen (39/1889). Straffrättsligt tjänsteansvar sträcker sig med stöd av 5 punkten i definitionsbestämmelsen i 40 kap. 11 § också till utövande av offentlig makt utanför myndighetsorganisationen. För det första avses med person som utövar offentlig makt den till vars uppgifter enligt lag eller förordning hör att meddela för andra bindande förordnanden eller att besluta om andras intressen, rättigheter eller skyldigheter eller som med stöd av lag eller förordning i sin uppgift reellt ingriper i någon annans intressen eller rättigheter (punkt a). För det andra avses med person som utövar offentlig makt den som enligt lag eller förordning eller enligt ett uppdrag som han eller hon med stöd av lag eller förordning fått av en myndighet skall delta i beredningen av sådana beslut som avses i bestämmelsen (punkt b). Eftersom grundlagsutskottet inte har ansett det lämpligt att begränsa ansvaret för skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift till enbart straffrättsligt tjänsteansvar, om verksamheten kan orsaka skada (GrUU 24/2001 rd), är det därför motiverat att i *3 mom.* även föreskriva om skadeståndsansvar för experter som deltar i utövning av offentlig makt.

I *4 mom.* föreslås bestämmelser om bemyndigande att utfärda förordning. Med stöd av momentet kan genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om kallelse av utomstående experter och om de krav som gäller dem.

Utomstående experter ska ha rätt till ett skäligt arvode, vars grunder fastställs av Statskontoret. De ska också ha rätt till ersättning för resekostnader, vars grunder Statskontoret likaså fastställer. I fråga om ersättning för resekostnader anger statens resereglemente (Statens tjänste- och kollektivavtal om ersättning för resekostnader) ersättningsnivån.

5 §. På grund av ändringen i förvaltningsstrukturen föreslås att en samkommun, ett välfärdsområde och en välfärdssammanslutning ska införas i paragrafen som myndigheter som på begäran av Statskontoret inom ramen för sina befogenheter är skyldiga att ge Statskontoret handräckning, när det är fråga om de uppgifter som avses i 2 § 1 mom. 1 och 3 punkten i den föreslagna lagen och som gäller förvaltningen och övervakningen av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd samt uppgifter som gäller skötseln av skadestånds- och förmånsärenden samt ärenden avseende betalningsbefrielse och kvarlåtenskapsrättsliga ärenden. Det föreslås att i paragrafen anges inom vilka uppgiftsområden Statskontoret kan begära handräckning för att skötseln av uppgifterna ska kunna säkerställas. Statskontoret har föreskrivits uppgifter i omkring hundra olika lagar. Det är därför inte ändamålsenligt eller ens möjligt att i detalj räkna upp vilken av de lagstadgade uppgifterna Statskontoret kan begära handräckning för. Av denna anledning har i bestämmelsen tagits med de uppgiftsområden i fråga om vilka Statskontoret kan begära handräckning. Statskontoret kan i sin normala verksamhet behöva handräckning av till exempel polisen eller Utsökningsverket. I fråga om polisen är det då fråga om behovet av att skydda liv, hälsa eller värdefull egendom mot en person som uppför sig hotfullt och i fråga om utsökning är det ofta fråga om verkställande av vräkning. Av välfärdsområden eller välfärdssammanslutningar eller av de myndigheter som följer av den kommande reformen av statens regionförvaltning kan Statskontoret behöva handräckning till exempel för att följa nivån på den vård av krigsinvalidier som Statskontoret ordnar genom ramavtal eller för att trygga dess kontinuitet. Sådana begäranden om handräckning är mycket sporadiska och sällan förekommande.

De föreslagna ändringarna är förtydligande för dem som lämnar handräckning. I avsnitt 2.7 i denna proposition om handräckning till Statskontoret motiveras regleringen av handräckning i detalj. En samkommun är enligt 55 § 2 mom. i kommunallagen en juridisk person som kan förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt föra talan inför domstol och andra myndigheter. Ansvaret för ordnandet av social- och hälsovården bärs av välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen i enlighet med lagen om välfärdsområden och lagen om ordnande av social- och hälsovård. Ansvaret för ordnandet av räddningsväsendet bärs av välfärdsområdena och Helsingfors stad i enlighet med lagen om välfärdsområden och lagen om ordnande av räddningsväsendet. Bestämmelser om ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland och Helsingfors stad finns dessutom i lagen om anordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland.

6.2 Lagen om offentlig upphandling och koncession

60 §. Publicering av upphandlingsannonser. Det föreslås att 5 mom. ändras så att Statskontoret förvaltar ett elektroniskt system där upphandlande enheter får kännedom om publiceringen av en annons och tidpunkten för publiceringen på adressen www.hankintailmoitukset.fi. Enligt gällande lag ska uppdraget skötas av finansministeriet. Syftet med den föreslagna ändringen är att klargöra ministeriets uppgifter så att ansvaret för uppgiften på den operativa nivån hör till ett ämbetsverk inom finansministeriets förvaltningsområde. Grundlagsutskottet (GrUU 15/2019 rd) och ekonomiutskottet (EkUB 1/2020 rd) har ansett det motiverat att det i upphandlingslagstiftningen finns en uttrycklig bestämmelse om ansvaret för förvaltning och utveckling av systemet för upphandlingsannonser.

6.3 Lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster

64 §. Publicering av upphandlingsannonser. Det föreslås att 5 mom. ändras på samma sätt och med samma motivering som den ändring av bestämmelsen som beskrivs i punkt 6.2.

6.4 Brottsskadelagen

I propositionen föreslås att rubriken till kapitel 7 om ändringssökande i brottsskadelagen ändras. Det föreslås att självrättelse läggs till i rubriken.

Brottsskador bildar en ärendegrupp där det fattas många beslut som har karaktären av massproduktion. Det uppskattas att Statskontoret år 2025 kommer att meddela kring 20 000 ersättningsbeslut som grundar sig på brottsskadelagen. I stället för det omprövningsförfarande som det föreskrivs om i förvaltningslagen (7 a kap.) föreslås i propositionen att självrättelse ska användas, på följande grunder: förvaltningsbeslut ska kunna rättas till snabbt och flexibelt utan en tung besvärprocess. Självrättelse gör det möjligt att snabbt rätta till ett fel utan att parterna behöver vänta på grund av långa handläggningstider vid besvär- eller omprövningsförfaranden. Detta gör behandlingen av ärendena snabbare och minskar den administrativa bördan samt minskar kostnaderna för både parten och myndigheten. Självrättelse är ett ekonomiskt fördelaktigare sätt att rätta till fel, eftersom det inte kräver komplicerade och tidskrävande processer. Självrättelse är också ett flexibelt sätt att rätta till fel, vilket kan vara särskilt användbart i situationer där felet är tydligt och det snabbt kan rättas till. Detta förbättrar förvaltningens förmåga att reagera effektivt och på lämpligt sätt i olika situationer. Även om självrättelse är ett snabbt och flexibelt förfarande, får det inte undergräva den berörda partens rättsskydd. Den berörda parten bibehåller sin normala rätt att söka ändring, vilket innebär att rättssäkerheten inte äventyras. I 41 § i brottsskadelagen föreskrivs dessutom särskilt om rättelse av sakfel och skrivfel i beslut, genom en hänvisning till 8 kap. i förvaltningslagen.

38 §. Ändringssökande. I 1 och 3 mom. föreslås det att en sådan ändring görs som följer av det förfarande för självrättelse som föreslås nedan i 38 a § och som gäller inlämnandet av besvärsskriften. Besvär som riktats till försäkringsdomstolen ska i fortsättningen inom besvärstiden lämnas till Statskontoret i stället för till försäkringsdomstolen. Besvären anses ha anförts inom utsatt tid även då de inom nämnda tid inkommit direkt till försäkringsdomstolen. I en sådan situation ska försäkringsdomstolen utan dröjsmål överföra besvären till Statskontoret för behandling.

38 a §. Självrättelse och överföring av besvär till försäkringsdomstolen. Det föreslås att en ny 38 a § ska läggas till brottsskadelagen, där det föreskrivs om Statskontorets rätt att rätta det beslut i vilket omprövning begärs. Självrättelse möjliggör ett flexibelt förfarande för att rätta till uppenbara fel före ett egentligt ändringssökande. I 1 mom. föreskrivs det om en situation där Statskontoret till alla delar bifaller de yrkanden som framställs i ärendet. Statskontoret ska meddela ett nytt beslut i ärendet som kan överklagas, varvid besvären förfaller och ett nytt beslut kommer i stället för det beslut som besvären gäller.

I 2 mom. föreskrivs det om förfarandet när Statskontoret inte samtycker till alla yrkanden i besvären. Statskontoret ska då sända besvärsskriften och sitt eget utlåtande tillsammans med handlingarna i ärendet till försäkringsdomstolen inom 30 dagar från besvärstidens utgång. Statskontoret ska överföra besvären till försäkringsdomstolen också när besvären har kommit till Statskontoret efter besvärstidens utgång, om inte Statskontoret anser att besvären inkommit för sent av vägande skäl som avses i 38 § i brottsskadelagen och kan bifalla alla yrkanden som framställts i besvären. Besvären ska överlämnas till försäkringsdomstolen även om de innehåller ett annat processuellt fel. Statskontoret ska sträva efter att överföringen av handlingarna till försäkringsdomstolen blir så smidig som möjligt och kan ske elektroniskt.

I 3 mom. föreskrivs att när Statskontoret endast delvis kan bifalla den ändringssökandes yrkanden, kan Statskontoret meddela ett interimistiskt beslut till den del det bifaller yrkandena

och sända besvären till besvärinstansen för behandling. Det interimistiska beslutet kan inte överklagas separat.

I 4 mom. föreskrivs det om möjligheten att avvika från tidsfristen enligt 2 mom. med en månad på grund av inhämtande av tilläggsutredning som behövs med anledning av besvären. Detta behövs eftersom besvären ibland kan leda till att nya omständigheter uppdagas som kräver en översyn eller inhämtande av tilläggsutredning. Statskontoret är skyldigt att sörja för att en tillräcklig utredning inhämtas för beslutet. Den ändringssökande ska utan dröjsmål underrättas om förseningen.

45 §. Betalning av ersättning till omyndig. I 2 d § 3 mom., som föreslås i lagen om Statskontoret, föreskrivs det om Statskontorets skyldighet att underrätta förmyndarmyndigheten om en ersättning som är större än ringa och som betalas till en omyndig. Skyldigheten gäller situationer där ersättningen omfattar ersättning för någon annan prestation än kostnader eller förlust av underhåll. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska en ersättning som omfattas av anmälningsskyldigheten betalas till den omyndiga själv. Med tanke på en enhetlig ersättningsverksamhet föreslås det att 45 § i brottsskadelagen om betalning av ersättning till en omyndig ska upphävas.

47 §. Statskontorets rätt att få upplysningar. I den 2 d § 1 mom. 6 punkten, som enligt förslaget ska läggas till lagen om Statskontoret, föreskrivs det om Statskontorets rätt att få uppgifter i fråga om uppgifter som behövs vid behandlingen av ett brottsskadeärende. Därför föreslås det att motsvarande paragraf 47 i brottsskadelagen ska upphävas.

6.5 Lagen om upphävande av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor

Det föreslås att lagens 20 § 2 mom. upphävs, eftersom den överlappar de ändringar som föreslås i lagen om Statskontoret.

6.6 Lagen om upphävande av lagen om olycksfallsverket

Det föreslås att bestämmelsen om skyldigheten för statliga, kommunala och övriga offentligrättsliga samfunds myndigheter, rehabiliteringsanstalter, sjukhus och övriga sjukvårdsinrättningar att på begäran lämna Statskontoret uppgifter som de förfogar över och som inverkar på avgörandet av ett föreliggande ärende upphävs. Samma sak regleras enligt denna proposition i 2 d § i lagen om Statskontoret.

Det föreslås att 3 § upphävs, eftersom den överlappar de ändringar som föreslås i lagen om Statskontoret.

6.7 Lagen om inkomstdatasystemet

Lagen om inkomstdatasystemet och även 13 § 1 mom. 16 punkten i den lagen har senast ändrats genom lag 402/2023, som träder i kraft den 1 januari 2025. Av de ändringsförslag enligt denna proposition som gäller lagen om statskontoret följer att förteckningen i 13 § 1 mom. 16 punkten i lagen om inkomstdatasystemet måste kompletteras så att den i enlighet med förslaget till ändring av lagen om statskontoret utökas med rätten att få uppgifter ur inkomstdatasystemet för skötsel av uppgifter som föreskrivs för Statskontoret enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, ärvdabalken, lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd, lagen om avgiftsbefrielse, lagen om ersättning för olycksfall som orsakats civilpersoner av krigsmateriel (1213/1990), viltskadelagen, lagen om räntestödslån för anskaffande av ägarbostad, lagen om överföring av

skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret samt lagen om statens skadeståndsverksamhet. I propositionen föreslås att bestämmelserna om den rätt Statskontoret genom dessa lagar har att trots sekretessbestämmelserna få uppgifter av Skatteförvaltningen ska gälla för handläggningen av ärenden som avses i 2 d § 1 mom. 1–7, 10, 12 och 15 punkten i lagen om statskontoret. Vidare föreslås det att lagen om ersättning till statsanställda för olycksfall som inträffat under förhållanden som hänför sig till distansarbete, vilken trädde i kraft den 1 januari 2023, fogas till punkten.

7 Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft den 1 november 2024, dock så att ändringarna i lagen om inkomstdatasystemet, lagen om offentlig upphandling och koncession och lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster samt brottsskadelagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025. Detsamma gäller den i 2 § 1 mom. 8 punkten föreslagna uppgiften att förvalta systemet för elektroniska upphandlingsannonser som föreslås för Statskontoret. Det föreslås att bestämmelserna i lagens 4 § ska tillämpas även i ärenden som är under behandling när denna lag träder i kraft.

8 Förhållande till andra propositioner

Regeringens proposition till riksdagen om lagstiftning om verkställighet av böter och andra påföljder som riktas mot egendom, som beretts i justitieministeriets arbetsgrupp, är ute på remiss. Där ingår bland annat ett förslag till ändring av 47 § i brottsskadelagen. Det föreslås att den paragraf som nämns i denna proposition blir upphävd.

9 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

9.1 Rätt att få uppgifter och behandling av personuppgifter

Förslagen har bedömts med tanke på grundlagen, dataskyddsförordningen, dataskyddslagen, informationshanteringslagen och offentlighetslagen så att förslagen om rätt för Statskontoret att få uppgifter i fråga om ärenden som det behandlar och som förutsätter beslut och andra åtgärder av andra aktörer (2 b, c och d §) inte strider mot de ovan nämnda lagarna. I fråga om grundlagen har man försökt bedöma skyddet för privatlivet och personuppgifter i proportion till andra vägande samhällliga intressen, i synnerhet intressen i anslutning till allmän säkerhet (GrUU 73/2018 rd, GrUU 5/1999 rd, s. 2/II).

Skyddet av personuppgifter är en del av det skydd för privatlivet som garanteras i 10 § i grundlagen och Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna som är bindande för Finland (FördrS 18 och 19/1990) samt i EU:s fördrag och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (EGT 18.12.2000, C 364/1). Skyddet av personuppgifter är en grundläggande rättighet för individen och dessutom omfattas skyddet av personuppgifter av lagen med stöd av 10 § 1 mom. i grundlagen. EU:s allmänna dataskyddsförordning grundar sig på artikel 16 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF 26.10.2012, C 326/47) och på EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. I bestämmelserna har också Europakonventionen och dess artikel 8 beaktats. Enligt artikel 8 i Europakonventionen har var och en rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens. Artikel 8 i Europadomstolens rättspraxis ansetts omfatta även skyddet för personuppgifter (GrUU 28/2016 rd, s. 5).

Enligt riksdagens grundlagsutskotts utlåtandepraxis är det i princip, med hänsyn till 10 § 1 mom. i grundlagen, tillräckligt att regleringen uppfyller kraven i EU:s allmänna dataskyddsförordning. Enligt grundlagsutskottet ska skyddet för personuppgifter i första hand tryggas med stöd av den allmänna dataskyddsförordningen och den nationella allmänna lagstiftningen. Man bör alltså förhålla sig restriktivt när det gäller att införa nationell speciallagstiftning. Sådan lagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom för det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger (se GrUU 14/2018 rd, s. 5). I skäl 51 i ingressen till EU:s allmänna dataskyddsförordning anges att särskilda personuppgifter som avses i artikel 9 i förordningen och som till sin natur är särskilt känsliga med hänsyn till grundläggande rättigheter och friheter bör åtnjuta särskilt skydd, eftersom behandling av sådana uppgifter kan innebära betydande risker för de grundläggande rättigheterna och friheterna. Grundlagsutskottet har därför särskilt uppmärksammat behovet av att begränsa behandlingen av känsliga uppgifter med exakta och noga avgränsade bestämmelser i den nödvändiga regleringen, som inom ramen för dataskyddsförordningen ska vara detaljerad och omfattande (GrUU 65/2018 rd, s. 45, GrUU 15/2018 rd, s. 40).

I 12 § 2 mom. i grundlagen finns det bestämmelser om offentlighetsprincipen. Enligt den bestämmelsen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. I förvaltningen förverkligas offentlighetsprincipen i praktiken särskilt genom att var och en har rätt att få uppgifter ur handlingar och andra upptagningar som finns hos myndigheten. Upptagningsoffentligheten begränsas inte enbart till parterna, utan det är fråga om allmän offentlighet. Den grundlagsbestämmelse som nämns ovan innehåller huvudprincipen om upptagningsoffentlighet, som preciseras genom annan lagstiftning. Bestämmelsen förutsätter att offentligheten hos upptagningar som innehas av myndigheterna tryggas genom lag uttryckligen som allmän offentlighet. Allmänna bestämmelser om offentlighet och sekretess i myndigheternas upptagningar ingår i offentlighetslagen. Enligt 29 § i offentlighetslagen kan en myndighet till en annan myndighet lämna ut uppgifter ur sekretessbelagda handlingar, om det i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller att få uppgifter.

Utlämnande av sekretessbelagd information har grundlagsutskottet behandlat i sina utlåtanden GrUU 14/2018 rd, GrUU 15/2018 rd, GrUU 31/2017 rd och GrUU 62/2018 rd. I utlåtandena har utskottet betonat att de uppgifter som lämnas ut är känsliga, att de ska skyddas, att uppgifterna är nödvändiga för sitt ändamål samt att bestämmelserna om utlämnande är exakta och noga avgränsade. Grundlagsutskottet har i allmänhet bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och lämna ut uppgifter trots sekretessbestämmelserna i förhållande till skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat bland annat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan enligt utskottet gälla "behövliga uppgifter" för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte (se t.ex. GrUU 17/2016 rd och GrUU 10/2014 rd s. 6/II och de utlåtanden som nämns där).

Grundlagsutskottet har också betonat att dataskyddsförordningen och dataskyddslagen är primära i förhållande till bestämmelser i speciallagstiftningen, och utskottet har ansett att bestämmelser i speciallagstiftningen är önskvärda endast när de är nödvändiga t.ex. för att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna. Dessutom är närmare reglering möjlig endast inom ramen för det nationella handlingsutrymme som föreskrivs i dataskyddsförordningen (GrUU 14/2018 rd, s. 3 - 5 och de övriga utlåtanden som nämns där, särskilt GrUU 2/2018 rd och GrUU 31/2017 rd).

Den föreslagna lagstiftningen är förenlig med regleringen i dataskyddsförordningen och den nationella dataskyddslagen. Statskontoret har rätt att behandla personuppgifter som ingår i uppgifter enligt denna proposition i enlighet med artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen, eftersom behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldighet enligt förslaget ska kunna fullgöras. Bestämmelserna om tillämpning av artikel 6.3 i dataskyddsförordningen gäller lagligheten av behandlingen av personuppgifter. De fastställer hur nationell lagstiftning eller unionslagstiftning kan precisera de rättsliga grunder för behandling av personuppgifter som avses i artikel 6.1 c i förordningen när det gäller denna proposition. Behandlingen är laglig om den är nödvändig för att den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldighet ska kunna fullgöras (artikel 6.1 c). Den nationella lagstiftningen eller unionslagstiftningen kan precisera och specificera den rättsliga grunden för behandlingen. Nationella lagar eller EU-lagstiftning kan innehålla särskilda bestämmelser som fastställer hur och på vilka villkor behandling av personuppgifter är tillåten.

Tillämpningen av denna grund för behandling av personuppgifter för fullgörande av den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldigheter (artikel 6.1 c) förutsätter att den rättsliga skyldighet som utgör grunden för behandlingen av personuppgifter i sig är precis och att den utgör en tydlig rättslig grund för den behandling av personuppgifter som krävs för denna skyldighet. Om denna rättsliga grund är tillämplig har den personuppgiftsansvarige inget stort utrymme för skönsässig bedömning när det gäller att uppfylla denna lagstadgade skyldighet och den behandling av personuppgifter som den kräver. Artikel 6.3 i förordningen gör det möjligt att reglera detta genom en nationell rättsakt. Dessutom tillämpas enligt 6 § 1 mom. 2 punkten i dataskyddslagen, med stöd av det nationella prövningsutrymme som i artikel 9.2 g i dataskyddsförordningen medges medlemsstaterna, inte förbudet enligt artikel 9.1 i dataskyddsförordningen att behandla uppgifter som tolkas som särskilda kategorier av personuppgifter på sådan behandling av uppgifter som föreskrivs i lag eller som direkt beror på en uppgift som enligt lag hör till den personuppgiftsansvarige. I 6 § 2 mom. i dataskyddslagen finns bestämmelser om de lämpliga och särskilda åtgärder som den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet ska vidta för att skydda den registrerades rättigheter. Dessa ska Statskontoret efterleva i egenskap av personuppgiftsansvarig. Artikel 7 i dataskyddslagen innehåller preciserande nationella bestämmelser om handläggning av brottmålsdomar.

Enligt förordningen är behandlingen laglig endast om minst ett av villkoren i artikel 6.1 i förordningen är uppfyllt. Enligt artikel 9 i förordningen är särskilda kategorier av personuppgifter till exempel hälsoinformation. Enligt förordningen är det förbjudet att behandla uppgifter som tillhör särskilda kategorier av personuppgifter, om inte något av undantagen i artikel 9.2 är tillämpligt. Enligt artikel 10 får behandling av brottsuppgifter utföras endast under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. Dataskyddsförordningen och den nationella tillämpningen av den preciseras och kompletteras i dataskyddslagen. Enligt 6 § i dataskyddslagen tillämpas inte dataskyddsförordningens förbud att behandla uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter på behandling av uppgifter som föreskrivs i lag eller som direkt beror på en uppgift som enligt lag hör till den personuppgiftsansvarige.

I EU:s dataskyddsförordning (GDPR) kräver en riskbaserad strategi att personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden bedömer och hanterar riskerna i samband med behandlingen av personuppgifter i förhållande till behandlingens art, omfattning, sammanhang och ändamål. Olika typer av behandling av personuppgifter innebär olika grad av risker för de registrerades rättigheter och friheter, och dessa risker måste hanteras genom lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder. Artikel 24 i dataskyddsförordningen betonar att den personuppgiftsansvarige måste vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att

säkerställa och visa att behandlingen sker i enlighet med förordningen. En riskbaserad strategi kräver riskbedömning, skyddsåtgärder, kontinuerlig övervakning, dokumentation och rapportering samt skydd av de registrerades rättigheter och friheter. Statskontoret i egenskap av statligt ämbetsverk sköter på behörigt sätt sina skyldigheter till denna del.

Genom lagen om informationshantering säkerställs en enhetlig hantering och informationssäker behandling av myndigheternas informationsmaterial i syfte att genomföra offentlighetsprincipen. Lagen innehåller också närmare bestämmelser om elektroniskt utlämnande av uppgifter mellan myndigheternas informationssystem.

Tjänstemannens särställning inbegriper ett mer omfattande ansvar för arbetet och för eventuella fel som begås i arbetet, det vill säga tjänsteansvar. Tjänsteansvaret omfattar i enlighet med 118 § i grundlagen både straffrättsligt och skadeståndsrättsligt ansvar. Bestämmelser om straffrättsligt tjänsteansvar finns i 40 kap. i strafflagen och bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis innebär tryggnad av kraven på rättssäkerhet och god förvaltning på det sätt som avses i 124 § i grundlagen att de allmänna förvaltningslagarna iakttas när ärenden behandlas och att de som handlägger ärenden handlar under tjänsteansvar (t.ex. GrUU 3/2009 rd och GrUU 20/2006 rd, s. 2). Grundlagsutskottet konstaterar (i bl.a. GrUU 72/2018 rd) att enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Grundlagsutskottet har i sitt yttrande om lagstiftning som kompletterar dataskyddsförordningen (GrUU 14/2018 rd, s. 4) konstaterat att dataskyddsförordningens detaljerade bestämmelser, som tolkas och tillämpas i enlighet med de rättigheter som garanteras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, över lag utgör en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Då bestämmelserna i dataskyddsförordningen tolkas och tillämpas korrekt motsvarar de också den nivå på skyddet för personuppgifter som bestäms utifrån Europakonventionen. Behandling av uppgifter för ändamål av allmänt intresse är inte problematisk med avseende på det skydd för privatlivet och personuppgifter som föreskrivs i grundlagens 10 § 1 mom. (GrUU 3/2004 rd). På motsvarande sätt är grunderna för bestämmelserna om sekundär användning för undervisning, informationsledning och myndigheternas planering och utredningar godtagbara med hänsyn till 10 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 1/2018 rd).

I fråga om all behandling av personuppgifter som föreslås i denna proposition finns det skäl att betona behovet av att lämna ut uppgifter till Statskontoret, vare sig det är fråga om analys- eller rapporteringstjänster, behandling av personuppgifter i Statskontorets uppgifter i fråga om förvaltningen och övervakningen av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd samt uppgifter i anslutning till skötseln av ärenden som gäller statens skadestånds-, förmåns-, betalningsbefrielseärenden och kvarlåtenskapsrättsliga ärenden samt i fråga om beslut om påförande av avgift och försummelseavgift som motsvarar en försäkringspremie. Även till utomstående experter lämnas ut endast de uppgifter som är nödvändiga för utarbetandet av sakkunnigutlåtanden i deras verksamhet.

9.2 Behandling av personuppgifter i analys- och rapporteringstjänsten

Syftet med propositionen är att för Statskontoret föreskriva en preciserad analys- och rapporteringstjänst som avviker från gällande lag med tanke på användningen av uppgifterna i myndigheternas register inom statsförvaltningens analys- och rapporteringstjänster, till stöd

för styrningen och ledningen av statens verksamhet samt för att säkerställa effektiviteten och insynen i statens verksamhet och användning av medel. Uppdraget kräver att det skydd av personuppgifter och privatlivet som utgör grundläggande rättigheter samt offentlighetsprincipen också i framtiden kan tryggas på ett effektivt och högklassigt sätt som kan anses godtagbart med avseende på systemet med de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet (bland annat GrUU 73/2018 rd, GrUU 31/ 2017 rd, GrUU 5/2017 rd).

Uppdraget rörande analys- och rapporteringstjänster, som har ändrats och preciserats på föreslaget sätt, är lagstadgad verksamhet och bidrar till det allmännas bästa genom att säkerställa att statens verksamhet och användning av medel är effektiv och transparent. I detta uppdrag får personuppgifter fortfarande behandlas i enlighet med artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen på det sätt som avses i dataskyddslagen, eftersom det föreslås att den rättsliga grunden för behandlingen ska regleras i en medlemsstats lagstiftning i enlighet med denna proposition. Förslaget uppfyller dessutom kravet enligt artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen om att behandlingen av personuppgifter ska vara nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse. I fråga om rätten att göra invändningar föreskrivs det i enlighet med artikel 23.1 e i dataskyddsförordningen om begränsning av den registrerades rättigheter så att detta kan ske på grundval av ett viktigt mål av generellt intresse för en medlemsstat. I enlighet med 2 d punkten i samma artikel ska begränsningarna grundas på skyddsåtgärder för att förhindra missbruk eller olaglig tillgång eller överföring. Det generella intresset garanteras genom en effektiv användning av de offentliga finanserna och de offentliga medlen och en fungerande statsförvaltning.

Bestämmelser om uppdraget att tillhandahålla analys- och rapporteringstjänster och om anknytande rätt att få uppgifter utfärdas på lagnivå. Uppdraget i fråga ska skötas under tjänsteansvar och det får inte överlåtas till en privat aktör. När rapporteringsresultaten offentliggörs är alla uppgifter anonymiserade eller aggregerade, det vill säga summerade till mer omfattande observationsenheter, så att en enskild person inte kan identifieras. I de olika faserna av behandlingen kontrolleras det att personuppgifter och sekretessbelagda uppgifter bevaras i skyddad form.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis ägnat särskild uppmärksamhet åt den i 12 § 2 mom. i grundlagen tryggade handlingsoffentlighetens förhållande till skyddet av privatlivet och personuppgifter (t.ex. GrUU 73/2018 rd, GrUU 43/1998 rd. 2/I - II och GrUU 60/2017 rd, s. 3 på finska). Utskottet har ansett att exempelvis sekretessen rörande känsliga uppgifter kan anses vara nödvändig för det skydd av privatlivet som garanteras i 10 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 39/2009 rd s. 2/I). Ett sådant främjande av en annan grundläggande rättighet utgör ett nödvändigt skäl till att det med stöd av 12 § 2 mom. i grundlagen har varit möjligt att genom lag särskilt begränsa offentligheten för handlingar som innehas av en myndighet (GrUU 2/2008 rd, s. 2, GrUU 40/2005 rd, s. 2/II).

Enligt grundlagsutskottet medför de omfattande databaser med uppgifter som hör till de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9 i dataskyddsförordningen eller känsliga uppgifter som avses i grundlagstolkningspraxis allvarliga risker för informationssäkerheten och missbruk av uppgifter som i sista hand kan utgöra ett hot mot en persons identitet (GrUU 73/2018 rd, s. 9, GrUU 14/2016 rd, s. 4 och GrUU 14/2009 rd, s. 3/I). Sådana uppgifter bör åtnjuta särskilt skydd, eftersom behandling av dem kan innebära betydande risker för de grundläggande fri- och rättigheterna. Utskottet har därför särskilt uppmärksammat att det är skäl att begränsa behandlingen av känsliga uppgifter med exakta och noggrant avgränsade bestämmelser till endast det nödvändiga (t.ex. GrUU 3/2017 rd, s. 5 på finska). En sådan begränsning har i utskottets nyaste praxis betraktats som en fråga om lagstiftningsordning. Utskottet har konstaterat att den begränsning av behandlingen av

personuppgifter som framförs i motiveringen bör skrivas in i bestämmelsen (t.ex. GrUU 15/2019 rd, s. 5 och GrUU 15/2018 rd, s. 40).

Särskilt i arbetslivets sammanhang reglerar dataskyddslagen och lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) behandlingen av arbetstagarnas särskilda personuppgifter. Arbetsgivaren har rätt att behandla dessa uppgifter endast om det är nödvändigt med tanke på arbetstagarens anställningsförhållande och under de förutsättningar som anges i lag. I och med att EU:s dataskyddsreform har trätt i kraft har grundlagsutskottet reviderat sin ståndpunkt (GrUU 14/2018 rd) om kraven i lagstiftningen om skydd av personuppgifter. När nationella bestämmelser utfärdas om behandlingen av personuppgifter förutsätts det i allmänhet inte någon heltäckande och detaljerad reglering inom tillämpningsområdet för den allmänna dataskyddsförordningen. Utskottet har ansett att de detaljerade bestämmelser i dataskyddsförordningen som tolkas och tillämpas i enlighet med de rättigheter som garanteras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna överlag utgör en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Enligt utskottet bör skyddet för personuppgifter således i första hand tryggas med stöd av EU:s allmänna dataskyddsförordning och den nationella allmänna lagstiftningen. Man bör således förhålla sig restriktivt till nationell lagstiftning och begränsa den till endast nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger. Uppgiften om en sjukfrånvaros längd är enligt ett betänkande från förvaltningsutskottet (FvUB 12/2020 rd) inte på det sätt som beskrivs ovan en uppgift om hälsotillstånd som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Om en sådan uppgift kan kopplas till en person, ändrar informationen karaktär. Därför föreslås det att en särskild bestämmelse fortfarande införs som tillåter ett nationellt handlingsutrymme. Den informationen är nödvändig, eftersom den är en indikator till exempel vid bedömningen av välbefinnandet i arbetet eller relaterade omständigheter på statistisk nivå. Dessutom föreskrivs det som ytterligare villkor för publiceringen att en enskild person inte kan identifieras genom den information som publiceras. Egentliga diagnosuppgifter om hälsotillståndet överförs inte till analys- och rapporteringstjänsten. De uppgifter som publiceras används för utveckling, styrning och ledning av verksamheten.

9.3 Behandling av personuppgifter i samband med förvaltning och övervakning av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd och uppgifter i samband med skötseln av ärenden som gäller statens skadeståndsärenden, förmånsärenden, ärenden avseende betalningsbefrielse och kvarlåtenskapsrättsliga ärenden

Förslag till utvidgning av Statskontorets rätt att få uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende som behandlas vid Statskontoret och som en part är skyldig att lämna ut till Statskontoret. De föreslagna rättigheterna att få uppgifter är en förutsättning för att Statskontoret på behörigt sätt ska kunna utreda bland annat en sökandes rätt till ersättning och dessutom beloppet av de ersättningar som erhållits från andra håll och som ska dras av från ersättningen. Ändringarna i Statskontorets rätt att få uppgifter är noga avgränsade och binder även i fortsättningen Statskontorets rätt att få uppgifter till att uppgifterna är nödvändiga för avgörande av ett ärende som är under behandling eller för utförande av en uppgift som ålagts Statskontoret i lag.

Grunden för behandlingen är till denna del artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen som tillåter behandling som behövs för fullgörandet av den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldigheter. Vid skötseln av Statskontorets uppgifter i anslutning till förvaltningen och övervakningen av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd samt vid skötseln av ärenden som gäller statens skadeståndsärenden, ärenden avseende befrielse från förmånsavgift och kvarlåtenskapsrättsliga ärenden måste också känsliga personuppgifter av konstitutionell

natur behandlas. Sådana är förutom uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter till exempel uppgifter om betalkort, kontouppgifter, uppgifter om brottsdomar och brott samt klientuppgifter inom socialvården (se GrUU 26/2018 rd, GrUU 15/2018 rd, GrUU 14/2018 rd, GrUU 3/2017 rd, GrUU 13/2016 rd och GrUU 14/2009 rd).

I detta avseende bör hänsyn tas till grundlagsutskottets praxis när det gäller bestämmelser om behandlingen av känsliga personuppgifter. Utskottet (GrUU 14/2018 rd, s. 5 - 6) har särskilt påpekat att inskränkningar i skyddet för privatlivet i varje enskilt fall måste bedömas utifrån de allmänna villkoren för inskränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna (se GrUU 42/2016 rd, s. 2 - 3 och de utlåtanden som nämns där). Utskottet har framför allt gjort bedömningen att tillåtande av behandling av känsliga uppgifter berör själva kärnan i skyddet för personuppgifter (GrUU 37/2013 rd, s. 2/II). Den föreslagna regleringen måste därför bedömas utifrån de allmänna kriterierna för begränsningar i de grundläggande fri- och rättigheterna. Detta innebär att exempelvis inrättande av register måste bedömas med avseende på villkoren för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna, särskilt med avseende på om en sådan begränsning är godtagbar och uppfyller kravet på proportionalitet (GrUU 29/2016 rd, 4 - 5 på finska och exempelvis GrUU 21/2012 rd, GrUU 47/2010 rd samt GrUU 14/2009 rd).

Grundlagsutskottet har lyft fram riskerna med behandlingen av känsliga uppgifter. Vid behandling av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9 ska, utöver de rättsliga grunderna för behandlingen enligt artikel 6.1 i förordningen, något av de undantagskriterier som avses i 2 punkten i artikeln vara tillämpligt. Artikel 9.2 g i Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning (GDPR) tillåter behandling av särskilda kategorier av personuppgifter när behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt och proportionella skyddsåtgärder har vidtagits.

Enligt artikel 10 i dataskyddsförordningen får behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder enligt artikel 6.1 endast utföras under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. Utskottet anser att omfattande databaser med känsliga uppgifter medför allvarliga risker för informationssäkerheten och missbruk av uppgifter. Riskerna kan i sista hand utgöra ett hot mot personers identitet (GrUU 13/2016 rd, s. 4 på finska, GrUU 14/2009 rd, s. 3/I). Också i skäl 51 i ingressen till EU:s allmänna dataskyddsförordning understryks att särskilda personuppgifter som avses i artikel 9 i förordningen och som till sin natur är särskilt känsliga med hänsyn till grundläggande rättigheter och friheter bör åtnjuta särskilt skydd, eftersom sammanhanget vid behandling av sådana uppgifter kan innebära betydande risker för de grundläggande rättigheterna och friheterna. Utskottet har därför särskilt uppmärksammat att det är skäl att begränsa behandlingen av känsliga uppgifter med exakta och noga avgränsade bestämmelser till endast det nödvändiga (se t.ex. GrUU 3/2017 rd, s. 5 på finska). Så har man gått till väga i denna proposition, rätten att få uppgifter är strikt begränsad, rätten att få uppgifter är noga avgränsad endast till Statskontorets lagstadgade uppgift, såsom till uppgifter som behövs för att Statskontoret ska kunna fatta beslut om ersättning.

I detta avseende är de föreslagna rättigheterna att få uppgifter omfattande. Det är dock fråga om uppgifter som är nödvändiga för att uppgifter som föreskrivs i speciallagstiftning ska kunna utföras. Av uppgifterna skapas inte någon separat databas, utan uppgifterna i fråga finns kvar i det databehandlingssystem som används i den berörda verksamheten.

9.4 Behandling av personuppgifter vid anlitan­de av utomstående experter

I uppdrag som ges till utomstående experter måste dessa för att fullgöra Statskontorens lagstadgade uppgifter behandla sekretessbelagda handlingar som samtidigt, enligt lagstiftningen om skydd av personuppgifter, kan vara personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, såsom uppgifter om till exempel hälsotillstånd. De som utför uppdragen är personuppgiftsbiträden enligt bestämmelserna om skydd av personuppgifter. Statskontoret är för sin del personuppgiftsansvarig för uppgifterna i fråga och svarar i den rollen på grundval av bestämmelserna om skydd av personuppgifter för de skyldigheter som ålagts den personuppgiftsansvarige. Statskontorets uppgift som personuppgiftsansvarig är att ge anvisningar till personuppgiftsbiträdena. Eftersom den gällande lagstiftningen om skydd av personuppgifter kan anses skapa en tillräcklig rättslig ram för behandling av personuppgifter, har det inte bedömts finnas behov av att i propositionen införa ytterligare bestämmelser om skydd av personuppgifter i detta avseende.

9.5 Överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter

När det gäller 4 b § om anlitan­de av utomstående experter bedöms det att den föreslagna regleringen är ändamålsenlig och uppfyller de övriga villkoren i 124 § i grundlagen och villkoren i grundlagsutskottets utlåtandep­raxis. Statskontoret kan anlita utomstående experter till exempel för att inhämta utlåtanden om ersättnings­sökandes hälsotillstånd eller för att inhämta utlåtanden i ärenden som gäller ersättning för skadad egendom.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. (så bl.a. i GrUU 17/2021 rd punkt 78). Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter. De här expertuppdragen är inte sådana uppgifter. För att uppgifterna ska kunna skötas ändamålsenligt förutsätts att Statskontoret kan anlita utomstående experter i de fall där det inte finns tillgång till behövlig specialkompetens inom den egna personalen.

Skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter ska enligt huvudregeln höra till myndigheterna och sådana uppgifter kan anförtros andra än myndigheter endast i begränsad utsträckning. Med offentliga förvaltningsuppgifter hänvisas i paragrafen till en relativt vidsträckt grupp av förvaltningsuppgifter som omfattar exempelvis uppgifter som gäller verkställigheten av lagar samt beslutsfattande om enskilda personers och sammanslutningars rättigheter, skyldigheter och förmåner. En expert som deltar i beredningen av ett ersättnings- eller förmånsbeslut kan anses samtidigt medverka i utövningen av offentlig makt. Det slutliga avgörandet i ärendet fattas dock alltid av en tjänsteman vid Statskontoret. Statskontoret fattar ett lagstadgat beslut också när det anlitar utomstående experter i ersättningsärenden. Expertutlåtandet är inte bindande för myndigheten, utan stödmaterial för beslutsfattandet. Ett expertutlåtande är nödvändigt vid beslutsfattandet, eftersom Statskontoret självt inte har den särskilda sakkunskap som krävs. Expertutlåtandet är också endast en del av den bedömning som behövs vid beslutsfattandet. Statskontoret undersöker de juridiska och andra faktabaserade beslutsvillkoren. Statskontoret kan i ett uppdrag av det slag som beskrivs här ge uppdraget till en utomstående, när detta uttryckligen föreskrivs i lag.

I 23 § 2 och 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet finns bestämmelser om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande för utomstående experter och i 26 § 3 mom. i samma lag finns bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till experter som handlar för en myndighets räkning. Utomstående experter har samma tystnadsplikt som

tjänstemän när det gäller känsliga klient- och patientuppgifter som de får i sitt uppdrag. Statskontoret ska se till att de experter som anlitas är medvetna om sin sekretess- och tystnadsplikt. Sekretessen kvarstår även efter det att expertuppdraget har utförts. På en person som verkar som expert tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Experter fattar inte självständiga beslut eller andra avgöranden som gäller en fysisk eller juridisk persons rättsliga ställning, utan bistår den ansvariga tjänstemannen och verkar i praktiken under tillsyn av uppdragsgivaren Statskontoret.

Statskontorets rätt att få och behandla personuppgifter enligt lagförslaget är därför ur grundlagssynpunkt godtagbar och uppfyller kraven i 10 § 1 mom. i grundlagen. Detsamma gäller också överföring av offentliga förvaltningsuppgifter till andra än myndigheter på det sätt som avses i 124 § i grundlagen.

9.6 Om tillämpningsområdet för omprövningsförfarandet

Det handlingsutrymme som anges i artikel 22 i den allmänna dataskyddsförordningen gör det möjligt för medlemsstaterna att föreskriva egna undantag från och förtydliganden av förbudet mot automatiserade beslut i den aktuella artikeln, förutsatt att de vidtar lämpliga skyddsåtgärder för att skydda de registrerades rättigheter. I fråga om 4 § i lagen om Statskontoret har detta ordnats på det sätt som anges i bestämmelsen genom att lämpliga åtgärder föreskrivs för att skydda den registrerades rättigheter och friheter samt berättigade intressen, det vill säga rätten till mänskligt ingripande, rätten att uttrycka sina åsikter och rätten att bestrida beslutet. Detta sker genom den föreslagna bestämmelsen om möjlighet att begära omprövning på det sätt som föreskrivs i 7 a kap. i förvaltningslagen. Dessutom finns möjlighet att söka ändring enligt 29 § 2 mom. i trafikförsäkringslagen.

Det att möjligheten att begära omprövning i 4 § i förslaget till ändring av lagen om statskontoret begränsas enbart till fysiska personer uppfyller villkoret i 53 f § i förvaltningslagen. Det nationella rättsskyddssystemet är dock neutralt i fråga om huruvida den sökande är en fysisk eller en juridisk person eller en myndighet. Denna utgångspunkt är relevant med tanke på grundlagens 6 § om likabehandling och 21 § om god förvaltning. I annat fall leder en begränsning till att parterna har tillgång till olika rättsmedel enbart på grund av om de är fysiska eller juridiska personer. Förfarandet för begäran om omprövning ska därför också vara tillgängligt för juridiska personer.

9.7 Bedömning av huruvida begäran om omprövning och självrättelse är förenliga med grundlagen

I propositionen föreslås bestämmelser i 4 § i lagen om Statskontoret om införande av omprövningsförfarande och om användning av möjligheten till självrättelse enligt 38 a § i brottsskadelagen.

21 § i grundlagen ger var och en rätt till en rättvis rättegång och god förvaltning. Denna grundläggande rättighet innefattar bland annat rätten att bli hörd, rätten att få ett motiverat beslut och rätten att överklaga beslutet. Enligt artikel 21 i grundlagen har var och en rätt att bli hörd i sitt eget ärende. I denna paragraf garanteras rätten att få ett motiverat beslut. Var och en har rätt att överklaga ett beslut som gäller hen själv och allas rätt till god förvaltning omfattar bland annat snabb handläggning och förutsägbarhet i myndigheternas verksamhet. Förslaget att ta in begäran om omprövning och användningen av självrättelse i de aktuella lagarna är motiverat med beaktande av 21 § i grundlagen, eftersom det främjar en rättvis rättegång och god förvaltning. Båda förfarandena garanterar parternas rätt att bli hörda, att få ett motiverat beslut

och att överklaga, samtidigt som de förbättrar förvaltningens effektivitet och flexibilitet. De är därför förenliga med de grundläggande rättigheter som garanteras i grundlagen.

9.8 Konstitutionell bedömning av handräckning

Handräckning från en myndighet till en annan kan omfatta konstitutionella frågor, särskilt om handräckningen avser utövande eller begränsning av de grundläggande rättigheter och friheter som garanteras i grundlagen. I sådana fall ska de grundläggande rättigheterna och friheterna beaktas: under handräckningen ska det säkerställas att verksamheten inte kränker de grundläggande rättigheterna, till exempel integritetsskydd, rörelsefrihet eller yttrandefrihet. Hänsyn måste tas också till behörighetsgränserna mellan myndigheterna. Myndigheterna har tydligt definierade befogenheter, och när handräckning ges måste det säkerställas att myndigheterna inte överskrider de befogenheter som de har enligt lag. När handräckning ges ska det säkerställas att samarbetet överensstämmer med grundlagen och att verksamheten överensstämmer med principerna om öppenhet, god förvaltning och laglighet. När handräckning ges ska det säkerställas att rättsskyddet för enskilda tillgodoses på behörigt sätt. Detta innebär en rättvis behandling, rätt att få uppgifter och möjlighet att överklaga myndighetens åtgärder. En förutsättning för att handräckning ska kunna ges är naturligtvis att den inte äventyrar utförandet av andra viktiga uppgifter som ålagts den myndighet som ger handräckning. Eftersom Statskontorets behov av handräckning är ringa, behöver denna omständighet inte förenas med en särskild bestämmelse i lagen.

Förvaltningsutskottets avgörandepraxis om handräckning i fråga om författningsförslag beskrivs i avsnitt 2.7 om handräckning till Statskontoret.

Regeringen bedömer att lagförslagen på grundval av vad som anges ovan kan behandlas i normal lagstiftningsordning. Dock anser regeringen det önskvärt att grundlagsutskottet ger ett utlåtande i frågan med avseende på de bestämmelser som hänför sig till rätten att få uppgifter samt med avseende på en enhetlig tillämpningspraxis när det gäller 124 § i grundlagen.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statskontoret (305/1991) lagens rubrik, 1 §, 2 § 1 och 2 mom., 2 b § 1 mom. och 2 c, 4 och 5 §,
av dem 2 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1081/2014, 180/2019, 1369/2019, 538/2022, 705/2022 och 1076/2022 samt 2 b § 1 mom. och 2 c § sådana de lyder i lag 1076/2022, och
fogas till lagen nya 2 d och 4 b § som följer:

Lag

om Statskontoret

1 §

Statskontoret är en statlig myndighet inom finansministeriets förvaltningsområde som betjänar statsförvaltningen, medborgare, kommuner, samkommuner, välfärdsområden, välfärdssammanslutningar, samfund och företag.

2 §

Om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans, har Statskontoret till uppgift att

1) ordna service i samband med skötsel av statens skulder, placeringar och finansiering samt sköta uppgifter som anknyter till förvaltning och övervakning av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd,

2) sköta statens centralbokföring och bereda statsbokslutet samt styra ekonomiförvaltningen och betalningsrörelsen vid statliga ämbetsverk, inrättningar och statliga fonder utanför budgeten,

3) handlägga statens skadeståndsärenden och förmånsärenden, juridiska ärenden som gäller kvarlåtenskap, avgiftsbefrielse samt påföra försummelseavgifter för vissa försäkringar och avgifter som kan jämföras med försäkringspremier,

4) vara ansvarig myndighet för administrationen av kommunernas och välfärdsområdenas informationsresurs för ekonomisk information och vara personuppgiftsansvarig för informationsresursen,

5) producera och utveckla analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen och publicera information som producerats i tjänsterna i det allmänna datanätet till stöd för styrningen och ledningen och för att säkerställa effektiviteten och öppenheten i statens verksamhet och i användningen av statens medel samt producera analyser för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet,

6) vara ansvarig myndighet för förvaltningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och av tjänsterna inom den, och producera och publicera informationsmaterial i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd, samt producera analys- och rapporteringstjänster som hänförs till statsunderstöd och statsunderstödsverksamheten för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet,

7) för sin del sköta förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens,

8) upprätthålla det elektroniska upphandlingsannonssystemet och tillhörande tjänster,

9) utveckla statens arbetsliv,

10) utveckla och övervaka verksamheten i och användningen av nätverket för förmedling av elektroniska affärshandlingar,

11) sköta andra än i 1–10 punkten avsedda och till ämbetsverkets ansvarsområde hörande uppgifter som ålagts ämbetsverket i lag och som finansministeriet förordnat.

Statskontoret kan producera gemensamma stödtjänster för statsförvaltningen och sådana affärsverk som avses i lagen om statliga affärsverk (1062/2010). Genom förordning av statsrådet föreskrivs det vilka dessa tjänster är.

2 b §

Statskontoret har rätt att behandla sådana personuppgifter och sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som är nödvändiga för utförandet av den i 2 § 1 mom. 4 punkten avsedda uppgiften som anknyter till informationsresursen för ekonomisk information och av de i 2 § 1 mom. 6 punkten avsedda uppgifterna för förvaltning av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och av tjänsterna inom den. Statsrådets kansli, finansministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och miljöministeriet har trots sekretessbestämmelserna rätt att av Statskontoret få sådana uppgifter om sitt förvaltningsområde som är nödvändiga för fullgörandet av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 1 punkten. Dessutom har finansministeriet för att utreda statens ekonomiska riskhantering och minimera riskerna trots sekretessbestämmelserna rätt att få nämnda uppgifter också i fråga om ansvaren för den förvaltning som lyder under de ovannämnda ministerierna. Finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, Statistikcentralen, Utbildningsstyrelsen, Institutet för hälsa och välfärd samt Finlands Kommunförbund rf har trots sekretessbestämmelserna rätt att av Statskontoret få sådana uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 4 punkten.

2 c §

Statskontoret har av den myndighet som är behörig enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för skötseln av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten enligt följande:

1) de uppgifter om ekonomi- och personalförvaltning, reseförvaltning, planering och uppföljning av verksamheten samt organisationsstrukturen som Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning innehar i fråga om ämbetsverk som omfattas av statens budgetekonomi,

2) de uppgifter om den gemensamma grundläggande informationstekniken som Statens informations- och kommunikationstekniska center innehar,

3) de uppgifter om projekthantering som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata innehar,

4) de uppgifter om lokalhanteringen som Senatkoncernen innehar,

5) de uppgifter om hanteringen av upphandlingar som Hansel Ab innehar,

6) de uppgifter om centraliserade utbildningstjänster som Haus kehittämisskeskus Oy innehar.

Statskontoret, den gemensamma serviceproducenten och den myndighet som lämnar ut uppgifterna ska i samverkan bestämma vilka uppgifter som avses i 1 mom.

Statskontoret har av statsbidragsmyndigheterna och av dem som med stöd av lag beviljar andra statsunderstöd rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna och andra

begränsningar som gäller användningen av uppgifter få de uppgifter om ansökan om och beviljande, utbetalning, användning och övervakning samt återbetalning och återkrav av statsunderstöd som är nödvändiga för skötseln av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 6 punkten.

I fall enligt 1 och 3 mom. får emellertid inte lämnas ut sådana uppgifter som avses i 24 § 1 mom. 2, 5 och 7–11 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Sådana uppgifter enligt artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får inte lämnas ut. Sådana uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet fortgått som är nödvändiga för skötseln av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten får däremot lämnas ut. Vid behandlingen av uppgifter ska lämpliga skyddsåtgärder iakttas. Uppgifterna ska pseudonymiseras innan analysering inleds. De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem.

Statskontoret är personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 och 3 mom.

2 d §

För skötseln av uppgifterna enligt 2 § 1 mom. 1 och 3 punkten har Statskontoret rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om användningen av uppgifter få nödvändiga handlingar och uppgifter tillsammans med identifieringsuppgifter enligt följande:

1) för utförande av tillsynsuppgifter enligt 12 § i lagen om räntestödslån för anskaffande av ägarbostad (639/1982) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Lantmäteriverket, Finlands miljöcentral och Skatteförvaltningen,

2) för utförande av tillsynsuppgifter enligt 36 § i aravalagen (1189/1993) av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, av den kommun där den bostad för vilken ägarbostadsaravalån eller hyresbostadsaravalån har beviljats är belägen samt av Skatteförvaltningen,

3) för skötsel av uppgifter enligt lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret (78/2007) av Skatteförvaltningen,

4) för skötsel av den uppgift för uttag av stödmottagarens andel jämte ränta som fastställts i 13 § i lagen om stöd för nyskiftet (1423/2014) av Skatteförvaltningen,

5) för skötsel av den uppgift som fastställts i 9 § i lagen om räntestödkrediter till utvecklingsländer (1114/2000) av utrikesministeriet, Finnvera Abp och Skatteförvaltningen,

6) för avgörande av ett ärende med stöd av lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948)
a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen, Centret för militärmedicin, Riksarkivet samt myndigheter och inrättningar inom socialvården,

b) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter, arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, samt

c) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

7) för skötsel av uppgifter enligt 5 och 14 kap. i ärvdabalken (40/1965)

a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland och Skatteförvaltningen, samt

b) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i

2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

8) för avgörande av ett ärende med stöd av lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd (422/1974)

a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen, förundersökningsmyndigheter, Åklagarmyndigheten, domstolar, Brottsåtgärdsmyndigheten och Migrationsverket,

b) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter, arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, samt

c) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

9) för avgörande av ett ärende med stöd av lagen om avgiftsbefrielse (529/1980)

a) av den statliga myndighet vars verksamhet betalnings- eller ersättningskyldigheten hänförs till,

b) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen och Utsökningsverket,

c) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter, arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, samt

d) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

10) för avgörande av ett ärende med stöd av lagen om ersättning för olycksfall som orsakats civilpersoner av krigsmateriel (1213/1990)

a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen, förundersökningsmyndigheter, Åklagarmyndigheten och domstolar,

b) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter, arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, samt

c) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

11) för avgörande av ett ärende med stöd av brottskadlagen (1204/2005)

a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen, förundersökningsmyndigheter, Åklagarmyndigheten, domstolar, Utsökningsverket, Rättsregistercentralen, Brottsåtgärdsmyndigheten, Migrationsverket, myndigheter och inrättningar inom socialvården samt förvarsheter som avses i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsheter (116/2002),

b) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter, arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, samt

c) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

12) för avgörande av ett ärende med stöd av viltskadlagen (105/2009)

a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen, förundersökningsmyndigheter, Åklagarmyndigheten och domstolar,

b) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter, ersättningssökandes arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, samt

c) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

13) för avgörande av ett ärende som behandlas med stöd av lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång (362/2009) av domstolar och de nämnder som har inrättats för att behandla besvärärenden,

14) för avgörande av ett ärende som behandlas med stöd av lagen om statens skadeståndsverksamhet (978/2014) eller för bevakning av statens intresse

a) av de statliga myndigheter vars verksamhet ersättningsanspråket hänförs till,

b) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen, förundersökningsmyndigheter, Polisstyrelsen, Åklagarmyndigheten, domstolar, Utsökningsverket, de nämnder som har inrättats för att behandla besvärärenden, den myndighet som avgjort ett ärende som gäller ett klagomål samt Migrationsverket,

c) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter, arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, om statens ersättningskyldighet i ärendet har utretts, samt

d) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar, om statens ersättningskyldighet i ärendet har utretts,

15) för avgörande av ett ärende som behandlas med stöd av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor (530/2017)

a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Skatteförvaltningen och Statens ämbetsverk på Åland,

b) av den statliga myndighet som ansvarar för utlandsresan i fråga, samt

c) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

En uppgift som avses i 1 mom. behöver emellertid inte lämnas ut om den med stöd av 24 § 1 mom. 2, 5 eller 7–11 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) är sekretessbelagd.

Statskontoret ska underrätta förmyndarmyndigheten om en ersättning som är större än ringa och som betalas till en omyndig, om ersättningen omfattar någon annan prestation än ersättning för kostnader eller förlust av underhåll. En ersättning som omfattas av anmälningsskyldigheten betalas till den omyndige själv. Även andra ersättningar kan betalas till den omyndige själv, om ersättningen i fråga hänförs till egendom som varit i den omyndiges besittning eller om den omyndige annars har rätt att bestämma över ersättningen.

4 §

I ett beslut som Statskontoret fattat med stöd av 29 § i trafikförsäkringslagen (460/2016) och som gäller påförande av en avgift som motsvarar försäkringspremien och en försummelseavgift får ändring sökas. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i 7 a kap. i förvaltningslagen

(434/2003). I 29 § 2 mom. i trafikförsäkringslagen föreskrivs om sökande av ändring i Statskontorets beslut.

4 b §

Statskontoret kan utse utomstående experter som företräder behövlig sakkunskap inom medicin eller skadegranskning och ingå sådana förvaltningsavtal med sammanslutningar och enskilda personer som avses i 3 § i förvaltningslagen och som gäller givande av expertutlåtanden för beredningen av ersättnings- och förmånsärenden.

Statskontoret kan oberoende av sekretessbestämmelserna bevilja de sammanslutningar och personer som avses i 1 mom. tillstånd att få uppgifter som är nödvändiga för utförandet av deras uppdrag enligt det momentet. De som utför expertuppdrag i enlighet med 1 mom. är personuppgiftsbiträden för Statskontorets, som är personuppgiftsansvarig, räkning.

På experter tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Närmare bestämmelser om kallande av utomstående experter och om de krav som gäller dem får utfärdas genom förordning av statsrådet. Utomstående experter har rätt till skäligt arvode och ersättning för resekostnader, för vilka Statskontoret fastställer grunderna.

5 §

Statliga och kommunala myndigheter, samkommuner, välfärdsområden, välfärdssammanslutningar samt andra offentliga samfunds myndigheter är var och en skyldiga att inom sin behörighet ge Statskontoret sådan handräckning som det begär i uppdrag som hänför sig till förvaltningen och övervakningen av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och statligt räntestöd samt skötseln av statens skadeståndsärenden, förmånsärenden, ärenden som gäller befrielse från betalning och juridiska ärenden som gäller kvarlåtenskap.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 2 § 1 mom. 8 punkt träder dock i kraft först den 1 januari 2025.

Bestämmelserna i 4 § i denna lag tillämpas också på ärenden som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 60 § i lagen om offentlig upphandling och koncession

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) 60 § 5 mom., sådant det lyder i lag 353/2020, som följer:

60 §

Publicering av upphandlingsannonser

Den upphandlande enheten får publicera en upphandlingsannons eller dess innehåll även i tidningar eller facktidningar, på sina egna webbsidor eller i något annat lämpligt medium. De

annonser som avses i 1 och 2 mom. eller deras innehåll får inte offentliggöras någon annanstans förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning och efter detta på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi. De annonser som avses i 3 mom. eller deras innehåll får inte offentliggöras förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. Statskontoret ska förvalta ett elektroniskt system ur vilket den upphandlande enheten får information om att en annons har publicerats på adressen www.hankintailmoitukset.fi och om publikationstidpunkten.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av 64 § i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016) 64 § 5 mom., sådant det lyder i lag 354/2020, som följer:

64 §

Publicering av upphandlingsannonser

Den upphandlande enheten får publicera en upphandlingsannons eller dess innehåll även i tidningar eller facktidningar, på sina egna webbsidor eller i något annat lämpligt medium. De annonser som avses i 1 och 2 mom. eller deras innehåll får inte offentliggöras någon annanstans förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning och efter detta på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi. De annonser som avses i 3 mom. eller deras innehåll får inte offentliggöras förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. Statskontoret ska förvalta ett elektroniskt system ur vilket den upphandlande enheten får information om att en annons har publicerats på adressen www.hankintailmoitukset.fi och om publikationstidpunkten.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring av brottsskadelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i brottsskadelagen (1204/2005) 45 och 47 §,
ändras rubriken för 7 kap. samt 38 § 1 och 3 mom. och
fogas till lagen en ny 38 a § som följer:

7 kap.

Ändringssökande, självrättelse och återkrav

38 §

Ändringssökande

Beslut som Statskontoret har meddelat med stöd av denna lag överklagas genom besvär hos försäkringsdomstolen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Besvärsskriften ska lämnas in till Statskontoret inom tiden för sökande av ändring. Beslut om förskottsersättning får dock inte överklagas genom besvär.

Har besvären anlänt efter den tid som föreskrivs i 1 mom., kan besvären trots detta tas upp till prövning om det har funnits vägande skäl till förseningen.

38 a §

Självrättelse och överföring av besvär till försäkringsdomstolen

Om Statskontoret till alla delar bifaller de yrkanden som framförts i besväret, ska Statskontoret meddela ett nytt beslut i ärendet. Det nya beslutet får överklagas i enlighet med 38 §.

Om Statskontoret inte kan ändra det beslut i vilket omprövning begärts enligt vad som anges i 1 mom., ska Statskontoret inom 30 dagar efter det att besvärstiden har gått ut sända besvärsskriften, de handlingar som gäller omprövningsärendet och sitt yttrande till försäkringsdomstolen. Statskontoret kan då genom ett interimistiskt beslut ändra sitt tidigare beslut till den del Statskontoret bifaller ett yrkande som framförts i besvären.

Om Statskontoret godkänner yrkandet i besväret helt eller delvis efter det att besvärsskriften redan har lämnats till försäkringsdomstolen, kan Statskontoret också meddela ett interimistiskt beslut i ärendet. Försäkringsdomstolen ska utan dröjsmål underrättas om det interimistiska beslutet. Ett interimistiskt beslut av Statskontoret får inte överklagas.

En avvikelse från den frist som anges i 2 mom. får göras, om det finns ett behov av att inhämta behövlig tilläggsutredning med anledning av besvären. Ändringssökanden ska då utan dröjsmål underrättas om att tilläggsutredning inhämtas. Besvärsskriften och yttrandet ska dock ges in till försäkringsdomstolen senast 60 dagar efter det att besvärstiden har gått ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om upphävande av 20 § 2 mom. i lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor (530/2017) 20 § 2 mom.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

6.

Lag

om upphävande av 3 § i lagen om upphävande av lagen om olycksfallsverket

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 3 § i lagen om upphävande av lagen om olycksfallsverket (1528/1995).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

7.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 16 punkten, sådan den lyder i lag 402/2023, som följer:

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

16) till Statskontoret för avgörande av ett ersättningsärende enligt trafikförsäkringslagen, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om ersättning till statsanställda för olycksfall som inträffat under förhållanden som hänför sig till distansarbete (1012/2022), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016), lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämförbara med arbete, lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016), räddningslagen (379/2011), lagen om olycksfallsersättning i vissa fall åt den som lämnat bistånd vid fullgörandet av tjänsteåliggande (625/1967), sjöräddningslagen (1145/2001), beredskapslagen (1552/2011), polislagen (872/2011), lagen om nämndemän vid tingsrätterna (675/2016), lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011), brottsskadelagen (1204/2005), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948), ärvdabalken (40/1965), lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd (422/1974), lagen om avgiftsbefrielse (529/1980), lagen om ersättning för olycksfall som orsakats civilpersoner av krigsmateriel (1213/1990), viltskadelagen (105/2009), lagen om räntestödslån för anskaffande av ägarbostad (639/1982), lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret (78/2007) eller lagen om statens skadeståndsverksamhet (978/2014) som är under handläggning,

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 29 augusti 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen

1.

Lag

om ändring av lagen om statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statskontoret (305/1991) lagens rubrik, 1 §, 2 § 1 och 2 mom., 2 b § 1 mom. och 2 c, 4 och 5 §,
av dem 2 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1081/2014, 180/2019, 1369/2019, 538/2022, 705/2022 och 1076/2022 samt 2 b § 1 mom. och 2 c § sådana de lyder i lag 1076/2022, och
fogas till lagen nya 2 d och 4 b § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag

om statskontoret

1 §
För uppgifter som hör till finanshushållningen och statens personaladministration finns statskontoret, som lyder under finansministeriet.

2 §
Om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans, har Statskontoret till uppgift att

1) ordna service i samband med finansiering, placering, skötsel av skulder och lån samt arbetslivstjänster för statliga ämbetsverk och inrättningar,

2) sköta statens centralbokföring,

3) handlägga statens skadeståndsärenden,

Lag

om Statskontoret

1 §
Statskontoret är en statlig myndighet inom finansministeriets förvaltningsområde som betjänar statsförvaltningen, medborgare, kommuner, samkommuner, välfärdsområden, välfärdssammanslutningar, samfund och företag.

2 §
Om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans, har Statskontoret till uppgift att

1) ordna service i samband med *skötsel av statens skulder, placeringar och finansiering samt sköta uppgifter som anknyter till förvaltning och övervakning av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och räntestöd,*

2) sköta statens centralbokföring *och bereda statsbokslutet samt styra ekonomiförvaltningen och betalningsrörelsen vid statliga ämbetsverk, inrättningar och statliga fonder utanför budgeten,*

3) handlägga statens skadeståndsärenden *och förmånsärenden, juridiska ärenden som gäller kvarlåtenskap, avgiftsbefrielse samt påföra försummelseavgifter för vissa*

Gällande lydelse

4) vara ansvarig myndighet för administrationen av kommunernas och välfärdsområdenas informationsresurs för ekonomisk information och vara personuppgiftsansvarig för informationsresursen,

5) producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet,

6) sköta de uppgifter som föreskrivs i lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens (537/2022),

7) vara ansvarig myndighet för förvaltningen av den informationsresurs för statsunderstödsverksamheten som avses i 32 a § 1 mom. i statsunderstödslagen (688/2001) och av tjänsterna inom den,

8) producera och publicera informationsmaterial i den tjänst för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd som avses i 32 a § 1 mom. 2 punkten i statsunderstödslagen,

9) svara för andra i 6 a kap. i statsunderstödslagen föreskrivna uppgifter som gäller behandling av uppgifter som lagrats i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten än de uppgifter som föreskrivs i 6 och 7 punkten,

10) producera analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet.

Föreslagen lydelse

försäkringar och avgifter som kan jämföras med försäkringspremier,

4) vara ansvarig myndighet för administrationen av kommunernas och välfärdsområdenas informationsresurs för ekonomisk information och vara personuppgiftsansvarig för informationsresursen,

5) producera och utveckla analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen och publicera information som producerats i tjänsterna i det allmänna datanätet till stöd för styrningen och ledningen och för att säkerställa effektiviteten och öppenheten i statens verksamhet och i användningen av statens medel samt producera analyser för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet,

6) vara ansvarig myndighet för förvaltningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och av tjänsterna inom den, och producera och publicera informationsmaterial i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd, samt producera analys- och rapporteringstjänster som hänför sig till statsunderstöd och statsunderstödsverksamheten för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet,

7) för sin del sköta förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens,

8) upprätthålla det elektroniska upphandlingsannonssystemet och tillhörande tjänster,

9) utveckla statens arbetsliv,

10) utveckla och övervaka verksamheten i och användningen av nätverket för förmedling av elektroniska affärshandlingar,

Gällande lydelse

Statskontoret kan producera gemensamma stödtjänster för statsförvaltningen och sådana affärsverk som avses i lagen om statliga affärsverk (1062/2010). Genom förordning av statsrådet bestäms det vilka dessa tjänster är. *Statskontoret sköter dessutom andra uppgifter som det bestäms eller föreskrivs att Statskontoret ska sköta.*

2 b §

Statskontoret har rätt att behandla sådana personuppgifter och sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som är nödvändiga för utförandet av den i 2 § 1 mom. 4 punkten avsedda uppgiften och av de i 2 § 1 mom. 7–9 punkten avsedda uppgifterna för förvaltning av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och av tjänsterna inom den. Statistikcentralen, Institutet för hälsa och välfärd, Utbildningsstyrelsen och finansministeriet har rätt att av Statskontoret få sådana sekretessbelagda uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av deras uppgifter och som hänför sig till utförandet av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 4 punkten.

2 c §

Föreslagen lydelse

11) sköta andra än i 1–10 punkten avsedda och till ämbetsverkets ansvarsområde hörande uppgifter som ålagts ämbetsverket i lag och som finansministeriet förordnat.

Statskontoret kan producera gemensamma stödtjänster för statsförvaltningen och sådana affärsverk som avses i lagen om statliga affärsverk (1062/2010). Genom förordning av statsrådet föreskrivs det vilka dessa tjänster är.

2 b §

Statskontoret har rätt att behandla sådana personuppgifter och sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som är nödvändiga för utförandet av den i 2 § 1 mom. 4 punkten avsedda uppgiften som anknuter till informationsresursen för ekonomisk information och av de i 2 § 1 mom. 6 punkten avsedda uppgifterna för förvaltning av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och av tjänsterna inom den. Statsrådets kansli, finansministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och miljöministeriet har trots sekretessbestämmelserna rätt att av Statskontoret få sådana uppgifter om sitt förvaltningsområde som är nödvändiga för fullgörandet av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 1 punkten. Dessutom har finansministeriet för att utreda statens ekonomiska riskhantering och minimera riskerna trots sekretessbestämmelserna rätt att få nämnda uppgifter också i fråga om ansvaren för den förvaltning som lyder under de ovannämnda ministerierna. Finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, Statistikcentralen, Utbildningsstyrelsen, Institutet för hälsa och välfärd samt Finlands Kommunförbund rf har trots sekretessbestämmelserna rätt att av Statskontoret få sådana uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 4 punkten.

Gällande lydelse

Statskontoret har rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna av den myndighet som är behörig enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) få de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för skötseln av uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 och 10 punkten ur sådana register som förs av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, affärsverket Senatfastigheter, Hansel Ab, Haus kehittämiskeskus Oy, statsbidragsmyndigheterna eller andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd (gemensamma serviceproducenter) och ur informationsresursen för statsunderstödsverksamheten, som innehåller uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamheten, ekonomi- och personalförvaltningen, den gemensamma grundläggande informationstekniken och hanteringen av upphandlingar samt om lokalhantering, centraliserade utbildningstjänster, projekthantering och organisationsstruktur vid statens ämbetsverk och inrättningar eller om statsunderstödsverksamheten. Statskontoret, de gemensamma serviceproducenterna och den myndighet som lämnar ut uppgifterna ska i samverkan bestämma vilka uppgifter som ska lämnas ut för det uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten. Uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7–11 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får dock inte lämnas ut.

Föreslagen lydelse

2 c §

Statskontoret har av den myndighet som är behörig enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för skötseln av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten enligt följande:

1) de uppgifter om ekonomi- och personalförvaltning, reseförvaltning, planering och uppföljning av verksamheten samt organisationsstrukturen som Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning innehar i fråga om ämbetsverk som omfattas av statens budgetekonomi,

2) de uppgifter om den gemensamma grundläggande informationstekniken som Statens informations- och kommunikationstekniska center innehar,

3) de uppgifter om projekthantering som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata innehar,

4) de uppgifter om lokalhanteringen som Senatkoncernen innehar,

5) de uppgifter om hanteringen av upphandlingar som Hansel Ab innehar,

6) de uppgifter om centraliserade utbildningstjänster som Haus kehittämiskeskus Oy innehar.

Statskontoret, den gemensamma serviceproducenten och den myndighet som lämnar ut uppgifterna ska i samverkan bestämma vilka uppgifter som avses i 1 mom.

Statskontoret har av statsbidragsmyndigheterna och av dem som med stöd av lag beviljar andra statsunderstöd rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller användningen av uppgifter få de uppgifter om ansökan om och beviljande, utbetalning, användning och övervakning samt återbetalning och återkrav av statsunderstöd som är nödvändiga för skötseln av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 6 punkten.

Gällande lydelse

Sådana uppgifter enligt artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får inte lämnas ut. Sådana uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet fortgått som är nödvändiga för utförandet av det uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten får dock lämnas ut. Vid behandlingen av uppgifter ska lämpliga skyddsåtgärder iakttas. Uppgifterna ska pseudonymiseras innan de överförs för analys. De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem.

Statskontoret är personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 mom. *Statskontoret och statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd är dock gemensamt personuppgiftsansvariga i enlighet med 32 c § 1 och 2 mom. i statsunderstödslagen med avseende på de uppgifter som Statskontoret har fått för skötseln av det uppdrag som föreskrivs i 2 § 1 mom. 10 punkten.*

Föreslagen lydelse

I fall enligt 1 och 3 mom. får emellertid inte lämnas ut sådana uppgifter som avses i 24 § 1 mom. 2, 5 och 7–11 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Sådana uppgifter enligt artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får inte lämnas ut. Sådana uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet fortgått som är nödvändiga för *skötseln av den uppgift* som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten får *däremot* lämnas ut. Vid behandlingen av uppgifter ska lämpliga skyddsåtgärder iakttas. Uppgifterna ska pseudonymiseras innan *analysering inleds*. De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem.

Statskontoret är personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 och 3 mom.

2 d §

För skötseln av uppgifterna enligt 2 § 1 mom. 1 och 3 punkten har Statskontoret rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om användningen av uppgifter få nödvändiga handlingar och uppgifter tillsammans med identifieringsuppgifter enligt följande:

1) för utförande av tillsynsuppgifter enligt 12 § i lagen om räntestödslån för anskaffande av ägarbostad (639/1982) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Lantmäteriverket, Finlands miljöcentral och Skatteförvaltningen,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2) för utförande av tillsynsuppgifter enligt 36 § i aravalagen (1189/1993) av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, av den kommun där den bostad för vilken ägarbostadsaravalån eller hyresbostadsaravalån har beviljats är belägen samt av Skatteförvaltningen,

3) för skötsel av uppgifter enligt lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret (78/2007) av Skatteförvaltningen,

4) för skötsel av den uppgift för uttag av stödmottagarens andel jämte ränta som fastställts i 13 § i lagen om stöd för nyskiften (1423/2014) av Skatteförvaltningen,

5) för skötsel av den uppgift som fastställts i 9 § i lagen om räntestödkrediter till utvecklingsländer (1114/2000) av utrikesministeriet, Finnvera Abp och Skatteförvaltningen,

6) för avgörande av ett ärende med stöd av lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948)

a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen, Centret för militärmedicin, Riksarkivet samt myndigheter och inrättningar inom socialvården,

b) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter, arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, samt

c) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

7) för skötsel av uppgifter enligt 5 och 14 kap. i ärvdabalken (40/1965)

a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland och Skatteförvaltningen, samt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

b) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

8) för avgörande av ett ärende med stöd av lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd (422/1974)

a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen, förundersökningsmyndigheter, Åklagarmyndigheten, domstolar, Brottspåföljdsmyndigheten och Migrationsverket,

b) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter, arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, samt

c) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

9) för avgörande av ett ärende med stöd av lagen om avgiftsbefrielse (529/1980)

a) av den statliga myndighet vars verksamhet betalnings- eller ersättningsskyldigheten hänför sig till,

b) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen och Utsökningsverket,

c) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter, arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, samt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

d) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

10) för avgörande av ett ärende med stöd av lagen om ersättning för olycksfall som orsakats av civilpersoner av krigsmateriel (1213/1990)

a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen, förundersökningsmyndigheter, Åklagarmyndigheten och domstolar,

b) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter, arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, samt

c) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

11) för avgörande av ett ärende med stöd av brottsskadelagen (1204/2005)

a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen, förundersökningsmyndigheter,

Åklagarmyndigheten, domstolar, Utsökningsverket, Rättsregistercentralen, Brottspåföljdsmyndigheten,

Migrationsverket, myndigheter och inrättningar inom socialvården samt förvarsenheter som avses i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter (116/2002),

b) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

försäkringsanstalter, arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, samt

c) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

12) för avgörande av ett ärende med stöd av viltskadelagen (105/2009)

a) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen, förundersökningsmyndigheter, Åklagarmyndigheten och domstolar,

b) av Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter, ersättningsökandes arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner, samt

c) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, av instanser som verkställer rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar,

13) för avgörande av ett ärende som behandlas med stöd av lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång (362/2009) av domstolar och de nämnder som har inrättats för att behandla besvärärenden,

14) för avgörande av ett ärende som behandlas med stöd av lagen om statens skadestandsverksamhet (978/2014) eller för bevakning av statens intresse

a) av de statliga myndigheter vars verksamhet ersättningsanspråket hänförs till,

b) av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Statens ämbetsverk på Åland, Skatteförvaltningen,

Gällande lydelse

4 §
Statskontoret har rätt att i lagfarts- och
inteckningsärenden sända handlingar i brev
till domstolen eller häradshövdingen.

Föreslagen lydelse

förundersökningsmyndigheter, Polisstyrelsen,
Åklagarmyndigheten, domstolar,
Utsökningsverket, de nämnder som har
inrättats för att behandla besvärärenden, den
myndighet som avgjort ett ärende som gäller
ett klagomål samt Migrationsverket,

c) av Folkpensionsanstalten,
Pensionsskyddscentralen, pensions- och
försäkringsanstalter, arbetsgivare,
arbetslöshetskassor och andra som beviljar
förmåner, om statens ersättningsskyldighet i
ärendet har utretts, samt

d) av läkare och andra yrkesutbildade
personer som avses i lagen om yrkesutbildade
personer inom hälso- och sjukvården, av
sådana verksamhetsenheter för hälso- och
sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om
patientens ställning och rättigheter, av
instanser som verkställer rehabilitering, av
andra verksamhetsenheter för hälso- och
sjukvård och av socialserviceproducenter och
vårdinrättningar, om statens
ersättningsskyldighet i ärendet har utretts,

15) för avgörande av ett ärende som
behandlas med stöd av lagen om
skadeersättningar vid statliga tjänsteresor
(530/2017)

a) av Myndigheten för digitalisering och
befolkningsdata, Skatteförvaltningen och
Statens ämbetsverk på Åland,

b) av den statliga myndighet som ansvarar
för utlandsresan i fråga, samt

c) av läkare och andra yrkesutbildade
personer som avses i lagen om yrkesutbildade
personer inom hälso- och sjukvården, av
sådana verksamhetsenheter för hälso- och
sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om
patientens ställning och rättigheter, av
instanser som verkställer rehabilitering, av
andra verksamhetsenheter för hälso- och
sjukvård och av socialserviceproducenter och
vårdinrättningar,

En uppgift som avses i 1 mom. behöver
emellertid inte lämnas ut om den med stöd av
24 § 1 mom. 2, 5 eller 7–11 punkten i lagen
om offentlighet i myndigheternas verksamhet
(621/1999) är sekretessbelagd.

Statskontoret ska underrätta
förmyndarmyndigheten om en ersättning som
är större än ringa och som betalas till en

Gällande lydelse

5 §
Statliga och kommunala myndigheter samt andra offentliga samfunds myndigheter är skyldiga att inom sin behörighet ge statskontoret den handräckning som det begär.

Föreslagen lydelse

omyndig, om ersättningen omfattar någon annan prestation än ersättning för kostnader eller förlust av underhåll. En ersättning som omfattas av anmälningsskyldigheten betalas till den omyndige själv. Även andra ersättningar kan betalas till den omyndige själv, om ersättningen i fråga hänför sig till egendom som varit i den omyndiges besittning eller om den omyndige annars har rätt att bestämma över ersättningen.

4 §

I ett beslut som Statskontoret fattat med stöd av 29 § i trafikförsäkringslagen (460/2016) och som gäller påförande av en avgift som motsvarar försäkringspremien och en försummelseavgift får ändring sökas. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i 7 a kap. i förvaltningslagen (434/2003). I 29 § 2 mom. i trafikförsäkringslagen föreskrivs om sökande av ändring i Statskontorets beslut.

4 b §

Statskontoret kan utse utomstående experter som företräder behövlig sakkunskap inom medicin eller skadegranskning och ingå sådana förvaltningsavtal med sammanslutningar och enskilda personer som avses i 3 § i förvaltningslagen och som gäller givande av expertutlåtanden för beredningen av ersättnings- och förmånsärenden.

Statskontoret kan oberoende av sekretessbestämmelserna bevilja de sammanslutningar och personer som avses i 1 mom. tillstånd att få uppgifter som är nödvändiga för utförandet av deras uppdrag enligt det momentet. De som utför expertuppdrag i enlighet med 1 mom. är personuppgiftsbiträden för Statskontorets, som är personuppgiftsansvarig, räkning.

På experter tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Närmare bestämmelser om kallande av utomstående experter och om de krav som gäller dem får utfärdas genom förordning av statsrådet. Utomstående experter har rätt till skäligt arvode och ersättning för

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

reskostnader, för vilka Statskontoret fastställer grunderna.

5 §

Statliga och kommunala myndigheter, samkommuner, välfärdsområden, välfärdssammanslutningar samt andra offentliga samfunds myndigheter är var och en skyldiga att inom sin behörighet ge Statskontoret sådan handräckning som det begär i uppdrag som hänför sig till förvaltningen och övervakningen av statliga lån, statsborgen, statsgarantier och statligt räntestöd samt skötseln av statens skadeståndsärenden, förmånsärenden, ärenden som gäller befrielse från betalning och juridiska ärenden som gäller kvarlåtenskap.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 2 § 1 mom. 8 punkt träder dock i kraft först den 1 januari 2025.

Bestämmelserna i 4 § i denna lag tillämpas också på ärenden som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 60 § i lagen om offentlig upphandling och koncession

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) 60 § 5 mom., sådant det lyder i lag 353/2020, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

60 §

60 §

Publicering av upphandlingsannonser

Publicering av upphandlingsannonser

Gällande lydelse

Den upphandlande enheten får publicera en upphandlingsannons eller dess innehåll även i andra lämpliga medier, såsom tidningar eller facktidningar eller på sina egna webbsidor. De annonser som avses i 1 och 2 mom. eller deras innehåll får inte offentliggöras förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning och efter detta på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi. De annonser som avses i 3 mom. eller deras innehåll får inte offentliggöras förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. Finansministeriet ska förvalta ett elektroniskt system ur vilket den upphandlande enheten får information om att en annons har publicerats på adressen www.hankintailmoitukset.fi och om publikationstidpunkten.

Föreslagen lydelse

Den upphandlande enheten får publicera en upphandlingsannons eller dess innehåll även i *tidningar eller facktidningar, på sina egna webbsidor eller i något annat lämpligt medium*. De annonser som avses i 1 och 2 mom. eller deras innehåll får inte offentliggöras *någon annanstans* förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning och efter detta på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi. De annonser som avses i 3 mom. eller deras innehåll får inte offentliggöras förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. *Statskontoret* ska förvalta ett elektroniskt system ur vilket den upphandlande enheten får information om att en annons har publicerats på adressen www.hankintailmoitukset.fi och om publikationstidpunkten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 64 § i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016) 64 § 5 mom., sådant det lyder i lag 354/2020, som följer:

Gällande lydelse

64 §

Publicering av upphandlingsannonser

Den upphandlande enheten får publicera en upphandlingsannons eller dess innehåll även i andra lämpliga medier, såsom tidningar eller facktidningar eller på sina egna webbsidor. De annonser som avses i 1 och 2 mom. eller deras

Föreslagen lydelse

64 §

Publicering av upphandlingsannonser

Den upphandlande enheten får publicera en upphandlingsannons eller dess innehåll även i *tidningar eller facktidningar, på sina egna webbsidor eller i något annat lämpligt medium*. De annonser som avses i 1 och 2

Gällande lydelse

innehåll får inte offentliggöras förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning och efter detta på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi. De annonser som avses i 3 mom. eller deras innehåll får inte offentliggöras förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. Finansministeriet ska förvalta ett elektroniskt system ur vilket den upphandlande enheten får information om att en annons har publicerats på adressen www.hankintailmoitukset.fi och om publikationstidpunkten.

Föreslagen lydelse

mom. eller deras innehåll får inte offentliggöras någon annanstans förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning och efter detta på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi. De annonser som avses i 3 mom. eller deras innehåll får inte offentliggöras förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. Statskontoret ska förvalta ett elektroniskt system ur vilket den upphandlande enheten får information om att en annons har publicerats på adressen www.hankintailmoitukset.fi och om publikationstidpunkten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av brottskadelagen

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i brottskadelagen (1204/2005) 45 och 47 §, ändras rubriken för 7 kap. samt 38 § 1 och 3 mom. och fogas till lagen en ny 38 a § som följer:

Gällande lydelse

7 kap.

Ändringssökande och återkrav

38 §

Ändringssökande

Beslut som Statskontoret har meddelat med stöd av denna lag överklagas genom besvär hos försäkringsdomstolen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Beslut om förskottsersättning får dock inte överklagas genom besvär.

Föreslagen lydelse

7 kap.

Ändringssökande, självrättelse och återkrav

38 §

Ändringssökande

Beslut som Statskontoret har meddelat med stöd av denna lag överklagas genom besvär hos försäkringsdomstolen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. *Besvärsskriften ska lämnas in till Statskontoret inom tiden för sökande av ändring.* Beslut om

Gällande lydelse

Har besvären anlänt efter den tid som föreskrivs i 1 mom., kan försäkringsdomstolen trots detta ta upp besvären till prövning om det har funnits vägande skäl till förseningen.

Föreslagen lydelse

förskottsersättning får dock inte överklagas genom besvär.

Har besvären anlänt efter den tid som föreskrivs i 1 mom., kan *besvären* trots detta *tas upp till prövning* om det har funnits vägande skäl till förseningen.

38 a §

Självrättelse och överföring av besvär till försäkringsdomstolen

Om Statskontoret till alla delar bifaller de yrkanden som framförts i besväret, ska Statskontoret meddela ett nytt beslut i ärendet. Det nya beslutet får överklagas i enlighet med 38 §.

Om Statskontoret inte kan ändra det beslut i vilket omprövning begärts enligt vad som anges i 1 mom., ska Statskontoret inom 30 dagar efter det att besvärstiden har gått ut sända besvärsskriften, de handlingar som gäller omprövningsärendet och sitt yttrande till försäkringsdomstolen. Statskontoret kan då genom ett interimistiskt beslut ändra sitt tidigare beslut till den del Statskontoret bifaller ett yrkande som framförts i besvären.

Om Statskontoret godkänner yrkandet i besväret helt eller delvis efter det att besvärsskriften redan har lämnats till försäkringsdomstolen, kan Statskontoret också meddela ett interimistiskt beslut i ärendet. Försäkringsdomstolen ska utan dröjsmål underrättas om det interimistiska beslutet. Ett interimistiskt beslut av Statskontoret får inte överklagas.

En avvikelse från den frist som anges i 2 mom. får göras, om det finns ett behov av att inhämta behövlig tilläggsutredning med anledning av besvären. Andringssökanden ska då utan dröjsmål underrättas om att tilläggsutredning inhämtas. Besvärsskriften och yttrandet ska dock ges in till försäkringsdomstolen senast 60 dagar efter det att besvärstiden har gått ut.

45 §

45 §

Gällande lydelse

Betalning av ersättning till en omyndig

En ersättning som en omyndig skall få betalas ut till hans eller hennes intressebevakare. Ersättningen kan dock betalas till den omyndige själv, om ersättningen hänför sig till egendom som varit i den omyndiges besittning eller om den omyndige annars har rätt att bestämma över ersättningen.

Om den ersättning som en omyndig skall få överskrider ett ringa belopp, skall Statskontoret underrätta förmyndarmyndigheten i den omyndiges hemkommun om ersättningen.

47 §

Statskontorets rätt att få upplysningar

Statskontoret har utan hinder av bestämmelser och föreskrifter om sekretess rätt att på begäran avgiftsfritt

1) av en domstol få sådana handlingar som den förfogar över och som är nödvändiga för att utreda ett ersättningsärende,

2) av myndigheter och anstalter inom polisen, kriminalvården, fängvården samt social- och hälsovården, av försvarsenheter som avses i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om försvarsenheter (116/2002), av Pensionskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter samt av den ersättningssökandes arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner få de uppgifter som är nödvändiga för att utreda ett ersättningsärende.

Föreslagen lydelse

Betalning av ersättning till en omyndig

(upphävs)

47 §

Statskontorets rätt att få upplysningar

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 16 punkten, sådan den lyder i lag 402/2023, som följer:

Gällande lydelse

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

16) till Statskontoret för avgörande av ett ersättningsärende enligt trafikförsäkringslagen, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016), lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämförbara med arbete, lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016), räddningslagen (379/2011), lagen om olycksfallsersättning i vissa fall åt den som lämnat bistånd vid fullgörandet av tjänsteåliggande (625/1967), sjöräddningslagen (1145/2001), beredskapslagen (1552/2011), polislagen (872/2011), lagen om nämndemän vid tingsrätterna (675/2016), lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) eller brottsskadelagen (1204/2005) som är under handläggning,

Föreslagen lydelse

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

16) till Statskontoret för avgörande av ett ärende enligt trafikförsäkringslagen, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om ersättning till statsanställda för olycksfall som inträffat under förhållanden som hänförs till distansarbete (1012/2022), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016), lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämförbara med arbete, lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016), räddningslagen (379/2011), lagen om olycksfallsersättning i vissa fall åt den som lämnat bistånd vid fullgörandet av tjänsteåliggande (625/1967), sjöräddningslagen (1145/2001), beredskapslagen (1552/2011), polislagen (872/2011), lagen om nämndemän vid tingsrätterna (675/2016), lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011), brottsskadelagen (1204/2005), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948), ärvdabalken (40/1965), lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

häktad eller dömd (422/1974), lagen om avgiftsbefrielse (529/1980), lagen om ersättning för olycksfall som orsakats civilpersoner av krigsmateriel (1213/1990), viltskadelagen (105/2009), lagen om räntestödslån för anskaffande av ägarbostad (639/1982), lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret (78/2007) eller lagen om statens skadeståndsverksamhet (978/2014) som är under handläggning.

Denna lag träder i kraft den 20 .
